

Po dolgem času spet brez izgube

Po nekaj letih je Novoles kot celota avgusta prvič posloval z minimalnim dobičkom — Stiri petine proizvodnje v izvoz — stare dolbove bodo poravnali

STRAŽA — Še marca letos so izgube v Novolesu znašale 20 milijonov dinarjev. Tudi v juliju je Novoles kot sistem še imel nekaj izgube, v avgustu pa je po dolgem času posloval pozitivno in ustvaril za dober milijon dinarjev dobička. Milan Bajželj, od junija prvi mož Novolesa, pravi, da to pomeni preobrat in obet za boljšo in stabilnejšo prihodnost, čeprav zaradi dolgov iz preteklosti, »težkih« 30 milijonov mark, Novoles še ni povsem zunaj zadreg, v katere je bil potegnjen. Bo pa, trdi Bajželj, konec leta sistem Novoles posloval s tekočim dobičkom in nobeno podjetje ne bo imelo velike izgube.

Ve se, da je Novoles več let posloval z izgubo. Enega svojih viškov je kriza dosegla lani jeseni, ko so sistem z reorganizacijo v več podjetij s krovnim podjetjem, ki je vzel nase vse stare izgube skušali popeljati v boljše čase. Ker pa vodilna ekipa ni zagotovila nobenega od pogojev, da bi sprejete rešitve zaživele, so se razmere še slabšale. Kljub delni prisilni poravnavi in odložitvi ostalih velikih dolgov je več podjetij Novolesa in sistem kot celota posloval z vedno večjo izgubo, vse funkcije sistema so začele razpadati. Dve podjetji sta padli v stečaj, ki je grozil tudi drugim.

Sanacija Novolesa je zastavil njegov nekdanji dolgoletni direktor Jožef Knez s sanacijskim odborom, junija pa je v Novoles prišel Milan Bajželj in sestavil novo vodilno ekipo. V njej je nekaj zunanjih, nekaj pa tudi Novolesovih ljudi, ki drugače uporabljeni dajejo več od sebe. Danes je upravljanje in vodenje Novolesa kot celote stabilno, stabilizirajo tudi vodenje večine podjetij. Teh je zdaj v Novolesu 14. Od tega so tri (Novi ambient, Drobno pohištvo in s septembrom Energetika) v stečaju, ki pa je kontroliran. Stečaji bodo zaključeni do konca leta, in njih bodo izšla podjetja s proizvodnjo brez izgub. Pet podjetij zdaj posluje okrog pozitivne ničle, protokoncu leta bodo začela ustvarjati dobiček. Pet podjetij pa že zdaj posluje s dobičkom, ki naj bi ga še povečevali.

Milan Bajželj

za naslednje leto, dve je 1.400, posamezno podjetje pa naj ne bi imelo več kot 250 zaposlenih. Na daljši rok bodo reševali tudi problem zelo neugodne kvalifikacijske strukture zaposlenih. V Novolesu tečejo aktivnosti za povečevanje produktivnosti in za zagotavljanje poslovnega reda med podjetji v sistemu in v odnosih s partnerji izven sistema. Obveznosti plačujejo, spoštujejo dobavne roke, kvalitetno itd.

»Naše ukrepanje je dvojno. Peljemo

stečaje in sanacijo, že zdaj pa postavljemo tudi zametke za razvoj, v katerega bomo prešli v prihodnjem letu. Novoles bo, kot je bil v preteklosti, pretežno lesna firma. Surovinamo imamo doma (zarađi težav z nabavo v tem smislu obdelujemo tudi tuje trge), imamo ljudi, z lesom znamo delati, projekti so ekološko nesporni in izdelke lahko izvažamo. Letos jih bomo za blizu 30 milijonov mark. Na tuji prodamo 70 do 80 odstotkov izdelkov, tako bo tudi v perspektivi. Stare »grehe«, ki niso majhno bremę, pa bomo poravnali, ko zapadejo,« je na nedavni tiskovni konferenci reklo Novolesov direktor Milan Bajželj.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

SREČANJE DOMSKIH OSKRBOVANCEV

DOLENJSKE TOPLICE — Na topliski jasi je bilo v torek, 17. septembra, regionalno srečanje domskih oskrbovanec. Gostitelj, novomeški Dom starejših občanov, je za 360 udeležencev iz Črnomlja, Metlike, Kočevja, Ponikve in Grosupljega pripravil bogat kulturni in zabavni program. Udeležence že četrtega zapovrstnega srečanja je pozdravila direktorica novomeškega Doma, Lojzka Potrč, ki je poudarila, da je namen takih srečanj spoznavanje oskrbovanec iz vse Dolenjske, nedvomno pa tudi prijetna popestritev domskih vsakdanjkov. V kulturnem programu je nastopil domači pevski zbor, ansambel Rubin pa je najbolj neučakane že dopoldne zabil na plesišče. Ni ga bilo, ki ga domiselné družabne igre ne bi spravile na noge. Popoldne so zakurili še kres in podelili prehodni pokal za družabnost.

TUJINA O NAS

Slovenija izpoljuje vse tri kriterije

The Wall Street Journal

Sedaj, ko je Jugoslavija na robu državljanske vojne, in po neuspelem prevratu v Moskvi je Zahod pripravljen poleči nove meje v Evropi. Toda pri tem nastajajo številne ironije. Luksemburg, najmanjša država Evropske skupnosti, je bila ena izmed članic Skupnosti, ki je najbolj energično zagovarjala celovitost Jugoslavije. Stišnjen med Nemčijo, Francijo in Belgijo, je Luksemburg pridobil svojo neodvisnost v 19. stol., ko se evropske sile niso mogle dogovoriti o tem, kateri naj pripada. »Mi smo uspeli v trenutku, ko je bilo to še mogoče,« zatrjuje neki luksemburški diplomat. Trenutno ima ta država samo 380.000 prebivalcev. Torej nastane vprašanje, kaj neko deželo naredi državo.

To, kar gotovo ni bistveno, je njena velikost,« trdi prof. Danilo Turk, profesor mednarodnega prava na univerzi v Ljubljani. Za primere navaja različne mikroskopske, pa vendar suverene otroke južnega Pacifika in Karibskega morja ali blžnjih Lichtenstein. Kakor je videti, te države nikogar ne motijo.

Prav tak ni važna ekonomika vitalnost. San Mariano ima marke, Lesoto se preživlja s čredami. Monako pa pobira po igralec. In zoper njihova neodvisnost ne vnemirja nikogar. Kaj je v resnici pomembno, ko gre za državost, ni jasno. Legalno obstajajo trije glavni kriteriji: ozemje, prebivalstvo in efektivna državna moč, ki brani neodvisnost te države.

Slovenija na primer izpoljuje vse tri kriterije. Okoli 2 milijona Slovencov že od nekdaj živi na ozemlju med Alpami in Jadranskim morjem. 25. junija je slovenski parlament razglasil neodvisnost od Jugoslavije in Slovenija je tudi obrnila svojo neodvisnost pred enotami zvezne armade, ki so hotele preprečiti odcepitev. Po nekaj tednih bojev je Slovenija sklenila premirje, nato pa so se jugoslovanske čete umaknile. Tako je pokazala, da obvladuje svoje ozemlje.

• *Očitek, da Sachs prodaja boljševiščen zakon, je neumesten. Harward, univerza, iz katere izhaja, je tradicionalna trdnjava protikomunizma. (B. Pleskovič)*

• *Na Hrvaškem ni od novinarstva ostalo ničesar. Glavna naloga televizijske je danes črpanje adrenalina in celo mržnje v krvni obtok javnosti. (J. Lovrič)*

• *Usmeritev v Evropo ostaja bolj ali manj politična floskula, ki prekriva praznoto slovenskih političnih programov, bolje rečeno odsotnost takih programov. (V. Kavčič)*

• *Ultimativ v diplomaciji je zadnja zatevka, preden se zatečemo k popuščanju. (Bierce)*

Ljubljansko pismo

Opozicija laže? V skupščini že kurijo

LJUBLJANA — Že predlogi lastniških zakonov, ki so prišli septembra na poslanske klopi, so strankarsko ozračje v republiški skupščini močno razgredi. Prava vročina pa se vlad obeta v prihodnjih mesecih. Demosova vlada se naraščajoči socialne stiske ljudi sicer zaveda, vendar je ne zna ali se je noče ubraniti.

S predlaganimi zakoni nas vlada ne vodi v kapitalizem modernega tipa, ki ga odlikuje socialdemokratska zakonodajalna, temveč predkomunistična — torej v tisto obdobje kapitalizma, ki je zaradi krvavih družbenih odnosov, zlasti lastniških, in nesposobnosti političnih strank, da te krivice omilijo in z reformami sistema tudi odpravijo — neposredno vodilo v radikalne ideologije. To pa je opozorilo, ki ga danes ne smemo spregledati.

Nujno je torej, da Demos iz razprave o lastniških zakonih izloči svoje politične namene in želje ter se opre na stroko. Dejstvo, da je iz razprave o zakonu o lastninjenju izločil vse slovenske strokovnjake o tem vprašanju, pa jasno kaže, da so (zdaj) prevladale politične težnje, ne pa stroka. Pri tem je značilno, da tista Demosova stranka, ki se imenuje socialdemokratska, večinsko

zastopa izrazito nazadnjaška stališča, čemur se ne morejo načuditi niti nemški duhovni očetje te stranke. Delavci se morajo poskusu uveljavite takšne zakonodaje odločno upreti.

Zato velja samo pritrdiri besedam Milana Kučana, predsednika predstavstva RS, ki je ob nedavni otvoriti sejma obrtništva v Celju poudaril: »Predlagani sklop lastniških zakonov, ki postavlja nov ekonomski red v Sloveniji, dobesedno premika temelje slovenske družbe. Zato zelo resno sproža vprašanje, komu bo nova slovenska družba namenjena in kakšnim namenom bo služila...«

Nejevoljna arroganca, posmeh domaćim znanstvenikom in prikrivanje pomanjkljivih lastnih argumentov z nastopi profesorja svetovnega imena, nekritično preneganje tujih izkušenj v Slovenijo in neargumentirano obtoževanje direktorjev in končno tudi diskvalificiranje tistih, ki imajo drugačne argumente, za lažnivci, kar je vsekakor presenetljivo neprjetna novost na povoljilim slovenski politični sceni, na bodo nadomestili trdega dela, potrebnega, da rešimo probleme lastninjenja na poti v uspešno in z Evropo primerljivo gospodarstvo. Potrebno se bo spriznati s tem, da imajo državljanji pravico vprašati za argumente glede odločitev, ki bodo bistveno vplivale na njihov položaj, socialno varnost in prihodnost.

Ljudje, ki predstavljajo oblast, pa so jim dolžni brez nejevoljne odgovarjanje z argumenti in jim dajati željena pojasnila. Takšno je pač v demokratični družbi razmerje med oblastjo in državljanji.

VINKO BLATNIK

Ijubljanska banka

Dolenjska banka d. d. Novo mesto

Z VEZAVO DINARSKIH SREDSTEV DO NAJUGODNEJŠIH OBRESTI

V razmerah naraščajoče inflacije je pomembno dobro gospodariti z denarjem. Ljubljanska banka Dolenjska banka d.d. vam z varčevanjem v obliki vezanih dinarskih depozitov zagotavlja ohranjanje realne vrednosti vaših prihrankov, z izbiro primerne dobe vezave pa lahko vaše prihranke še občutno povečate.

Realno vrednost dinarskih sredstev banka zagotavlja z revalorizacijo, kar pomeni, da se obrestna mera na vezana sredstva povečuje, skladno z mesečno stopnjo inflacije. Za depozite, vezane na tri in več mesecev, vam banka obračuna tudi realne obreste. Stopnja revalorizacije za mesec september znaša 8,80% na mesečni oziroma 179,03% na letnem nivoju. Ob predpostavki, da bo v prihodnjih mesecih veljala enaka stopnja revalorizacije kot v mesecu septembru, bi k depozitu v višini 10.000,00 din ob zapadlosti pripisali obresti v naslednji višini:

dober vezave	letna obrestna mera	obresti
nad 1 mesec	R+0 (179,03%)	880,00 din
nad 3 mesece	R+3 (187,40%)	3.010,90 din
nad 6 mesecev	R+5 (192,98%)	7.071,50 din
nad 12 mesecev	R+7 (198,56%)	19.856,00 din

Obrtnik, ki prek žiro računa poslovno sodeluje z banko, nudi Dolenjska banka d.d. posebno obliko vezave sredstev, in sicer vezavo depozitov v višini nad 50.000,00 din na nedolžen čas z odpovednim rokom 3 dni, ki se obrestujejo v višini revalorizacijske obrestne mere. Zaradi možnosti preklica vezave sredstev razpolaganje s sredstvi ni bistveno omejeno in je še posebej primerno za donosno plasiranje trenutnih viškov likvidnih sredstev.

Vabimo vas, da se o najugodnejši obliku varčevanja pogovorite ob vašem obisku v banki.

Naša anketa

Kam z reko beguncev?

Brutalna vojna, ki jo na hrvaških tleh vodi nekdanja JLA s pomočjo srbskih rezervistov in teroristov za velikosrbske cilje, je ne le uničila ali močno poškodovala na stotine cerkv, šol, vrtec, bolnic, podjetij in na tisoče domov, temveč je tudi spravila v grob na stotine ljudi, stotisoč pa pognala v beg, ker so izgubili vse ali da si rešijo golo življenje. Srbi bežijo v Srbijo, Hrvati pa so mnogi ljudi pred naletom pobesne soldatske in njenih pomagačev umaknili v hrvaške kraje, manj prizadete v vojni, mnogi so zbežali in bežijo v Slovenijo, če morje v Italijo, na Madžarsko, v Avstrijo ali kamor pač morejo. Število hrvaških beguncov v Sloveniji gradi v tisoče, v zadnjih dneh se jim je pridružilo nekaj ljudi iz »vročih« krajev BiH. Dejansko število beguncov niti ni znano, saj se vsi niso prijavili Rdečemu križu. Hrvatski ekodus pa se še nadaljuje, klubžadnemu ukazu o ustaviti ognja s strani armade in Hrvatke po miru na Hrvatkom še ni videti. Slovenija jim pomaga, kolikor jim pač lahko. Brezdomem, ki nimajo zatočišča pri sorodnikih ali ne gredo hotel (tudi so s hrvaškimi begunci polni tudi vsi posavski in dolenski hoteli), nastanite zagotovi Rdeči križ. Delujejo celo že regijski begunci centri. Šolarje vključujejo v sole. Nujna medicinska pomoč je zastonj. Rdeči križ prijavljenim beguncem zagotavlja tudi drugo najnujnejšo pomoč, čeprav je to že problem, saj je Slovenija tudi sama v tiski. A pomočni vprašljiva. Vprašanje je le, kako problem beguncov dolgoročne rešiti. Da bi se v kратkem vrnili domov, pač slabo kaže. Gotovo se bo morala tega problema lotiti tudi Hrvatka, ko opravi seveda z agresorji.

ANICA PEZDIRC, učiteljica iz Metlike: »Tem ugodim ljudem v tiski je treba na vsak način pomagati. Vse moramo narediti, da jim olajšamo njihov položaj. Skrb zanje nikakor ne more biti prepričena samo njihovim sorodnikom in prijateljem, h katerim so se zatekli. Akcija pomoči beguncem s Hrvatske mora biti vedenja in usklajevanja na republike ravni, kjer naj bi zagotovili tudi večino potrebnih sredstev, pomoč pa naj bo organizirana na lokalni ravni. To naj delata skupaj Rdeči križ in Karitas, tako bo najbolj pošteno in učinkovito.«

JANEZ MODRINJAK, elektrikar iz Kaničarice pri Črnomlju: »Ti ljudje so res revizi. Razumljivo je, da bežijo, če jim rušijo hiše in tolčajo po njih v zem ovozem. Seveda jih ne moremo napoditi, če približajo k nam, vendar to ne sme biti prepričeno posameznikom, ampak mora za njih poskrbeti republika. Če bo prišlo do množičnega bega s Hrvatke, bodo gotovo najbolj obremenjene obmejne območje pokrajine, kot na primer Bela krajina, ki so že tako ali tako slabše razvite in bolj revne.«

PETER ŽITNIK, obratovodja v Trebnjem: »Imam nekaj sorodnikov v Zagrebu, ki so nam v času vojne v Sloveniji večkrat ponudili svojo pomoč, če bi jo potrebovali. Tako zdaj seveda ne more biti vprašanje, da prebežniki oz. begunci pri nas ne bi bili dobrodošli. Gotovo pa to ne more biti trajna rešitev, ampak je treba agresorja, se pravi JA in srbske teroriste, spraviti v kot in jih obravnavati po načelih pravne države.«

BOŽO KRAGL, gostilničar z Brezovico, Sevnica: »Res ne morem razumeti, da se po tolikih podpisanih listinah o prekiniti sovražnosti v brutalni vojni na Hrvatkom in po desetisočih beguncov tako rekoč sredi Evrope mednarodna skupnost bolj ne zavzame za konec te norije. Begunci pa najbolje pomagali, če bi utišali ekstremiste, ki ob pomoči srbskih armade skušajo razširiti ozemlje tako imenovanega velike Srbije. Beguncem pa bi bil tudi sam pripravljen pomagati.«

MARCO ŠUŠTERŠIĆ, direktor podjetja Intermarc iz Novega mesta: »Razumen vso krutost vojne na Hrvatkom in z njem povezano begunstvo. Mislim, da bi se moral

V Beli krajini so začeli trgati

Včeraj se je uradno začela trgatve ranih sort grozdja — Od 17,5 do 42 dinarjev za kilogram — Plačilo 40 dni po končani trgatvi

METLIKA — Včeraj so v Beli krajini uradno začeli trgati rane sorte grozdja, se pravi portugalko, šentlorenko in gammay. Kaj rado, da so nekateri vinogradniki s trgovijo začeli že prej, vendor metliška Vinska klet sprejema grozdje od včeraj in ga bo sprejemala do vključno sobote, ko mora biti trgatve teh sort končana. Zadnje meritve teden dni pred začetkom trgatve so pokazale, da je sladkorna stopnja v ranih sortah grozdja primerna, saj je imela portugalka okoli 70 oekslejnih stopinj, prav tako šentlorenka. Šentlorenka je letos dobro obrodila, zato je tudi sladkor malo nižji, sicer je šentlorenka slajša od portugalke. V tednu dni do trgatve je grozde še pridobilo sladkor, s trgovijo pa ni kazalo odlašati tudi zaradi zdravstvenega stanja, saj se je začela pojavljati gniloba (botritis).

Tudi druge sorte grozdja lepo kažejo, saj se je prejšnji teden kraljevina približevala 60 oekslejnih stopinjam, laški rizling pa 70, prav tako frankinja, lepo kažejo tudi visoko kakovostne sorte beli pinot, chardonnay, sauvignon in renski rizling.

Stara sorta sadnega drevja ni nujno tudi bolj odporna

Ob razočaranju, ki ga je letos doživel marsikateri ljuditeljski sadjar — Bliža se 1. november

V letošnjem poletju je prenekateremu sadjanju in vrtičkarju povzročila težave zaščita proti boleznim in škodljivci na sadnem drevju. Pogosto deževje je izpiralo škropilno oblogo z listov in plodov, tako da sta se često kljub sicer rednemu škropiljenju pojavljala pepela plesen in škrup. Slabša tržna kvaliteta plodov bo marsikateremu pridelovalcu sadja kot tudi vrtičkarju povzročala jezo. Po taki, že sicer slabii sadni letini marsikdo razmišlja o zamenjavi posameznih bolnih in manj odpornih sort jablan in hrušk s sortami, odpornimi proti bolezni, da bi z zmanjšanim škropiljenjem oz. neškropiljenjem pridele klub temu zdravo sadje.

Med ljudmi je razširjeno mišljene, da so vse stare, tako imenovane kmečke sorte odporne do bolezni, novejše pa lahko gojimo le ob izdatni fitofarmacevtski zaščiti. Ravn na zelo poslošen rek lahko dobronamernega sadjarja razočara.

Stare sorte niso nujno tudi odporne. Dokler rastejo kot ekstenzivna drevesa v kmečkih vrtovih, resda kažejo precejšnjo odpornost do bolezni, ko pa iste sorte namesto na sajenec cepimo na šibko rastoče podlage, drevesca posadimo na majhne meddrevnesne razdalje v naš vrt, močnejši režemo in iz želje po velikem pridelku izdatno gnojimo, po stane naenkrat bolj občutljive.

Sorta lastnost je glavni faktor odpornosti do bolezni, škodljivce, vremenske neprilike, ne pa tudi edina. Tudi podlaga, na katero cepimo, intenzivnost pridelovanja, geografska lega, bližina gozda ali okuženega sosednjega vrta oz. sadovnjaka imajo svoj vpliv. Strokovnjaki in drevesničarji sami bomo morali več storiti v tej smeri. Na eni strani bo potrebno pričeti obnavljati stare kmečke sadne vrtove praviloma z na sajenec cepiljenimi tudi starimi odpornejimi avtohtonimi sortami, saj je to

Na sobotnem zboru vinogradnikov, ki ga Vinska klet vedno sklice pred začetkom trgatve, so govorili o odkupnih cenah grozdja. Vinska klet je vinogradnikom ponudila take povprečne odkupne cene na prvi dan trgatve (prvi dan trgatve se vsako leto izračuna povprečna

sladkorna stopnja grozdja in tisto grozde, ki od te povprečne stopnje odstopa navzgor, je vredno 10 oz. 20 par pri kilogramu več, tisto, ki ima nižjo sladkorno stopnjo od povprečne, pa prav toliko manj). Šentlorenko bodo odkupovali po 17,5 dinarjev za kilogram, portugalko in mešano belo po 18 din, gammay po 18,5 din, šentlorenko po 19 din, toliko bodo plačali tudi za frankinjo, za vrhunsko grozde te sorte pa 21 dinarjev za kilogram; za vrhunsko kakovost pa veljajo strožji kriteriji: frankinja mora imeti najmanj 82 oekslejnih stopinj sladkorja, grozde mora biti sortno čisto, zdravo, pripeljano v

• V metliški Kmetijski zadrugi, katere del je Vinska klet, računajo, da bodo grozde lahko v celoti izplačali 40 dni po trgatvi. Seveda morajo za takoj veliko izplačilo najeti posojila, ki vso stvar preceji podražijo. Račun je pokazal, da bi moral, če bi hoteli pokriti vse stroške za metliško črmino z obrestmi za posojilo vred, vse to vino prodati v letu dni, in to po 150 dinarjev liter.

dobro očiščenih zabolij in mora biti oddano isti dan, kot je bilo potrgano.

Odkupna cena za laški rizling bo 21 dinarjev (za grozde za vrhunsko kakovost vina 23 din). Za visoko kakovostne bele sorte grozdja pa bo odkupna cena precej višja. Tako bodo za beli pinot, chardonnay in sauvignon plačali po 40 dinarjev za kilogram, za renski rizling in rumeni muškat po 42 dinarjev. Vendor morajo za to ceno imeti beli pinot, chardonnay in renski rizling najmanj 81 oekslejnih stopinj, sauvignon in rumeni muškat pa najmanj 78 stopinj. Če zahtevane sladkorne stopnje to grozde ne bo doseglo, bo prišlo v cestovni razred laškega rizlinga. Ker je teh sort v Beli krajini malo in zato, da bi se izognili kasnejšim neprijetnostim, v Vinski kleti priporočajo, naj tisti vinogradniki, ki nameravajo oddati grozde teh sort, to napovedajo pred trgovijo, da bodo sladkorno stopnjo grozdja izmerili že v vinogradu.

Na zboru vinogradnikov je inž. Jože Maljevič imel predavanje s prikazom novih visoko kakovitetnih sort grozdja.

A. BARTELJ

NOVA PREŠA

METLIKA — Pred trgovijo so v metliški Vinski kleti dobili novo 1800-litrski pnevmatski preš, ki jo bodo v prvi vrsti uporabljali za prešanje manjših količin grozdja, iz katerih bodo proizvajali vina posebne kvalitete, se pravi predikatna vina, v koničah pa jim bo še kako prav prisla tudi ob rednih trgovah. 15 let staro batno prešo jim je nemška firma Willmes vzela v račun, klub temu pa so za novo najsdobneje prešo doplačali 45.000 nemških mark.

Po čem bo grozdje

Po izračunu KIS so stroški med 17 in 25 din

LJUBLJANA — Ob vnovič obujeni inflaciji je spet težje kalkulirati, vendor je Kmetijski institut Slovenije (KIS) vseeno pripravil ocene stroškov pridelovanja grozdja letošnje letine. Njihova osnova so modelne kalkulacije, ki se nanašajo na dobro urejene vinograde s 3.500 do 4000 trsi na hektar na terasah ali brez njih. Lastna cena seveda zeleniha od pričakovanega pridelka in znaša od 17,65 din din za kilogram pri pridelku 8 ton grozdja na hektar do 25,48 din za kilogram pri pridelku 5 ton grozdja na hektar. V skladu s tem naj bi se gibale odkupne cene grozdja, ki pa so odvisne od ponudbe in povpraševanja. Slednje bo zaradi vojnih razmer na Hrvaskem manjše, s tem pa lahko pričakujemo višje cene in nekaj več zaslužka za naše vinogradnike. Odvisno seveda od tega, s kakšnimi stroški so pridelali svoje grozdje in kako se bodo ali so se že dogovorili s posredovalci. Vipavski vinogradniki na primer, ki prodajo svoj pridelek tamkajšnji kleti, so sprejeli odprtih način obračuna in cenik pričakovanih cen kot osnovne za prvo akontacijo. Cene se gibljejo med 15 in 27 din, odvisno od sorte in kakovosti.

-n

EN HRIČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Razsluzovanje je potrebno

V razgovoru z vinogradniki opažam, da jih še veliko previdno razmišljajo o razsluzovanju belega mosta. Nekateri menijo, da je razsluzenje odveč, če je grozde popolnoma zdravo. Naj povem takoj, da sem velik pristaš razsluzovanja. Tudi, če je grozde zdravo, svetujem, da se rešimo grobih usedlin. Postopek robkanja je zelo grob tudi z najboljim robljnikom. Skoraj 99% strojev, ki so po kmečkih zidanicah, je tehnološko slabih. Večina najprej grozde zdrozga in šele nato odstrani pecile. Tak vrstni red obdelave grozdja zelo poškoduje jagodne kožice in v sodu imajo veliko usedline, ki jo sestavljajo delci jagodne kožice in pecile. V teh delcih je veliko grenčice, ki se razstaplja in prehaja v vino. Dobro topilo je kisilna in alkohol, ki nastaja med vremjem. Ta grenčica zelo moti okus vina, ki se kaže v »zelenu« tonu, spominja nas na neprjeten okus po sesekljani travi, po prestanem (podobno kot prestana voda).

Usedlina v sodu je volumensko večja, če je grozde gnilo, ker so jagodne kožice še manj odporne in se razcehrajo. Iz takšne usedline bomobil vino poleg zelenega še priokus po gnilem. Letos je bil odiž zelo razširjen. Čeprav smo ga ozdravili s pravocasnim škropiljenjem, bo tu pa tam kak grozad kazal znake odišja. Priporočam, da se tako grozje pred trgovijo potrga, da nam ostane za glavno trgovate le zdravo grozje. Odiš ima tudi svoj vonj, ki se v vinu čuti zelo neprjetno. Ako smo imeli še tako majhen napad odišja, je razsluzovanje toliko bolj nujno.

Ni pa potrebno razsluziti belo vino, če imamo popolnoma zdravo grozde in če celega prešamo v

stiskalnici, ki to zmore. Zelo dobre so pnevmatske horizontalne stiskalnice, ki ne poškodujejo jagodnih kožic in priteče čist mošt, skoraj brez usedlin; v takem primeru nimamo kaj razsluziti. Pomislek, ki je med vinogradniki zelo pogost in govorji proti razsluzenju, je strah pred prevelikim žveplom in pred težavami z alkoholnim vremenjem. Tudi te skrbi se lahko znebimo. Trgatve moramo organizirati tako, da napolnimo naš od ali cisterno v enem delavniku. V tem primeru bo zadostovala količina žvepla 1 trak na hektolitri. Alkoholno vreme se v enem dnevu oziroma v 12 urah ne bprožilo in 12 ur je dovolj, da se vsa groba in del fine usedline že usede na dno soda in mošt lahko prečimo v drugo posodo. Ni potrebočakati, da se mošt v sodu popolnoma zbistri, kar se zgodi v dveh dneh. S tako »ostreim« bistrenjem mošt zgubimo del hrane, ki jo kvasovke potrebujemo za razmnoževanje in vreme. Tako bister mošt pred začetkom alkoholnega vremena nam ne da kasneje prijetno pitnega vina, ampak sicer kakovostno vino s svojevrstno »glotastijo«, ki naj se spodbuja k novemu pozirku. Ali je potrebno mošt še kaj dožepati, ko smo ga prečili v novo posodo na vreme? Ne, če smo ga prečili direktno v novo posodo ali pa samo malo, recimo 1 trak na 10 hl. Ako smo pa prečili mošt iznad usedline v škaf, da bi ga vrnili v očiščen sod, moramo zvezplati nekaj več. Zračenje namreč žveplo pobere. Ako je mošt svete barve in se nič ne nagiba k rjavjenju, je žveplanje minimalno, da sod samo zakladimo. Ako pa mošt rjava, žveplajmo še s pol traku na 1 hl.

Prvi poskus, ki sem ga osebno že zaključil letos na vreme, kaže da na grozdu ni kvasovk. Priporočam, da si v vsakem primeru zagotovite dodatek kvasnega nastavka iz obrahnih kvasovk, vsaj 2 l/hl.

mag. JULIJ NEMANIČ

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Deževni ponedeljek je vplival tudi na to, da je bilo na tržnici manj prodajalcev in kupcev. »Paprikarji« so le uspeli te zeleni zimske vitamine pridelati iz Zagreba, cena za večji nakup v vrečah pa je 30 dinarjev. Kar nekaj prodajalcev je ponujalo jabolka za ozimnico po 25 din, branjevke pa so imeli fižol v strokih in v zrnju po 50 din. Jajca poberejo gospodinje že zjutraj, cena v ponedeljek pa je bila 6 din. Ostale cene: smetana 50 din, lonček, skuta 50 din, domače grozdje 50 din, solata 40 din. V pokriti stojnicici Sadja in zelenjave in pri Deladijnu so bile naslednje cene: banane 58 (50) din, paradiznik 30 (30) din, pomaranče 62 (40) din, limone 70 (70) din, hruške 50 (40) din, solata 48 (30) din, česen 150 (150) din, malancani 47 (40) din, por 62 din, korenje 35 (40) din, čebula za ozimnico 16 (20) din, zeleno-gomolj — 90 din.

Sejmišča

• SEJMISCE V BREZICAH — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 179 prašičev, starih do 3 meseca, in 98 starejših. Prvi — prodali so jih 89 — so veljali 80 din kilogram žive teže. Drugi, od katerih jih je menjalo lastnika 37, so bili po 60 — 65 din kilo žive teže.

Kmetijski nasveti

S herbicidom raje jeseni

Resda kmetu zelo slabo kaže s cenami, saj mora dati že dva kilograma pšenice za kilogram mineralnega gnojila, toda ob jesenski setvi, ki se bliža, polja vseeno ne bodo ostala prazna. Toliko že poznamo naše ljudi, ki zdržijo in morajo zdržati tudi najbolj nenaklonjenih časih.

Setev ozimij je torej pred vrat in v dobro pripravo nanjo steje tudi način uporabe najprimernejših herbicidov, brez katerih ni nezavlepeljenih njiv in dobre pridelke. Pri svetovanju nam bo tokrat v pomoč inž. Geza Džuban, poljedelski strokovnjak iz Pomurja, žitnice Slovenije, ki najprej izrecno potrdi, da je bolje herbicide uporabiti že jeseni in le v primeru slabega vremena še spomladni. Med dosegljivimi novejšimi pripravki so za jesensko uporabo najbolj priporočljivi naslednji:

Na prvo mesto spada dicuran forte, ki razen občutljivih zatira tudi trdovratne plevelje, kakrsni so smolenec, kamilica, jetičnik, divja mačeha ipd. Zato je najbolj primernega močnega delovanja smejo na njivo, kjer je uporabljen dicuran forte, detelje šeč čez dve leti. Za ječmen je potrebno uporabiti 1,5 kg, za pšenico pa 2 kg herbicida na hektar.

Šibkeški je dicuran 500 FW (3 do 4 kg/ha), ki pa uspešno zatira enoletne plevelje oz. plevelne trave, kakrsen je na primer nadležni srakoperek. V na-

Inž. kmetijskega Jože Andoljšeka je sicer v službi pri Kmetijskem gospodarstvu Kočevje, popoldne pa doma kmetuje.

AGROSERVIS NOVO MESTO

Obveščamo vas, da bo v nedeljo, 29. septembra, redni sejem rabljene kmetijske mehanizacije. Sejem bo na parkirnem prostoru Agroservisa od 7. do 13. ure. Na sejmu lahko zamenjajo lastnika kmetijski stroji, orodja, rezervni deli ter tudi osebni in tovorni avtomobili. Odprtia pa bo tudi naša trgovina s svojo ponudbo. Vljudno vabljeni vsemi, ki bi želeli kaj prodati ali kupiti.

Inž. M. L.

• S KROMPIRJEM ŠE SLABŠE — Prejšnji teden smo na tem mestu pisali o pripravi krompirja za izvoz in o slabih možnostih prodaje doma in na tujem trgu. Toda bili smo še preveč optimistični. Kot poročajo iz KZ Panonika v Murski Soboti, italijanski kupci ponujajo za naš krompir polovico manj, kot plačujejo doma za italijanskega, kar pomeni komaj 150 lir za kilogram ali v naši valuti — reci in piši — 2,5 dinara. Kdo pri nas zmore pridelati krompir po tako nizki cen?

ZA BOLJŠI LETNIK '92 — Koncem minulega tedna ni bilo na Srednji kmetijski šoli več dogodkov, zato je bila to prava prilagodba, da so pripravili kar dve razstavi. Dolenjski sadjarji so razstavili raznolikost letošnjega pridelka sadja, trgovini Intermarc in Agroservis pa sodobne naprave in pripomočke za vinogradništvo. Na sliki: podružnici Društva vinogradnikov Dolenjske, Novo mesto-Trška Gora in Podgorje, sta za svoje člane v nedeljo dopoldan v kmetijski šoli pripravili predavanje o pripravah na letošnjo trgovate. Predaval je mag. Julij Nemanic (levo), poslušalo pa ga je več kot dvesto vinogradnikov. (Foto: J. Pavlin)

gospodinjski kotiček

Naravno kisanje (2. del)

V prvih dneh kisanja se pojavi lahko alkoholno vreme, posebno pri zelenjavi, ki vsebuje več sladkorja. Na vrhu se pokaže bela pena, ki jo povzroča ogljikova kislina. Zatem nastopi pravo mlečnokislinsko vreme. Določene bakterije mlečnega kisanja encimatsko

Gradbinci se rešujejo s tujino

Gospodarski krizi pri nas GIP Pionir kljubuje z delom na tujih trgi — Kljub temu preveč delavcev — Težave, ker Slovenija še ni garant namesto Beograda

NOVO MESTO — Že nekaj letna gospodarska kriza pri nas je za pol zmanjšala udeležbo gradbeništva v slovenskem narodnem dohodku. Novomeški Pionir je svoj tržni delež na račun tujine sicer celo povečal, toda v času, ko gospodarstvo skoraj nič ne investira in je zaradi pričakovanih zakonskih sprememb zavrt stanovanjska gradnja, na Hrvaškem pa je vojna, se težavam povsem seveda ni mogel ogniti. Ubada se s problemom, kako rešiti problem okrog petine delavcev, za katero ne morejo zagotoviti dela.

»V sedanjem položaju se skušajo reševati s tujimi tržišči. Toda tudi tam moramo imeti celotno ponudbo vključno s financiranjem, s tem pa imamo v zadnjem času velike probleme, saj je Jugoslovanska banka za mednarodno sodelovanje odpovedala pomoč slovenskemu gospodarstvu. Zaradi tega je vprašljiva naša realizacija dveh večjih projektov na Poljskem, medtem ko prvi poljski zasebni hotel Demel v Krakovu že gradimo, prav tako hotel v Mađarski, nadaljujejo se tudi dela v Rusiji. Kaže, da bo problem zavarovanja, ki ga je opravljala Jubmes, rešen tako, da bo stav prevzela katera poslovnih bank ali Banka Slovenije. Manj pa smo optimistični glede kreditiranja, saj je Slovenija premajhna, da bi to zmogla, čeprav bi bilo z vidika pridobivanja deviz to zelo pomembno. Samo ponudba gradbenih storitev je danes v svetu nekonkurenčna, težve pa imamo tudi zato, ker smo za tujce pač še v politično nestabilni in poslovno rizični Jugoslaviji,« pravi Jože Peterlin, v.d.

generalnega direktorja GIP Pionir Novo mesto.

Vse to se vedeta odraža na Pionirjevi zaposlenosti. V prvih sedmih mesecih so naredili precej manj od načrtov, posamezni delavci so občasno na čakanju, zato bodo pripravili rebalans plana. »Ta bo pokazal, da imamo določeno število delavcev preveč, in jih bomo morali v doglednem času reševati po zakonu kot trajne presežke, saj sicer nismo sposobni dolgoročne zagotoviti normalnega poslovanja. Da bi bilo to čim manj boljše,

Jože Peterlin

bomo skušali problem reševati tudi s prerazporeditvami v firmi in regiji. Pionir bi lahko nastopal tudi kot soustanovitelj mešanici podjetij storitvenih dejavnosti ali kaj podobnega, če bi odvečni delavci imeli takšen interes in ideje. Gremo tudi v dodatno varčevanje na vseh področjih. Vse to bo del sanacijškega programa, ki bo že v kratkem nared in dan v obravnavo organom upravljanja.«

Še najbolje stoji z delom ljubljanski del Pionirja, ki lahko občasno zaposli tudi del delavcev od drugod. Novomeški gradbeni del se je zdaj izvlekel z gradnjo bolnišnice, krški Pionir pa ima zaradi izrazitega pomanjkanja del več kot polovico zmogljivosti zaposlenih v tujini, predvsem v Rusiji. Pionirjevo zagrebško enoto bodo skušali rešiti z ustanovitvijo samostojnega podjetja, seveda ko bo Hrvaška zaživel normalnejše, manj vojno. Ves čas je razmeroma solidna slika z zaposlenostjo stranskih dejavnosti, lesnega obrata, keramike, mehanizacije itd. In že večletni kamen spotike, novomeški Novi trg? »Za podpis priznajmo pogodbo o nameri za Blagovnico Novo mesto. Štirje partnerji so že znani, od tega tri velike slovenske trgovske hiše, dva se še odločata. Poslovni objekt je polovично prodan, za objekt PTT pa iščemo skupaj z občino rešitev za del kvadrature, ki se ji je PTT podjetje odreklo. Problem pa je, da mora biti cel Novi trg dograjen naenkrat, ker bo funkcional kot celota,« pravi Peterlin.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Hrvaški begunci v Metliki

Sredi prejšnjega tedna jih je bilo prijavljenih 39 —

METLIKA — Do prejšnje srede, 18. septembra, se je v občinskem odboru Rdečega križa Metlika prijavilo 39 beguncov iz sosednje Hrvaške. Na Rdečem križu vejo, da je v njihovi občini več beguncev, vendar se niso vsi prijavili, kar tudi ni nujno. Vsi prijavljeni so nastanjeni pri sorodnikih in prijateljih. Med begunci je 12 otrok, od teh jih je 8 šoloobveznih. Osnovnošolski otroci hodijo v Šoštanju v sosednjih hrvaških Šoštanju in Bubnjarcih, dva obiskujeta metliško osnovno šolo, štirje dijaki pa hodijo na srednje šole v Črnomelju in Novo mestu.

Za vse družine, ki so sprejele begunce, je Rdeči križ priznal prehrambene pakete in tisti, ki so prijavljeni, so to pomoč že dobili. Ker v metliški občini pričakujejo še več beguncev iz Hrvaške, sta metliški Rdeči križ in Karitas organizirala nabiralno akcijo za prehrano teh ubogih ljudi. Društvo čebelarjev je pozvalo člane, naj vsak prispeva 3 kg medu za begunce. Veliko metliških občanov je ponudilo pomoč in so prijavljeni sprejeti begunce, vendar to

poudarjajo, da poleg hrane in obleke za oskrbo beguncev potrebujejo tudi denar.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 28. septembra, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodažne živil:

- v Novem mestu: PC Mercator v Ločni
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolenjka.
- V nedeljo bo od 8. do 11. ure odprta v Novem mestu prodajalna Pogača na Glavnem trgu.

Pet šol za eno trgovino

Jože Barbo v Mirni Peči odpira trgovino

MIRNA PEČ — Jože Barbo je poleg osnovne šole končal še poklicno, srednjo in višjo sadarsko ter vinogradniško šolo in biotehniško

fakulteto v Ljubljani. Danes bi bil brez zaposlitve, čeprav je prošnje pošiljal na vse konce in kraje. Ta čas seveda ni čakal na socialno podporo. Kot trgovec in svetovalec je delal v eni od ljubljanskih trgovin, ki se ukvarja s sadjarstvom in vrtnarstvom. Ves čas si je izkušnje naboljšal tudi pri ocetu, ki se na domačiji na Malem Kalu pri Mirni Peči ukvarja z drevnesničarstvom.

»Ko mi je vse padlo v vodo, ko so mi zadnjo prošnjo zavrnili zato, ker nisem imel delovnih izkušenj, sem se odločil, da ustavnim svoje podjetje, pravzaprav trgovino s svetovalno službo pod imenom Barbo. Sedež sem imel kar doma na Malem Kalu, vendar lokacija ni bila preveč zanimiva, zato sem si želel priti vsaj v Mirno Peč.«

Jozetu Barbu je to uspelo. Jutri ob 15. uri bo prav v centru tega kraja v Hudetovi hiši, ki v svojem približju gosti tudi banko, odprt cvetličarno in vrtinarsko prodajalno »Iris«. Mimopeci in prebivalci okoliških vasi bodo seveda zadovoljni, saj v tem kraju in daleč napokon ni takšne prodajalne. J. P.

Z. L.-D.

LEPŠAJO PROTITANKOVSKIE OVIRE — Po vsem, kar se dogaja na Hrvaškem, ima človek kar dober občutek ob pogledu na skupino mladih pleskarjev iz Suhadola, ki so jim naročili, da preplešajo vseh 100 in še toliko protitankovskih ovir, ki so postavljene ob cestah od Krškega do Ribnice. Vse kaže, da bodo te ovire stale še precej časa. Nič nimamo proti, le da jih ne bi bilo spet potrebljeno postaviti na cesto. (Foto: J. Pavlin)

Delničarji Kolpe so zadovoljni

Delniška družba Kolpa je prvo polletje zaključila z minimalno izgubo — Pospešeno vračajo podedovane dolgove — 2 milijona DEM za posodobitev

METLIKA — Prejšnji četrtek so na seji skupčnine delničarjev delniške družbe Kolpa obravnavali poslovanje te družbe v prvi polovici leta. To delniško družbo je v začetku leta ustanovilo 178 delničarjev, ki so kupili 265 delnic po takratni vrednosti 10.000 din za delnico. Delnice se glasijo na ime in so jih lahko kupili le tam zaposleni. Skupčino delničarjev sestavlja 21 predstavnik delničarjev in en predstavnik nedelničarjev, se pravi tistih zaposlenih v tej firmi, ki niso kupili delnic.

Prvo polletje je delniška družba Kolpa zaključila z minimalno izgubo (24.000 dinarjev), kar pomeni, da so ohranili kapital firme. Še posebej razveseljivo je, da sta obe proizvodnji podjetji delniške družbe, Kolpa-san in Kolpac, poslovali pozitivno in da je manjša izguba nastala le pri Kolpi holding. Tak poslovni rezultat ocenjujejo kot uspeh, še posebej zato, ker so imela po prvem četrletju vse tri podjetja delniške družbe izgubo, ki je skupaj znašala 713 tisočakov. Poleg tega so v prvi polovici leta zmanjšali podedovane kratkoročne kredite firme za 116.000 nemških mark, kjerati pa so zunanj zadaljenost (prav tako podedovano od bivšega Novolesa, katerega del je včasih bila takratna Tovarna kopališke opreme) zmanjšali za 300.000 nemških mark. Izboljšala pa se je tudi likvidnost firme in so ob polletju imeli 1,5-krat več terjatev kot obveznosti. Še vedno pa se ostopejo s pomanjkanjem likvidnostnih sredstev, kar jim povzroča težave pri nabavi reproduktivskega materiala.

Vendar je obseg proizvodnje v primerjavi z enakim lanskim obdobjem manjši, in sicer v programu Kolpa-san za 15 odst., v programu Kolpa-ker pa za 3 odst. Vzrok je seveda manjša prodaja oziroma preveliko število zaposlenih.

A. BARTELJ

Konec sporov na Cikavi?

Selitev lokacij?

Novomeška kronika

GASILCI — Pred dnevi je možak, najmanjši in najlažji novomeški direktor, zjutraj pozabil ugasniti luč svojega avtomobila, ko se je pripeljal v službo. Popoldne ato seveda ni hotel niti kihnititi, kaj šele da bi vignal. Mož je po pomoč telefona novomeškim gasilcem, saj v zakotni ulici ni bilo nikogar, ki bi mu avto pomagal spraviti v tek. Dežurni gasilec je bil zelo ustrežljiv, da je pomč tako rekoč že na poti. A po eni ura sta bila avto in lastnik se vedno nepremična. Ob ponovnem klicu je se dežurni gasilec opravil, da pač ni imel nikogar, da bi poslal na pomoc. Da bi se odkupil, je obupancu celo podaril nasvet: saj ste pod Kapitljem, avto malo porinite navzgor, potem pa ga spustite nazvodno vzdolj. Za gašenje imajo, upajmo, bolj uporabne recepte.

ČESTITKA — Časopis Demokrat je priobčil vest, da je Slovenska demokratična zveza, ki ji pripadata tudi ministri Janez Janša in Igor Bavčar, ob vojni v Sloveniji dobila številne izrade podpor. Čestitkom in dobrim željam sta te stranke pridružila Brane Kirm in Lojze Zupančič iz Novega mesta, pomembna učna novomeškega parlamenta. Kot tak je gospod Kirm sicer zelo aktivен. Pred kratkim je bil slavnostni govornik na atletskem prvenstvu duševno prizadetih, izkazal se je tudi na zadnji seji novomeškega parlamenta. Po sfinčenem glasovanju o direktorju Centra za socialno delo je predlagal, naj bi vršilca dolžnosti poiskal kar župan. Pa smo se krizali nad boljevitično preteklostjo

Ena gospa je rekla, da so ji v novomeških občinskih skupščini v četrtek dokazali, da so bili komunisti dobri učitelji. Učenci, ki se zdaj pridružijo na oblast, so jih v obladovanju boljevitičnih metod daleč prekosili.

JAVNA TRIBUNA O SOCIALNI POLITIKI

NOVO MESTO — Občinska konferenca Stranke demokratične prenove Novo mesto pripravila v sredo, 2. oktobra, ob 18. uri v sejnih dvorani Zavarovalnice Tilia javno tribuno o Demosovi socialni politiki.

Kovor

bo o novi zdravstveni, pokojninski in socialnovarstveni zakonodaji, o kateri te dni potekajo razprave v republiških skupščinah. Na tribuni bodo sodelovali strankini poslanci, resorni ministri in strokovnjaki za področja. Vabljeni!

PRIPRAVNIŠTVO ZA OTROKE ZAPOSLENIH

METLIKA — V delniški družbi Kolpa so se odločili, da bodo v teh težkih časih vsem otrokom svojih delavcev, ki končajo šolanje na kateri koli stopnji, omogočili opravljati pripravniške

Sprehod po Metliki

METLIŠKA PESNICA ALENKA MEŽNARŠIĆ — se vse pogosteje oglaša po Studiu D, in sicer jo je slišati v tornovih včernih oddajah. Poslušalcem prebirajo pisma, ki jih sestavlja sama, v njih pa v metliškem in pravutinskem narečju gibljajo vskakovanje napake ljudi, zaposlenih v Kometu, kjer avtorica tudi deluje. Poslušalci se ob njenem javljanju prijetno zabavljajo, Alenka pa se boji predvsem zamere, ki je malomeščanskem okolju pogost pojav.

TONE PENIČ, EDINI KMET — v metliškem izvršnem svetu, na sejah je slišati na mucka, ampak se kar pogosto oglaša. Največkrat ga je slišati, ko teče beseda o kmetijstvu ali pa o komunalnih zadevah v krajinskih skupnostih. Penič je prepričan, da nobena oblast, pa tudi zdajšnjih, kmetijstva dovolj, da mu ne pomaga, se več kmetije so molzne krave, na račun katerih živi cela vojska administrativcev, prekupevalcev, trgovcev in drugih slojev prebivalstva.

MATJAŽ RUS, METLIŠKI HUMORIST ŠTEVILKA 2, ima ob pondeljkih dopoldne svoj show po valovih podgoriške radijske postaje. Z njemu prijubljenim izvajalcem Janezom Vrančičem — Luigijem zbijata šale na račun Metličanov, tako vodilnih in vodstvenih kot tudi navadnih smrtnikov, včasih se jima pridruži še Stanislav Vlašić, ki prispeva peske in glasbeno vložke. Nenamalo tistih, ki jih ekipa obdelava, se je, hkrati pa so tudi počaščeni.

JULLI BRINC, vodilni metliški biznisar, se že dolgo časa prizavlja zgraditi veliko delovno halzo blizu spominskega leta na Otoku. Pa nima prevelike sreče, saj ne more dobiti zemlje, na kateri naj bi postavil proizvodne prostore. Četudi ponuja vaški skupnosti za zameno rodovitno zemljo, se začarsi ne morejo odločiti.

Hudič se hodi trebit na en kup

METLIKA — Že konec prvega letnega polletja so v metliškem Kometu opazili, da se tuji partnerji neradi odločajo za sklenitev novih poslov, da vse težje zadržijo svoje delavce, s katerimi že deserit v več let uspešno sodelujejo. Za tujce je Jugoslavija, s tem pa hočeš nočes tudi Slovenija zelo rizično območje.

Po brutalnem stopnjevanju vojnne na Hrvaškem je stanje že težje. Tuji naročnik se boji, da bo lahko ob svojo robo, ki jo je postal v dodelavo, ali da naročenega ne bo mogel dobiti čez mejo, zato je roko na srce, v teh norih časih in v tej popolnoma razpuščeni Jugoslaviji kar upravičen strah. Res je sicer, da Slovenija za sedaj živi relativno mirno in da življene in delo poteka tako dokaj utečeno in urejeno, res pa je tudi, da je, žal, še vedno v Jugoslaviji in da tistim, ki si to Jugoslavijo na silo in s silo lastijo, ne gre prav nič zaupati in verjeti.

Za Komet, ki zadnja leta izvaja okoli 80 odst. svoje proizvodnje, je to seveda življenskega pomena. V

A. B.

MAICE — Prejšnji teden so v Modrem salonu Valentino (ne v butiku, kot smo v prejšnjem številki nemarnero ponižali) predali način oblaščenih predstavnikov MAICE po 200 dinarjev. Najbrž se te maice lepo ujemajo s tenisicami, ki jih je tudi moč nabaviti v tem modnem salonu. Sicer pa en Jgor ali dol. Ebi slovečino, važen je biznis.

VOJSKA — Črnomaljska vojašnica je prazna že od sredine avgusta. Vojska je pobrala šila in kopita in odšla v armijsko bolj prijazne »krajeve«. Klub temu pa jugo vojska noče našim oblastem predati teh objektov sredi mesta, prav tako ne izpraznjenih stanovanj svojih oficirjev. Od okoli 70 vojaških stanovanj v Črnomcu je že izpraznjenih 27. Morda pa nameravajo vajaki vse to obdržati, da bodo lahko v samostojno Slovenijo hodili preživljat dočasno v vikende. Koliko pa je takih, ki imajo vikende v tujini, »molim vas lepo!«?

Drobne iz Kočevja

TEHNIKA PRENOVLJENA — Trgovina Tehnika v Kočevju je temeljito prenovilo podjetje Mercator-Trigopromet. Pri tej trgovini deluje spet Mercator klub, pri katerem občani lahko varčujejo. Obrestna stopnja vlog — vse so na vpopled — je 14 odstotkov letno, ki jo izplačujejo na tri mesece. Varčevalci lahko v Mercatorjevih trgovinah plačujejo z boni, ki jih dobijo za vlogo. Posebnost pa je, da na kuce z boni poračunavajo le vsakega 20. v mesecu.

ALERGIČNI NA RDEČE — Več trgovin v Kočevju je dobilo nad vhodi nadstreške in skoraj vsi so rdeče barve. Ta barva pa gre nekaterim v nos in če bi bilo v njihovi moči, bi rdečo barvo kar ukinili. Pred nekaj leti pa bila barva nila »moderna«. Časi se spreminja, ljudska neumnost pa ostaja.

KJE JE CENEJE? — Danes je vse draga in veden drahje, zato se kaže pred nakupom dobro prepričati, kje je kaj ceneje. Ena takih cenjenih trgovin je tudi tista v Melaminu, kjer prodajajo razne izdelke, od solskih potrebsčin do obutve, skratka vse, kar dobe namesto dinarskega plačila od svojih kupcev.

300 PROŠENJ ZA DRŽAVLJANSTVO

KOČEVJE — Do pondeljka, 23. septembra, so na oddelku za notranje zadeve pri občinski skupščini Kočevje prejeli 281 prošenj za sprejem v slovensko državljanstvo. Na nekaterih prošenjih je zaprošeno za sprejem več družinskih članov, kar pomeni, da se prošenje nanašajo na precej prek 300 ljudi.

Ribniški zobotrebci

PRODAJAOV AVTOMOBILE — Kot se spodbija za vsako malo večjo slovensko vas (naprimjer Šalsko vas), ali manjše mesto, je tudi Ribnica pred kratkim dobila prodajalno avtomobilov, in sicer v prostoru, kjer je bila prej turistična poslovalnica Kompanija.

PODOBE GALLUSOVEGA ČASA — Knjiga »Podobe Gallusovega časa« bo kmalu dokončana in naprodaj. Še prej pa bodo sklicani tiskovno konferenco. Kot smo zvedeli, ni bilo veliko prednaročil zapisnik, ker Ribnicanje pač neradi kupujejo macka v žaklu.

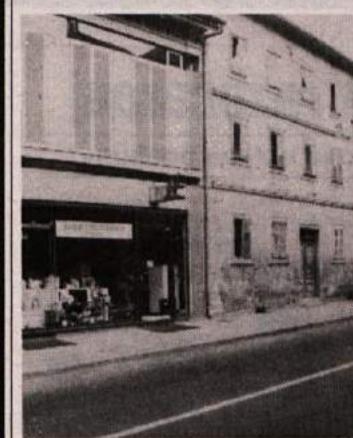
ORTNEK ŠE NI OSVOBOJEN — Vojniško skladisče v Ortniku še vedno ni izpraznjeno, čeprav je določeni rok do tisti potekel. Vzrok za zastoj je, da so težave z dostavo vlakovnih kompozicij in prevozom preko sosednje republike Hrvaške.

Trebanjske iveri

Vetnik Andrej Žabek je kot pravni zastopnik družine Kotar, to je vdove in treh otrok po pokojnem Tonetu Kotarju z Medvedjekom, naslovil na trebanjsko vlado zahtek za plačilo vojne škode. Novost, ki jo privč zvemo o boju na Medvedjku iz omenjenega spisa, je, da naj bi pokojni Kotar dobil pred bomboškim napadom na trebništvo protiobrambe, da mora vložiti rakete in sedeti poleg rampe. Tako naj bi se izkazala velika krivda nadrejenih organov in TO za tragično smrt pokojnika. Kot vsak vojak ali član TO pa naj bi imela družina vso pravico zahtevati odškodnino zaradi prestanah duševnih bolečin, in sicer vsak od otrok in vdova po 100.000 din. Trebanjska vlada je zavrnila zahtevke, nadaljevanje pa gotovo sledi.

POKOPALISKI (NE)RED — Čeprav po mnenju občinskega notranjega ministra Nika Vranešiča, Trebanjci ne potrebujejo odloka o pogrebnih svečanostih, saj po njegovem v 15 letih ni bilo krštev, boj pa so bila razna vprašanja, se je nadejati, da se bodo občinski odborniki le lotili gledanja tudi tako zoprine kosti. Stari delok je resed že ves preperel, če bi kaj ponudili odbornikom, bi bilo dejansko bolje, da bi bila to celota, torej tudi del, ki bi govoril o pokopališkem redu. Sicer pa naj bi imelo »zaslugo« za to, da so na občini sploh razmisljali o potrebnosti takšnega akta, pisanganja Dolenskega lista o neljubem dogodku pri pogrebu na Belém Griču, kjer so nekateri borci zapustili novo slovensko zastavo.

IZ NAŠIH OBČIN

NEMARNOST — Ljubljanska Elektrotehnika je pred davnimi leti za pradavni 18 milijonov dinarjev menda od črnomaljske borčevske organizacije v najozjem središču Črnomlja kupila staro hišo, ki se drži tiste, v kateri ima ta trgovska hiša lepo urejeno in dobro založeno trgovino. Od takrat naprej ta prazna hiša propada in je danes gotovo najbolj zanemarjena in zanikna basta v Črnomlu, ki jo je nevarno že pogledati, kaj šele hoditi ob njej.

NOVI RAVNATELJI

KOČEVJE — Na zadnji seji zborov občinske skupščine Kočevje so bili imenovani: za ravnateljico Knjižnice Kočevje Ena Štrumbelj, za ravnateljico Vzgojnovarstvenega zavoda Marjana Ačimovič, za v.d. ravnateljico Osnovne šole Zbora odposlanec Kočevje za dobo 6 mesecev Peter Šobar in za v.d. ravnateljica Muzeja Kočevje Ivan Kordiš. Prvotno je bilo predvideno, da bi za OS Kočevje imenovali ravnateljico, in ne vršilko dolžnosti, a je pristojno republiško ministrstvo za šolstvo ugotovilo, da je kočevska šola Zbora odposlanec, ki ima kar 2.300 učencev, prevelika in jo je treba drugače organizirati. Po mnemu, izrazenem na seji, naj bi to opravili v pol leta. Nekateri so že predlagali, naj bi bili v Kočevju najmanj dve šoli, pa tudi šoli v Stari Cerkvi in Strugah, naj bi bili samostojni. Prav zaradi te reorganizacije tudi niso imenovali ravnatelja, ampak le vršilca dolžnosti.

Mnoge podražitve

RIBNICA — Na zadnji seji je občinski izvršni svet dovolil tudi več podražitev, ki bodo veljale po objavi v Uradnem listu. Voda za gospodarstvo (in gospodarstvo) se je podražila za 30 odstotkov in znaša (za gospodarstvo) 10,50 din za kubik vode. Podražitev je bila potrebna tudi zato, ker je vedno več neizterjanih dolžnikov. Med največjimi so LIK Kočevje, ki dolguje 1.276.490 din, Inles ribnica 881.465 din, Riko ribnica 616.455 din, Itas Kočevje 275.745 din, Inkop Kočevje 115.854 din itd. Skupni dogovi znašajo preko 5,2 milijona dinarjev. Odgovor na vprašanje, kaj storiti s podjetji, ki ne zasluzijo več niti za vodo, prepričamo bralcem.

Stanarine se bodo podražile do konca leta še vsakič prvega v mesecu, se pravi skupaj 3-krat, in sicer vsakič za 35 odstotkov. Seveda bodo podražitev vedno računalni od nove cene, se pravi, da bo znašala podražitev novembra in decembra več kot 35 odstotkov od oktobra cene. To pa so tudi pre podražitve stanarin v ribniški občini letos, z njo pa bodo, kot so nam zadržili, polovili le inflacijo in se torej stanarine dejansko ne bodo zvišale.

Vrtec in jasli bodo dražji za 17 odstotkov. Ekonomika cena v vrtcu bo znašala za otroka 2.542,70 din, vendar bo v denarju delež starejši enak, se pravi največ 1.315 din ali 51,72 odstotka, medtem ko je znašal prej 60,4 odstotka. Podobno velja za jasli, kjer znaša nova ekonomika oskrbnina za otroka 3.437,70 din, vendar bodo tudi tu starši v denarju plačevali enako kot doslej, največ 1.675 din ali 48,72 odstotka ekonomike cene.

J. P.

IZ NAŠIH OBČIN

Za malo denarja tudi malo lesa

Gozdarji iz Črmošnjic prodajo les samo rednim plačnikom — V letu dni 24 delavcev manj — Sekači delajo s svojim opremo — Bolj smotrna organizacija

ČRMOŠNJICE — Gozdarstvo Črmošnjice sodi s svojimi 5.800 hektari med srednji tozd v okviru Gozdne gospodarstva Novo mesto, po etatu pa med manjše, kajti njegovi gozdni sestoji so drobnejši, poleg tega pa ima tudi precej zaraščajočih se košenje bivših kočevarskih vasi.

tudi cerkniški Brest oziroma njihovo tovorno ivernih plošč, prodajajo pa ga tudi krščenu Vidmu za celulozo.

Poletni poslovni rezultat je bil pozitiven, saj z manjšim številom delavcev dosegajo enake rezultate kot v prejšnjih letih. Tako so od lani število zaposlenih zmanjšali od 63 na vsega 39, v prejšnjih letih pa je bilo tudi čez 70 zaposlenih. Nekaj njihovih delavcev se je odločilo,

da bodo kot zasebni opravljali spravilo lesa za Gozdarstvo Črmošnjice in so od svojega podjetja tudi odkupili gozdne traktorce. Opustili so svoj samski dom in ga dali v najem gostilnčarju, šestim delavcem, ki so nazadnje stanovali v samskem domu, pa so uredili stanovanja v stavbi nekdanje šole v Črmošnjicah. K zniževanju stroškov je precej pripomoglo tudi to, da sedaj sekaci delajo s svojo opremo, od sekira do motorne žage, firma pa jim to plačuje po učinku.

A. B.

Se ga bo kdo le usmilil?

Kaj čaka belokranjski turizem — Se bodo zbudili zasebni, če že družbenemu podjetju ni šlo

ČRNOVELJ — Od nekdanjega Gostinstva Bela krajina, podjetja, ki so ga še dolgo nazaj proglašali za nosilca razvoja turizma in gostinstva v deželici ob Kolpi, je ostalo bore malo. Potem ko so se odcepili metliški obrati, hotel Smuk in restavracija Grad pa sta dobila najemnika, je pravzaprav ostal le še hotel Lahinja.

Vse stavbe, razen semiškega Smuka, ki so sedaj v lasti Gostinstva (tokrat že brez dodatka Bela krajina), so bile nameč nacionalizirane. V Gostinstvu imajo pripravljeno tako najbolj črno kot najbolj svetlo inačico o tem, kaj se lahko po sprejetju zakona o denacionalizaciji zgoditi z njimi. Skrajno optimistična možnost je, da zakon sploh ne bo sprejet. Če pa že bo, bi po sedanjem predlo-

- Vlada je kot Crvena zastava: izdelki, ki pridejo z njenih tekočih trakov, morajo takoj na servisiranje, ker imajo deset do dvanajst napak. (Pintar)
- Rešitev Slovenci pričakujemo tam, kjer je tisoč let nismo našli. (V. Kavčič)

Bes obrtnikov in odgovor občine

Obrtniki očitajo občinskim birokratom šušmarstvo, domačo obrt, neprizadenvost za ureditev obrtnice cone in še kaj — Občinski odgovor pa trdi nasprotno

RIBNICA — Ribniški obrtniki se hudoje nad šušmarji in »domačimi obrtmi«, če da je samo slednjih dvakrat več, kot je v občini rednih obrtnikov. Epidemija šušmarjenja je zajela vso Ribnico ob občinskih vrhov do revezev. Skoraj v vsaki vasi kaj počno z lesom. Pa tudi alkohol točijo na črno. Inšpektorji niso kaj dosti uspešni, čeprav dobre polne naslove šušmarjev. Občinski birokrati že dolga leta tlačijo obrtnike.

Občina nima denarja za pospeševanje obrti niti za ureditev obrtnice cone, ima pa ga za proslavne in trinajste pliče občinskih birokratov. Ribnica sodi med tiste redke občine, kjer razmišljajo tako: Če obrtnikom ni všeč, naj zapr lokale! Občinski lokalci so bili za majhen denar prodani ljudem izven občine, ti pa jih sedaj preurejene drago prodajajo Ribniščanom. Občinske družine avtomatično plačujejo najvišje oskrbnine za otroke v vrtcih.

Take zamere naslavljajo obrtniki in obrtna zbornica na občinskih sejah, objavljene pa so bile tudi v glasilu Občnega Peter Levstek, sekretar sekretariata za planiranje, gospodarstvo in proračun občine Ribnica, kamor sodi tudi področje obrtov; da tako noben za nič ne odgovarja, ker se vsi skrivajo za kolektivno odgovornost, in da imamo popolno vlogo, ki pa nič ne dela. Predsednik izvršnega sveta je na kritiko odgovoril, da ima le poklicni del izvršnega sveta svoje natanko določene dolžnosti, nepoklicni člani IS pa ne. Vendar tudi nepoklicni člani pozajmo določeno področje. Izvršni svet dela kot kolektivni organ.

podpirajo to neobdvadčeno dejavnost. Ta problem je rešila nova davčna zakonodaja, na podobno rešitev pa čakamo še za področje šušmarstva. Želimo pa, da bi obrtniki povedali imena občinskih funkcionarjev ali delavcev, ki se ukvarjajo s šušmarstvom, saj zdaj lahko rečemo, da lažejo.

Trenutno sta v občini v izdelavi dva zazidala načrta, ki sta delno ali v celoti namenjena obrtni coni. Občniki lahko dobijo lokacijo tudi v drugih zazidljivih območjih občine, ki jih je okoli 500 ha. Težave pa so, ker so zemljišča v zasebni lasti in jih mora kupiti obrtnik sam. Občinski skupščini že leta in desetletja ni uspelo sprejeti odloka o kompleksni razlastitvi, zato nima družbenih zemljišč.

V Ribnici so bile leta in desetletja na prodaj zasebne hiše, ki jih nihče ni hotel kupiti, niti obrtniki. Odkupil jih je občina, ki je njih obnovila prepuščila po-

djetju Pionir. Ta je po obnovi hiš ali novo zgrajenih lokalov te prodal — ne prav poceni — predvsem ribniškim obrtnikom.

Odnosi med občinsko birokracijo in obrtnim združenjem so se močno poslabšali, ko je funkcional združenja kupil v centru Ribnice staro hišo, v kateri je starejši stanovalec. Občina doslej ni dala stanovanja, v katerega bi tega stanovalca izselili. Vendar občina ni do končno odbila te prošnje in je upanje, da se bo vse uredilo.«

J. PRIMC

Premalo celo za osamele

Trebanjski borci vse bolj prepuščeni sami sebi

TREBNJE — V trebanjski občinski borčevske organizaciji je povezanih v 11 krajevnih združenjih borcov NOV skupaj 504 udeležencev NOB. Krajevne organizacije so po številnosti zelo različne, saj štejejo od 6 do 108 članov. Od skupnega števila članov je 259 žensk, 245 pa moških. Vojniški vojni invalidi in družinski upravičencev je 109. Na zadnji zelo dobro obiskani redni letni skupščini ZZB NOV v Trebnjem so se spomnili tudi svojih 32 premilnih članov od zadnjega sklica skupščine.

Razumljivo je, da se ob povprečni starosti članov, ki znaša 72 let, niso mogli na nekajih niti na občinski letni skupščini izogniti zlasti socialno-zdravstvenim zaganjam, saj so se nekateri borci zaradi prenizkih priznavalnih značilnosti celo na robu preživetja. »Priznavalnina se ne usklajuje z rastjo življenjskih stroškov, čeprav je republiški ministerstvo za borce in invalide dalo podobno, da jih je treba uskladiti. Z odgovorom, da denarja v proračunu pač ni, se ne moreno spriznat, kajti kaj hitro bi se lahko zgodilo, da bi bogate občine lahko revalorizirale priznavalnino, revne občine pa tega ne bi mogle storiti in tako bodo nastale takšne razlike, ki bi priznavalnino izničile,« je povedal sekretar ZZB NOV Trebnje, Janko Ovenc Jančič.

Lani je bilo v trebanjski občini 86 upravičencev stalnih priznavalnikov, od tega 22 družinskih. Najvišja priznavalnina je znašala 4.337 din, najnižja 361 din, povprečen izplačana prizna-

vlnina pa je bila 1.479 din. Letos je v občinskem proračunu predvidenih le 1.369.000 din za izplačilo stalnih priznavalnikov, brez medletne valorizacije pa bi potre

Toča in mraz si podajata roke

V Vinu začeli obirati grozdje — Pridelek količinsko daleč zaostaja za lanskim — Ponekod je v celoti »obrala« že pozeba — Kar ga je ostalo, je dobro

BREŽICE — Tukajšnje podjetje Vino »Bizejško—Brežice« v teh dneh zaznava obirati nekatere sorte grozdja, potem ko so mu tudi uradno dovoljeni začetek trgatve za 24. september. Pridelek v vinogradih — Vinovih je 100 hektarov, okrog 1.000 hektarov pa jih imajo kooperanti — bo letos manjši od lanskega,

Sromašnji pridelek je posledica izjemno težkega leta, ki so ga preživeli vinogradniki. Dobri vinogradniški let je v Vinovem vinorodnem okolišu po ugotovitvah Franca Bežakja, namestnika glavnega direktorja Vina, v zadnjem obdobju malo, saj pustota toča in pozeba. Toda letošnja spomladanska pozeba je bila čez vse, saj je zaradi mraza, ki je bil 19. aprila, pridelek v prenekaterem vinogradu manjši za 80 odst., po-

dijetu računalni na podobne uspehe tudi s pijačo iz letosnjega grozdja. »Nastavek rodnosti je bil zelo bogat. Les je lani lepo dozorel in če ne bi bilo pozbe, bi imeli letos eno boljših letin,« ne skriva razočaranja Franc Bežjak. Merite pri ranih sortah, kot so portugalka, šentlorenka, game, rizvanec in ranina, kažejo

• Posode in predelovalne opreme imajo v Vinu dovolj tudi za obilnejše grozdne pridelke. V njegovih kleteh je prostora za 7 milijonov litrov vina, ki ga hranijo v 370 različnih posodah, med katerimi drži največji sod 15 litrov.

normalne količine sladkorja. Grozdje, kolikor ga je še ostalo po pozbi, je zdravo in vseh upov na pohvale in priznanja v Vinu še niso pokopali.

L. M.

PRVA NA ŽELEZNICI — V Dobovi so 19. septembra odprli mejno kontrolno točko na meji med Slovenijo in Hrvaško, ki je na tej medrepubliški meji deveta po vrsti in prva mejna kontrolna točka na železnici. Promet skozi železniško nadzorno točko slovenske milice, kot se prehod imenuje, zaenkrat kontrolira manjša miličniška enota. Nadzoruje promet iz Hrvaške v Slovenijo in deloma vlake, ki vozijo v obratni smeri. Manjši otvoritveni slovesnosti v Dobovi je prisostvoval tudi Pavle Čelik, poveljnik slovenske milice. Na fotografiji: miličniška enota skupaj z železničarskim uslužbenecem z bližnje dobovske postaje pred objektom na kontrolni točki. (Foto: L. M.)

Prvo posavsko govedorejsko društvo

Sevniki rejni prvi v posavski regiji ustanovili društvo — Pritožbe glede osemenjanja — Vsakih pet let razstava živine kot prerez dosežkov v rej

SEVNICA — Med prvimi v Sloveniji in prvi v Posavju so živinorejci iz severne občine 10. septembra ustanovili govedorejsko društvo. Članstvo v njem je prostovoljno, člani pa so lahko vsi, ki imajo v hlevu vsaj 4 krave v A — kontroli, in sicer morajo krave rjave pasme imeti vsaj 2300 litrov mleka, krave svetlosti pasme 2100 l i črno-bele krave 2500 l mleka. Letna članarina znaša dinarsko protivrednost za 100 l mleka.

Kot sta nam povedala agronom Viktor Kožar iz svetovalne službe ljubljanskega Kmetijskega zavoda in prvi predsednik društva Silvo Volarič, kmet iz Šentjurja na Polju, naj bi govedorejsko društvo bolje povezalo reje plemenskih goved, pomembno vlogo naj bi imelo pri načrtovanju osemenjanju, kontroli proizvodnosti in vodenju rodonovnika. S skupnim nastopom bodo lažje kos težavam pri zavarovanju in zdravstvenem varstvu živali, a tudi pri uveljavljanju primernih cen mesa. Društvo bo med drugim poskrbelo še za izobraževanje svojih članov.

Na ustanovni zbor govedorejskega društva je prišlo 29 rejec iz številnih krajev. Delovanje društva se ne bo omejilo le načrtovanju, ampak bodo sodelovali tudi s tistimi, ki zaenkrat še ne izpolnjujejo dokaj zahtevnih meril za včlanitev v govedorejsko društvo. »Vsakih 5 let bomo pripravili razstavo živine. To bo tudi priložnost, da bomo ugotovili, ali je prišlo pri osemenjanju z bolj kakovostnimi biki do spremembe okvira živali,« pravi Volarič.

Silvo Volarič je med šesterico rejev, ki so pred leti začeli s pašno skupnostjo na Mrzli planini nad Loko pri Zidanem mostu. Od majja do oktobra se je tam paslo okrog 30 telic. Vsa leta nazaj so reje vozili s cisternami živini le vodo, ob letošnjem suši pa bi bilo to predrago, in ker zbiralnik vode ni denarja, letos pašne skupnosti, s katero imajo reje zelo dobre izkušnje, ni bilo. »Živila, ki je bila gori v hribih, doslej še ni bila bolna.

NOVA ČRPALKA — V Krškem so odprli Petrolovo bencinsko črpalko. Odprta bo vsak dan, in sicer od šeste do dvajsete ure. Obisk je glede na precevje Število avtomobilov ob črpalkinjih pipah dosti velik, in če je tako, so potrošniki goriva težko čakali na otvoritev bencinske postaje. (Foto: M. Luzar)

Prvo fazo predstavlja plinovod od glavnih meril postaje pri Lisci do uporabnikov v ulicah. Vrednost naložbe so izračunali v višini 71,4 DEM za kilovat. Če bi za vsako hišo upoštevali 20 kilovatov, bi to zneslo 1430 DEM. V to čeno je vključena druga faza, to je plinski priključek od uličnega cevovoda do hišnega priključka z regulatorjem, ventilom, števcem in tlačnim preizkusom. Tretjo fazo bi pomenila nabava ustrezne opreme v hiši vsakega uporabnika, denimo peč, gorilec in bojler.

Hkrati z napeljavo plinovodnega omrežja za individualne porabnike bo zagotovljeno dovolj zmogljivosti in omrežje za še večje potrošnike, se pravi

Ob industriji zemeljski plin tudi gospodinjstvom — Prva faza v letu 1992

SEVNICA — Ko so v prvih letosnjih mesecih v sevnških krajevih skupnosti anketrirali možno bodoče uporabnike zemeljskega plina, se je kar 580 ali prek 80 odst. vseh anketrancev odločilo plinifikacijo hiš in stanovanj. Stroški naložbe so bili razdeljeni na tri faze, cene pa določene v nemških markah.

Prvo fazo predstavlja plinovod od glavnih meril postaje pri Lisci do uporabnikov v ulicah. Vrednost naložbe so izračunali v višini 71,4 DEM za kilovat.

Če bi za vsako hišo upoštevali 20 kilovatov, bi to zneslo 1430 DEM. V to čeno je vključena druga faza, to je plinski priključek od uličnega cevovoda do hišnega priključka z regulatorjem, ventilom, števcem in tlačnim preizkusom.

Tretjo fazo bi pomenila nabava ustrezne opreme v hiši vsakega uporabnika, denimo peč, gorilec in bojler.

Hkrati z napeljavo plinovodnega omrežja za individualne porabnike bo zagotovljeno dovolj zmogljivosti in omrežje za še večje potrošnike, se pravi

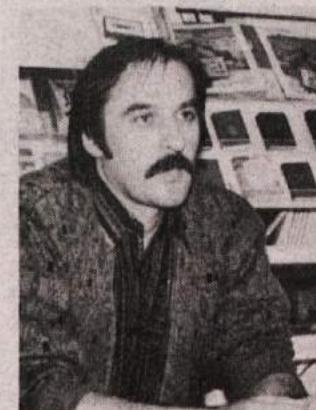
Srž uspeha in razočaranj

Silvester Mavšar: »Šlo je bolj za poskus«

KRŠKO — »Za cilj smo si postavili izdati v šestih mesecih dvanajst številk. Izdali smo jih osem. Vseeno nismo razočarani, kajti poskusili smo in nekaj naredili,« pravi Silvester Mavšar, glavni in odgovorni urednik Srž, tukajšnjega časopisa, ki je po sedmih rednih številkah prenehal izhajati 4. septembra letos. Srž so ustanovila zasebna podjetja Etos, Opus in Itris.

Po Mavšarjevem mnenju je uredništvo z natiskanimi številkami uresničilo polovico tistega, kar si je zamislio v vsebinski zasnovi. »Z malo družbene pomoči bi naredili znatno več,« poudarja Mavšar dejstvo, da se je Srž prebijala med bralce »striktno tržno«. Pri tem je prepričan, da bi si za zanesljivejši in trajnejši nastop v medijskem prostoru uredništvo moralno kje v občinskem proračunu zagotoviti vsaj 30 do 40 odst. denarja, potrebnega za štirinajst tednovno nastajanje Srž. Hkrati bi morali doseči, da bi naročniki reklam Srž redno plačevali oglašne storitve.

Če se Silvester Mavšar ne moti v oceni posavskih interesov, bi veljal, da je zanimanje za Srž pokazalo, kako močna so v Posavčini nagnjenja po združitvi v regijo. Glede na to, kako se ljudje iz treh občin zanimajo za dogajanje v prostoru, ki naj bi bil nekaj nekako združen, je ideja o Posavju kot regiji še na začetku, kot je prepričan Mavšar. »Idejo, da naj bi bilo kaj iz nje, je potreben dograditi. Tudi medije bi bi-

Silvester Mavšar

lo potrebno vključiti v to,« je pripravljen predlagati Mavšar, ki ga je razočaralo, da »politični struktur v Posavju politični marketing ne znamenja«.

Mavšarju se mogoče zdi, da Srž ni dosegla dovolj življenske trdnosti, ker je nekomu ustrezalo, da bi uvenela. »Sodeloval sem pri Našem glasu. Predlagal sem, da bi to glasilo preraslo v lokalni časopis. Vse je bilo zavrnjeno. Toda ko je začela izhajati Srž, se je naš glas začel spreminjati v omenjenem pogledu, o vsem mogočem je začel pisati in le malo je v njem delegatskega gradiva. To ni več tisto prvočno delegatsko glasilo,« primerja Silvester Mavšar.

L. M.

POMOČ KMETOM

SEVNICA — Sevnški izvrsni svet je sklenil dodeliti 20.000 din enkratne denarne pomoči Angeli Prnaver iz Budne vasi I pri Šentjanžu, ki je požar zaradi strele uničil gospodarsko poslopje. 10.000 din enkratne denarne pomoči pa je vrla dodelila Antonu Becu iz Štajngroba pri Šentjanžu, ob poginji vola.

JAVNA RAZPRAVA

KRŠKO — Po sklepku s skupnega zasedanja delegatov zbornišča dodelili 20.000 din enkratne denarne pomoči Angeli Prnaver iz Budne vasi I pri Šentjanžu, ki je požar zaradi strele uničil gospodarsko poslopje. 10.000 din enkratne denarne pomoči pa je vrla dodelila Antonu Becu iz Štajngroba pri Šentjanžu, ob poginji vola.

SEVNICA — V nedeljo je bilo na Lisci občinsko srečanje pionirjev gasilcev, ki ga je organizirala Občinska gasilska zveza Sevnica. Ob tej priložnosti je bilo tekmovanje v spretnostih in gasilskih večinah. V skupini pionirjev A so se ekipi uvrstili takoj: Blanca, Boštanj II, Sevnica, Breg, Krmelj, Boštanj I in Telče. Med pionirji B je zmagał Loka pred ekipo Primoža, Zubkovja in Sevnice. Studenec so diskvalificirali. Pri pionirkah B so se proslavile boštanjske gasilke. Skupno je sodelovalo na srečanju 142 mladih gasilcev in 16 mentorjev.

GASILSKO SREČANJE

SEVNICA — V nedeljo je bilo na Lisci občinsko srečanje pionirjev gasilcev, ki ga je organizirala Občinska gasilska zveza Sevnica. Ob tej priložnosti je bilo tekmovanje v spretnostih in gasilskih večinah. V skupini pionirjev A so se ekipi uvrstili takoj: Blanca, Boštanj II, Sevnica, Breg, Krmelj, Boštanj I in Telče. Med pionirji B je zmagał Loka pred ekipo Primoža, Zubkovja in Sevnice. Studenec so diskvalificirali. Pri pionirkah B so se proslavile boštanjske gasilke. Skupno je sodelovalo na srečanju 142 mladih gasilcev in 16 mentorjev.

PLESNI TEČAJI

KRŠKO — Plesni studio Krško skrbi za priljubljenost plesa in družabnosti. Tako bo vpisoval v začetne in nadaljevalne plesne tečaji za odrasle ter v tečaji stepa, aerobike, akrobatskega rokenrola, jazzu in housea. Vpisovalo bodo v četrtek, 3. oktobra, od 16 do 18 ure. V Krškem bo vpis v knjigarni Opus na CKŽ 44, v Brežicah pa bodo doči plesali lahko vpisali ob istem času v dijaškem domu.

PLINOVOD — Sevnški plinovod na

Novo v Brežicah

TEMA CERKELJ — V Cerkljah ob Krki imajo v enem delu vasi temo, v drugem delu pa se ponosi le slabo vidi. Vzrok za tako stanje je število luči javne razsvetljave. Po nekaterih ocenah jih dandanes sveti komaj polovica od prvotno priključenih. Ena od žarnic baje ne gori že več let. Zadnjega iz vrste lokalnih mrkvov javni razsvetljave v Cerkljah je pred kratkim povzročilo vojaško vozilo, ko se je zatelelo v drog luči in ga podrllo, tako da zdaj leži na cesti. Spricli klime navedimo, da so vojne zateleci ponesreči.

BOGEC, NA ZDRAVJE — Nekje pod Gorjanci so nekoč vprašali domačina, kako je. Rekel je: »Čast bogec, polno. Misil je na to, da ga je bila tisti dan te polna merica. Na bogeca in pijačo se nanašajo tudi razmere, ki vladajo pod križem ob cesti od Brežic proti Dobovi. Ob znamenju je nekdo namestil polno nesnoge, v kateri prevladuje steklene in drugi pivski pribor. Še dobro, da je božji oblige pribito, drugače bi od upravičene užitnosti pobegnil.

OVIDA — Če je Orwell, Nostradamus ali kdo slavnih prerokov napovedal za te dni kmečki upor na Bizejškem ali kak drugo vrsto narodne vstave, ki bi imela za cilj med drugim tudi vdor v grajsko vino klet, se je krepko utrel. Dostop do gradu je zelo težav, vsaj s tiste strani, kjer je vseh nimač zelo malo, komaj za nekaj deset metrov. Če bi po peščenih koritih, ki jim se pravijo cesta, kdo koračil nad grad, bi najmanj zlomil prst ali izpahlil gleznej.

Krške novice

SAMO ZA TRDNDE — Iz dobro počutih virov so sporočili, da na Senovem zbirajo denar za postavitev prometnega znaka, katerega zasnova in končna podoba še nista znani. Opozorjal pa naj bi uporabnike ceste proti Senovemu, naj si pravočasno snamejo zobne proteze, aki jih seveda že imajo. Participacija za zdravstveno obnovbo zlomljenih protez je pač predvsem sreča, se pa omenjena ustna napravica kaj lahko zlomi, če se njen imetnik poda z avtomobilom iz Brestanice na Senovo.

TRIGLAV — Potem ko se je neki občan pred dnevi uspešno in izjemno lahko povzpzel na Triglav, je imel z imenom Triglav dosti težav v dolini. Širok Posavja in Dolenske je namreč iskal posebno izdelane kovinske vijačne vložke, v zidarskih in podobnih krogih imenovane triglav-vložki. Vložke je kljub vsemu le iztaknil v Krških Železničarjih pri Mirku, ki očitno s tovrstnim blagom nimata težav. Omenjeno kovinske zadeve so imele preveliko, da bi sicer šlo trgovcem v nabavne sezone in druge spominske površine.

VESELO — Nedavno izredno zaseda krške občinske skupnine, na kateri je republiški minister malodane vpil na predsednika omenjenega parlamenta, bo zapisano v letopisu razprav v Krškem toči kot vesel dogodek. Sam sekretar Jazbinšek, ki se je jezik in se mu je k temu župan Omerž kot v znamenju svojega slabega občutka opravil, se je v razpravi občasno nasmejal. Podobno se je zgodilo znamenju specialistu za hegelsko vpravilnico dr. Šešerku. Tudi postelan Šonc se je skoraj glasno smejal ob neki ministriški izjavi. Omenjeno mogoče pomeni, da sta bili izida krške zasedanja veseli obe strani. Mimogrede: domenili so se izjemno male.

Sevnški paberki

PLINOVOD — Sevnški plinovod na bi stal (brez hišnih pirkličkov) okrog 61,8 milijona dinarjev, od tega naj bi bil okrog 18 odstotkov posojil. Sevnška krajna skupnost seveda v položaju, ko nje na usoda visi na nitki, nikakor ne more za gotovljati zanesljivega odplačevanja obrkov najetega posojila. Bo občina zanimala na eno oko in prevzela tveganje na svoj pleči?

RIBANJE REPE — V Indiji nagrajena grafika Boštjan Škoda, učenca OŠ Bršljin v Novem mestu

Indijska nagrada Shankar novomeškemu osnovnošolcu

Boštjan Škoda, učenec 7. razreda OŠ Bršljin, dobil nagrado za grafiko (linorez) Ribanje repe

NOVO MESTO — Boštjan Škoda, učenec 7. razreda bršljanske osnovne šole, je pred nedavним dobil iz Indije pismo, ki ga obvešča, da muje Mednarodno otroško tekmovanje Shankar, institucija, ki ima sedež v Nehrujevi hiši v New Delhi, podelilo nagrado na tekmovanju za leto 1991, in sicer za grafiko Ribanje repe. V pismu, ki ga je podpisala generalna direktorica Yamuna Shankar, je še rečeno, da bo slovenski podelitev Shankarjevih nagrad decembra ali januarja prihodnje leta. Nagrade bodo prevzeli diplomatski predstavniki posameznih držav, od koder so nagrajenci, in jih poslali dobitnikom po diplomatski poti. Hkrati z nagrado bo vsak nagrajenc dobil tudi katalog Otroške umetnosti Shankar.

Boštjan, ki je dal v angleščini napisano pismo takoj prevesti, je bil seveda zelo vesel ljubezničega sporočila iz New Delhija, da je nagrajen. Tudi je takoj izpolnil prošnjo, naj pošlje v Indijo svoj pravi naslov ali potrdi dosedanja, na katerega

bo zanesljivo prejel nagrado in katalog.

Enako vesel, obenem pa tudi prijetno presenečen je bil ob tej novici Boštjanov likovni pedagog Ljubo Žagar, ki je še pred koncem minulega šolskega stopil v pokoj. »Boštjanov linorez in še nekatera druga dela sem poslal v New Delhi lanskega decembra, ko sem na bršljanski šoli še delal,« je povedal. »Ker toliko časa ni bilo nobenega glasu iz Indije, sem mislil, da iz vsega skupaj ne bo nič, in sem na pošiljki že kar malo pozabil. Bolj me je začelo zanimati, kaj bo z grafikami, ki sem jih poslal na domače prireditve, še posebej s tistimi za kostanjeviški biene. Zato sem zdaj resnično toliko bolj vesel, da je v Indiji uspelo, še posebej pa, da je nagrada Shankar dobil eden mojih učencev, ki še nikoli ni bil nagrajen.«

V Indiji nagrajena grafika Boštjan Škoda, Ribanje repe, je linorez. Boštjan ga je v linolejno ploščo vrezal v šolskem letu 1989/90, torej ko je bil še v petem razredu.

I. Z.

Gallusov čas na odru

Imenitna ribniška predstava v ribniškem gradu

RIBNICA — V ribniški občini že dalj časa in na razne načine, predvsem pa z glasbenimi in drugimi prireditvami obeležujejo 400-letnico smrti svojega slavnega rojaka, skladatelja Jakoba Gallusa — Petelin. V okvir pozastavitev spomina na tega znamenitega Slovenca, začetnika naše glasbene tvornosti, sodi tudi predstava »Kuge, vojske, lakote reši nas, o...«, ki so jo v soboto, 21. septembra, zvezčer izvedli člani dramske skupine KUD Gallus iz Ribnice v ribniškem gradu, in to pred toliko poslušalcu, da bi si takšnega obiska lahko samo šeleli.

Delo »Kuge, vojske, lakote reši nas, o...« je prikaz Gallusovega časa v širih slikah, prirejenih po znanem romanu »Galijot« pisatelja in dramatika Draga Jančarja. Besedilo je za oder priredila Vesna Poštrak in delo tudi reziralja. Tačko je treba zapisati, da je bila predstava izjemno impresivna, k čemer je prispevalo tudi oklep — ribniški grad, obširan z baklimi. Skratka, vse je bilo, kakor je treba, od kostumov, frizur in mask do igre oz. interpretacij posameznih vlog ter pevskih vložkov noneta Vitra, tako da so se obiskovalci na koncu hočes moralni vprašati, ali ni prav ta predstava znanika preporoda ribniške gledališke dejavnosti.

Odbinštvo je bilo s predstavo zelo zadovoljno in je z aplavzom kar nekaj-

M. GLAVONJIĆ

Aplavz Slovenskemu oktetu

Koncert po otvoritvi razstave v Posavskem muzeju

BREŽICE — Galerija Posavskega muzeja je začela jesensko razstavno sezono z razstavo del akademike slike Apolonije Simon, ki so jo odprli v tork, 17. septembra, in bo na ogled vse do nedelje, 13. oktobra, in sicer vsek dan od 8. do 13. ure. Umetnico in njeno delo je predstavil umetnostni zgodovinar in likovni kritik dr. Mirko Juteršek.

Po otvoritvi razstave je bil v Slavnostni dvorani Posavskega muzeja koncert Slovenskega okteteta. Nastop Slovenskega okteteta, ki praznuje 40-letnico delovanja, je bil v Brežicah predviden že za 27. junij, in sicer hkrati z akademijo v početku razglasitve samostojnosti Republike Slovenije, na kateri naj bi govoril član predsedstva Republike Slovenije, pesnik Ciril Zlobec, pa so ga zadnji hip zaradi agresije jugoslovanske armade na Slovenijo odpovedali. Oktet se je predstavil s programom, ki je obsegal dvajset pesmi, v prvem delu tudi nekaj Gallusovih, in je bolj ali manj izvzelen kot posvetovalni domovini. Vrhunski nastop te naše mednarodno priznane vokalne skupine iz Ljubljane so poslušalci nagradili z dolgotrajnim aplavzom.

Tako razstavo kot koncert so omogočili nekateri sponzorji, tokrat so bili to Zavarovalnica Triglav, d.d., Krško, Terme Čatež in Opekarna — Rudnik Brezice. Zbirali so tudi prostovoljne prispevke in jih namenili prizadetim po agresiji jugoslovanske armade in potem še neurju v občini Ormož.

I. Z.

HRVAŠKI KNJIŽEVNIKI PRIDEJO V SLOVENIJO

LJUBLJANA — Na povabilo Društva slovenskih pisateljev bo jutri, v petek, 27. septembra, prispevala v Ljubljano skupina ugleđnih pesnikov in pisateljev iz Hrvaške. Ob 11. uri bo z njimi pogovor v Cankarjevem domu, ob 19. uri pa bo, tudi v Cankarjevem domu, literarni večer. Nasstiplo bo dvanajst hrvaških književnikov od Luke Paljetka do Dragutina Tadijanovića in Ranka Marinovića. Tudi to srečanje je oblika podpore Hrvaški, ki krvavi v vojni.

SLIKE S KOLPE

ČRNOMELJ — V galeriji Miniart so ob minulem petku, 20. septembra, na ogled slike, naslikane na temo Kolpa. Njihov avtor je Kostja Virant, v Ljubljani udomljeni dolenski rojak iz Straže. Kaže, da Viranta pritegnje reči in življenje ob njih, ta svet pa zaradi pretiranih posegov v okolje počasi odpira oziroma se spreminja v predele, kjer je kakršnokoli življenje ogroženo.

I. Z.

Kresna noč na Medvedjeku

Pod tem naslovom je v Dolenjskem muzeju razstavljen cikel »vojnih slik« slikarja Janka Orača

NOVO MESTO — Ni še minila prav noč po razglasitvi neodvisnosti Republike Slovenije, že so prihrumel tanki in začeli grobo mendrati, kar nam je bilo že od nekdaj sveto. Agresija jugoslovanske armade na komaj rojeno samostojno državo, je izvzela hud obožen odpor Slovencev in vojna je bila tu. V eni prvih bitk se je znašel tudi novomeški slikar Janko Orač in potem doživetja tistih strašnih trenutkov likovno zapisal. Izbor slik, ki mu jih je inspirirala vojna, je od minulega petka, 20. septembra, na ogled v mali dvorani Dolenjskega muzeja, in sicer pod naslovom Kresna noč na Medvedjeku.

I. Z.

razstavo, ki seveda ni bila načrtovana z letnim programom, pripravili z združenimi močmi in deležem več sponzorjev. Sodeloval je tudi Pokrajinski štab TO in njegov poveljnik Albin Gutman je izrazil veliko zadovoljstvo, da je prišlo do te razstave. O razstavljenih delih, ki bodo na ogled do 13. oktobra, pa je govoril umetnostni zgodovinar Jožef Matjevič.

Zbor IMV išče nove pevce

Z vajami začenjajo 11. oktobra na grmski šoli

NOVO MESTO — Mešani pevski zbor IMV, ki ga od ustanovitve vodi Slavko Rauch, se že pripravlja na novo pevsko sezono in bo z rednim delom začel prihodnj mesec. Člani in članice zборa se bodo k prvi vaji po poletnem premoru zbrali v petek, 11. oktobra, ob 19. uri, in sicer v glasbeni učilnici OŠ Grm. Potem se bodo tam sestajali enkrat na teden, vsak petek.

Zbor ima lepo tradicijo in je v prejšnjih sezona uspešno nastopal. Predstavlja se doma, drugod po Sloveniji in tudi v tujini. Na vseh koncertih je bil deležen topleg aplavza. Nastopi na medobčinskih revijah so pokazali, da sodi IMV-jev pevski zbor med boljše zbrane na Dolenjskem.

V program zā pevsko sezono 1991/92 so napisali, da bodo imeli samostojen koncert v Novem mestu, sodelovali bodo na občinski pevski reviji, gostovali v zamejstvu in nastopali ob najrazličnejših priložnostih. Program pa bi radi uredili z novimi pevci v pevkama, ki jih vabijo, tudi glede na trenutna pereča dogajanja v Šolstvu, po pogovor z najodgovnejšim možem za vzgojo in izobraževanje na Slovenskem prav go to zanimiv.

BORČIČEVE RISBE

LJUBLJANA — Akademski slikar in grafik Bogdan Borčič, ki je že večkrat razstavljal tudi v Novem mestu, kjer je nekaj let poučeval likovno umetnost, razstavlja ob torka, 24. septembra, v Galeriji ZDSLJU v Ljubljani risbe, nastale v letih 1983 — 1991. Dela bodo na ogled do 15. oktobra.

I. Z.

Srečno odraslim

V OŠ Bršljin razstava otroških risb s Petrolovec likovnega natečaja

NOVO MESTO — Na Petrolovec bencinskih črpalkah se vsak dan zvrsti ni koliko avtomobilov, ki potrebujejo gorivo. Z dolitim bencinom se potem spet razprtja vsaksebi. Kamorkoli že potujete z našim bencinom, potujte srečno, želite Petrolovec napis. Žal vse poti nimajo srečnega konca, prenekrate za vselej prekine prometna nesreča. Ceste pobirajo krvni davek. Otroci ostajajo brez staršev, starši brez otrok.

V Sloveniji že dolgo potekajo najrazličnejše akcije za varno in srečno vožnjo na cestah. Vanje pritegnejo tudi solarije, češ da je treba začeti pri najmlajših. Petrol je lani v ta namen razpisal likovni natečaj na temo Otroci odraslim — srečno. Otroci naj bi z likovnimi izdelki »spregovorili« proti gorju, ki ostaja za nasilno prekinjenimi vožnjami. Tako, kot vedno znajo: preprosto, neposredno, prepričljivo.

Natečaj je dal lepo bero. Razstava izbranih otroških risb so odprli v tork, 17. septembra, dopoldne v avli OŠ Bršljin, torej šole, katere učenci so se že do zdaj radi odzivali na podobne natečaje, ki so jih razpisovali drugi, in vselej zelo uspešno. Na tej razstavi so prikazana izbrana dela učencev štirih osnovnih šol iz Slovenije, poleg novomeške še ene ljubljanske pa velenjske in makolske.

Pri Petrolu so se odločili, da bodo z natečajem nadaljevali, tako da bi postal vsakoletna likovna akcija. V natečaju za leto 1991 so pritegnili vse osnovne šole v Sloveniji in slovenske šole v zamejstvu (v Italiji, Avstriji in na Madžarskem).

Po otvoritvi razstave je bil v Slavnostni dvorani Posavskega muzeja koncert Slovenskega okteteta. Nastop Slovenskega okteteta, ki praznuje 40-letnico delovanja, je bil v Brežicah predviden že za 27. junij, in sicer hkrati z akademijo v početku razglasitve samostojnosti Republike Slovenije, na kateri naj bi govoril član predsedstva Republike Slovenije, pesnik Ciril Zlobec, pa so ga zadnji hip zaradi agresije jugoslovanske armade na Slovenijo odpovedali. Oktet se je predstavil s programom, ki je obsegal dvajset pesmi, v prvem delu tudi nekaj Gallusovih, in je bolj ali manj izvzelen kot posvetovalni domovini. Vrhunski nastop te naše mednarodno priznane vokalne skupine iz Ljubljane so poslušalci nagradili z dolgotrajnim aplavzom.

Tako razstavo kot koncert so omogočili nekateri sponzorji, tokrat so bili to Zavarovalnica Triglav, d.d., Krško, Terme Čatež in Opekarna — Rudnik Brezice. Zbirali so tudi prostovoljne prispevke in jih namenili prizadetim po agresiji jugoslovanske armade in potem še neurju v občini Ormož.

Mož, ki zna pritegniti

Znani radijec Silvo Teršek tudi slika — Razstava jutri

OTOČEC — Le kdo še ni prisluhnih tenkočutnim pogovorom radijskega novinarja Silve Terška z bolj ali manj znanimi Slovenci in Slovenkami! Z njimi se pogovarja kot dober clovek z dobrim človekom, v pogovorniku vedno najde iskro in iz nje naredi kres, ki ogreje poslušalce. Silvo Teršek to v resnici zna, kot zna malobjo pri nas, in s tem zaznamuje obdobje, ki bo morda nekoč označeno kot Terškovo obdobje na radijskih valovih.

Njegovim radijskim poslušalcem pa je manj znanjo njegovo slikarstvo, ki je, kot pravijo poznavalci, prav eruptivno. »Vsakogar, ki količaj pozna Terškovo slikarsko pot zadnjih let, bo ospnul vsestranski slikarski napredek tega skoraj do opoja prezvetega likovnika. Ne izogiba se nobeni izmed slikarskih vsebin: ljubi viharno pokrajino, ozke pozbavljene ulice, portrete, velikokrat tudi lastnega. Nadvse ga prevzema njegov kameniški kot s planinami in viharnim nebom v ozadju,« je zapisal Janez Klobučar.

Ponovimo: jutri zvečer se na Otočcu obeta lep in vsestransko zanimiv večer, ki bi ga bilo škoda zamuditi. Kajti Silvo Teršek je tak mož, ki zna pritegniti z besedo in s svojimi slikami. Rad ima lepo besedo in misel, srce mu odzvanja na mnoga zvočna vznemirjenja in prorodne oči nenehno snemajo lepoto oblik tega sveta. Odmetek takšnega doživljajskoga dogajanja je njegovo slikarsko snovanje. V zadnjih letih ga je docela prevzel.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Kokijev let

Brežiške lutkarice

BREŽICE — V tukajnjem otroškem vrtcu deluje lutkovna skupina. Najbrž prav spremo odpira vrata v brezkončni pisani svet pravljic in zgodb, saj Koki — tako se skupina imenuje — maha, se smeje, kriči in se poučno obrača k občinstvu malčkov enako zagnano že kar nekaj let. Če bi tovarišice, ki so Kokiju divljene s tal in ga drže na sedanjih izvajalski višini, »težile«, bi ga najmlajše občinstvo verjetno že zdavnaj izvijalo, ali bolje, izzehalo, ali celo izjokalo. Ime Koki so si tovarišice, ki jih v tem priložnostom sledili. Ogorevc, sposodile od ptice, najbrže od papige, ki se jih s tem imenom veliko na tem svetu dviga po stropu kletk, vendar Kokijke teatrske umetnje segajo daleč od junakov pernatega kraljestva. Ogorevcova pravi, da upirajo različne zgodbne. Pri tem lutku nastopajo kot pomočniki. Dignjeni prst zaradi kakih malčkove nerodnosti je namreč veliko milejše opozorilo, kot če bi se ujezila tovarišica, katere roka sega lutki pod glavo. Tako je to, da.

Najbrž bo Koki že z letosnjem sezono deloval kot sekacija v okviru kulturnega društva bratov Milavec, medtem ko je vrtčeva lutkovna skupina doslej bila sama zase. Formalni okvir društva bo Kokiju verjetno nekako olajšal delovanje.

M. LUZAR

DANES POGOVOR Z AVTORJEM SLIK

NOVO MESTO — V razstavni avli upravne stavbe Krke v Ločni bo še do pondeljka, 30. septembra, na ogled razstava slikarskih stvaričev akademika slikarja Mateja Sokliča iz Ljubljane, ki je odprtja že od 30. avgusta. Avtorji ni bilo dovoljno zavestni, pač pa bo v tovarni zadržal Krko prisel danes, v četrtek, 26. septembra. V avli, kjer razstavlja, bodo pripravili srečanje z njim ob 13. uri. Ob tem bo bogat kulturni program.

JOVO GROBOVŠEK RAZSTAVLJA V PIRANU

PIRAN — V piranski Galeriji sv. Donat so v petek, 20. septembra, odprli razstavo fotografij Jovove Grobovške

pisma in odmevi

Mir na Hrváškem!

Izjava slovenskih krščanskih demokratov

Občinska odbora slovenskih krščanskih demokratov Novo mesto in Trebnje sta na skupni seji 23. septembra sprejela poziv za spoštovanje premirja na Hrváškem.

Zahajevamo od vseh strani, ki so vpletene v spopade, da z razumnim ravnanjem ohranajo vsaj to, kar je po hudem razdejanju še ostalo.

Državljanska vojna, ki bi se ob ponovljenih spopadih sprevrgla v nekontrolirano morijo, je že do sedaj povzročila neizmerno gorje. Z izgubo vsakega dragocenega življenja se je neizbrisno zarezoval v podzavest svojcev trpljenje, ki bo obremenjevalo medsebojne odnose še desetletja.

Srbko-jugoslovanska armada je z rušenjem bolnišnic, šol, vrtcev, sakralnih objektov in spomenikov visoke kulturnozgodovinske vrednosti pokazala svoj barbarski obraz in se razkriла celi svetovni javnosti kot zadnji protagonist revolucionarne politike.

Ne pristajamo na to, da bi soldatska povzročila s svojo agresorsko dejavnostjo prelivanje krvi še med prebivalci Bosne in Hercegovine, Kosova in Makedonije.

Protagoniste takih aktivnosti označujemo kot zločince in zahtevamo, da jim legalni organi te namere preprečijo.

Vsek narod ima pravico do samoodločbe in svoje države. S to vojno so Srbi porušili vse mostove zaupanja, ki bi lahko omogočili delovanje na tem delu Evrope, zato bo potreben v prvi vrsti namesto sovraštva narediti dejanje odpuščanja.

Z neposrednim angažiranjem ob sprejemu priboržnikov želimo premostiti trpljenje prebivalcem sodne republike.

S to izjavo hočemo tudi javno izraziti svoje ogorčenje nad brutalnostjo agresorjev in moralno podporo prebivalcem porušenih mest.

OO SKD Novo mesto in Trebnje

• Golo poznavanje kreposti in govorjenje o njih ni še nikogar naredilo krepotnega. (Aristotel)

• Svoboda je dosti bolj banalna in si va kot sanje o njej.

• Polresnica je hujša kot laž. (Angleški pregovor)

Pridite in podpišite peticijo!

Jutri, 27. septembra,
ob 20. uri pri vodnjaku!

Mladi v Novem mestu smo zelo zapostavljeni. Vse dogajanje je omenjeno na nekaj lokalov, sem pa tja je morda kakšen zabavni koncert v športni dvorani. Vendar nam to ni dovolj. Nekateri med nami so nadarjeni za slikanje, drugi so obetači pesniški, fotografati ali glasbeniki... Večini pa je skupno to, da nimajo ne možnosti ne prostora za delovanje in predstavitev svojih dejavnosti.

Vendar se nam je ponudila zelo lepa priložnost, da dobimo svoj prostor pod soncem. Ob umiku iz Slovenije je namreč Jugoslovanska armada med drugim izpraznila in zapustila Dom J(L)A. Tako iskreno upamo, da nam bo Skupščina občine Novo mesto dodelila nekaj prostorov v tej stavbi. Ker pa je interesent za te prostore zelo veliko, potrebujemo podporo zavednih Novomeščanov, vseh, ki vedo, da ta problem obstaja, da mladi dejansko potrebujemo svoj prostor, kjer se bomo lahko družili in delovali na nekem kulturnem področju.

Če se zavedate, da ta problem obstaja, če nam privočite prostor, ki pomeni obstoj za organiziranost novomeške mladine, vas pozivamo, da s podpisom peticije pokaze ste solidarnost z nami. Podpis bomo zbirali v petek, 27. 9., ob 20. uri pri vodnjaku na Glavnem trgu. Zbiranje podpisov bomo popestili s kulturnim programom.

Pridite v čim večjem številu, saj le tako lahko prekinemo popolno mrtvilo, ki že več let vlada Novemu mestu. Predvsem pa apeliramo na vse mlade, saj se vas ta problem še kako tiče!

INICIATIVNI ODBOR ZA MKC

Moj odgovor tistim, ki ugoverjajo

O predlogu lastninjenja družbene lastnine, ki ga brani vladajoča koalicija

Nikogar ni potreben prepričevati, da je bil državobenoekonomski sistem Edwarda Kardelja in tovaršev neuspel eksperiment na živem telesu slovenskega naroda. Ta polomljada je prisilila tudi Zvezo komunistov, da je previdno sestopila z oblasti in odpela pot modelu zahodnoevropske večparlementarne demokracije. To pa je samo prvi del resnične vključitve v uspešno družbo. Drugi je gotovo na gospodarskem področju, kjer morajo nedorečenost družbenega prevzeti osebe z imenom in priimkom: Do tod verjetno ni težav pri razumevanju potrebnosti zakonodaje, ki bo uredila lastninska razmerja. Problem se pojavi pri modelu: Kako? Da bi doumeli vročino razprav, ki smo jih priče v parlamentu in na ulici, si je potreben priklicati v spomin vsem poznašem dejansko stanje, ki je vladalo še pred kakšnim letom.

Zakon o lastninjenju, ki ga zdaj obravnava Slovenska skupščina, ureja lastninsko preoblikovanje podjetij z družbenim kapitalom v podjetja z zanimimi lastniki, ob tem pa ureja vlogo Agencije Republike Slovenije za privatizacijo in Sklad Republike Slovenije za razvoj. Osnovna shema predvideva naslednja izhodišča:

1. V prvi vrsti je zavarovana lastnina, ki so jo državljanji izgubili s predpisi o nacionalizaciji. Po približni oceni je to 200.000 oškodovanec, oziroma ca 600.000 dedičev. V okviru podjetij ta del lastnine dobi imenskega lastnika, tako da se vsako podjetje lastnini v preostalem delu.

2. Lastninsko preoblikovanje se izvede s prenosom delnic na sklad in razdelitvijo teh delnic investicijskim družbam, oziroma skladom, z delavskim odkupom podjetja, pri čemer zaposleni dobe po sedanjem predlogu 10% delnic kot plačila za minulo delo, in s prodajo preostale vrednosti podjetja.

3. Gleda na dosedanje zahodnoevropske izkušnje zmožnosti privatizacije preko svojih državljanov zakon predvideva tri nekoliko različne možnosti v odvisnosti od velikosti podjetja.

4. Glede na splošno zapostavljanje slovenskega, zlasti zasebnega vinogradništva in vinarstva, je treba le-to v okviru nacionalnega programa kmetijstva enakopravno in enakovredno — na nemarjenih in slabo izkorisčenih tipičnih vinogradniških območjih celo prednostno! — obravnavati z drugimi dejavnostmi za pridelovanje hrane.

5. Enotni zaščitni znakovi slovenskih vin, ki je od vsega začetka izključna domena maziljenih »državno« organiziranih pri- in predelovalcev ter trgovcev, je takoj treba dati dejansko ustrezno vsebinsko, način dodeljevanja pa prilagoditi evropskim normam in vsebinski.

4. Zaradi nefunkcioniranja potrebnih trgov je najpomembnejše izhodišče vrednotenje, ki vzame za izhodišče knjižno vrednost podjetja. S tem je onemogočena razprodaja po znižani ceni, kar bi se v večini slabih podjetij zgodilo. Dobra podjetja bodo pa na ta način zelo zanimiva za zaposlene in za državljanje.

5. Premenje, ki preide na Sklad za razvoj, dobi lastnike:

- 15% slovenski odškodninski sklad
- 20% pokojninski sklad
- 35% investicijske družbe
- preostanek Sklad odprta.

Za vse, ki so bili 25. 6. 1991 polnoljetni in imajo državljanstvo Republike Slovenije, je pomembno, da bodo izdeleži, ki je prenesen na investicijske družbe, dobili državljanke delnice. Vinišča je odvisna od delovne dobe in pomeni na nek način ovrednotenje deleža, ki ga je vsakdo prispeval na svojem delovnem mestu.

Ta zakon pomeni v sklopu z zakonom o denacionalizaciji in zakonom o zadrugah osnova za izvedbeno zakonodajo, kjer objubljajo paket preko dvajset zakonov. Vsebinsko pa vsekakor pomeni velik preobrat od deklarativne lastnine delavcev do dejanske, ki se bo pokazala predvsem v vrednostnih papirjih. Pri dobrem gospodarjenju pa morajo ti »papirji« ob vsakoleskih priznanih dohodek, trinajsto plačo. Z znanimi lastniki pa se bo za vsako podjetje oblikoval upravni odbor, ki bo nadziral delo menedžerja in ob neusrednih rezultatih tudi reagiral.

Na koncu bi rad obravnaval nekaj dilem, ki so se pojavljale na raznih shodih in v komentarjih ter napadih na zakone v medijih.

Kot prvi očitek smo zasledili ugovor, da ta predlog za razliko od osnutka nima možnosti dokapitalizacije. Da bi doumeli čim več razsežnosti tega vprašanja, je potreben vedeti, kaj dokapitalizacija pomeni. V teoretičnem smislu je to odprodaja dela vrednosti podjetja, pri čemer kupnina ostane podjetju, ki se na ta način likvidnostno opomore, vsaj v odgovornosti podjetja.

Na koncu bi rad obravnaval nekaj dilem, ki so se pojavljale na raznih shodih in v komentarjih ter napadih na zakone v medijih.

Kot prvi očitek smo zasledili ugovor, da ta predlog za razliko od osnutka nima možnosti dokapitalizacije. Da bi doumeli čim več razsežnosti tega vprašanja, je potreben vedeti, kaj dokapitalizacija pomeni. V teoretičnem smislu je to odprodaja dela vrednosti podjetja, pri čemer kupnina ostane podjetju, ki se na ta način likvidnostno opomore, vsaj v odgovornosti podjetja.

Za ZDVS ŠTEFAN KUHAR

za nekaj časa. Problemov je pri tej navidež lepi in idealistični podobi več. Kot prvo se postavi vprašanje: ali je podjetje lastnik samega sebe? In če je, kdo je to: PODJETJE? Vprašanje nima realnega odgovora, zato v praksi tako prodano podjetje primerjamo z nakupom čevljev, pri čemer kupnino vzame kupec, in ne prodajalec. Pa to še ni najslabše. Ta dokapitalizacija postane problem v slabih podjetjih, ko direktor oz. menedžer zahteva, da delnice kupijo zaposleni. Ker ne bo nične hotel prostovoljno kupiti vrednostnega papirja, ki bi ob koncu leta zgubil na vrednosti, namesto da bi prinašal dohodek, se lahko zgoditi, da menedžer podjetja, ki je vrednostnega delavca, bo izdelujejo to in ono. Včasih sta bila Ščekova ulica in omenjen parkirni prostor pretežno zasedena s tistimi, ki so kar tam izdelovali razne predmete, in to je tudi glavna zanimivost ribniških semej. Letos pa je bilo videti le malo izdelovalcev (kar je več upravičenih razlogov: vojna, vedno manj teh obrotnikov), več pa je bilo prodajalcev, vendar tudi na prejšnjih semanjih ni manjalo.

Tudi mnenje, da nisem obšel reševanja in še na parkirnišču, kjer so bili v glavnem izdelovalci, ne drži. Ko ne bi bil še tisti, s katerim ne bi videl tistega, kar sem našel, razen predic in menda žičarja. Dokaj, da sem bil tam, pa je tudi fotografija »Avtomatska metla«, ki je bila objavljena v zadnjem številki Dolenjskega lista in sem jo posnel prav na tem parkirnišču.

V pripombi TD mi ni bil všeč podpis »Turistično društvo Ribnica«. Pisc (meni je znano, kdo je) naj bi se dogodilo z uvedbo skladov. Ti bodo skladno z zakonom o podjetjih imenovali določen del članov upravnih odborov. Vsekakor bi bil ta očitek upravičen, če bi bili državni skladovi. Pa to niso. Vsi skladovi imajo delničarje, ki v odvisnosti od deleža vplivajo na njihovo početje. Na drugi strani pa bodo menedžerji teh skladov nastavljeni predvsem međunarodnih razpisov, s čimer bo zagotovljena strokovnost. Na ta način bo zagotovljeno, da se država ali katera od političnih strank ne bo mogla vikati v kadrovsko politiko. Morda pa je ravno to moteče in je potreben skladno s pregorom vpti: »Primite tatu!«

Gleda na razpravo v skupščinskih klopih sem prepričan, da bo parlament ob upoštevanju dobrih amandmajskih predlogov našel rešitev, ki bo zadovoljil večino poslanskih skupin — vseh nihil ne bo mogoče — in že na naslednjem sejtu zakon izglasoval. S tem bo omogočeno, da se na eni strani začne proces, ki bo lastninsko strukturo prilagodil evropskim normativom, na drugi pa začel preprečevati številne stranopoti, ki so jih nekateri poslovodneži uporabili za odtekanje kapitala iz podjetij. Prepričan sem, da ne bo noben direktor, ki bo kontroliran preko upravnega odbora, poslal vse svojih šefov, da ves dan vozijo po mestu s praznimi avtobusi, niti ne bo več »by-pass« podjetij, ki so v lasti močnih, niti ne bo mogoče sklepati škodljivih pogodb, s katerimi bi se zmanjševal dobitek podjetja. To pa je že veliko.

MARJAN DVORNIK

BODO DO DNEVA MRTVIH UREJENI GROBOVI?

RIBNICA — Bolj ko se bliža uradni začetek ogrevalne sezone, aktualnejše je vprašanje, kako bo s praznimi vojaških stanovanji na Prijatejlevem trgu. Gre za 1.347 kv. metrov stanovanjske površine. Svet stanovalcov naselje Prijatejlev trg je dogovoril, da se pošte sedanjemu lastniku stanovanj. Vojni pošti Zagreb, račun za okrog 25 tisoč litrov kurilnega olja, potrebnega za ogrevalno sezono 1991/92. Odgovor iz Zagreba še čakajo.

M. G.-č.

Z vojsko odšle tudi kroglice

Razočarani ribniški kegljači začenjajo znova

Jugoslovanska armada ob odhodu iz Slovenije ni prizanesla tudi športnim objektom. Med drugim je utrpele veliko škodo tudi kegljanje. Tako je kegljački klub Riko v Ribnici ostal brez opremljene kegljišča in druge ustrezne opreme in je njegovo nadaljnje delovanje praktično onemogočeno.

Ob komisjskem pregledu doma J.A. 23. avgusta je bilo ugotovljeno, da razen delno poškodovanih stebrov in prežaganj ostankov kroglovnov ni ostalo ničesar. JA je demontirala in odnesla ves inventar in tudi vso lastnino kegljačkega kluba. Ostal je samo prazen prostor, kjer je nekoč bilo kegljišče. Od izključno klubskih lastnine je najbolj hudo za šestimi kroglama, ki so jih leta 1989 dobili zaradi tega, ker so kabel do kegljanške telefonske centrale položili tudi po dnu Krke. Pošta je dala kegljanški krajevni skupnosti na voljo skupno 90 števk.

Tenis v Metliki

Pikro komentiranje s teniskega turnirja odmeva še danes.

METLIKA — Čeprav je bil prijateljski teniski turnir med slovenskimi opozicijskimi politiki in domaćimi igralci v Metliki že 9. septembra, se nekateri strasti še do danes niso pomirile. Iz Ljubljane so v Metliko na tenis prišli Rado Bohinc, Ivo Vajgl, Viktor Žakelj, Vojko Volk, Ciril Ribičič, Borut Pahor in Lenart Štefanc, klub objavlja pa ni bilo E. M. Pintarja, Mirana Potrca, Gregorja Golobiča in Miletja Štefanca; domače barve so branili Ivan Malešič, Jože Mozetič in Silvo Štubljar iz Metlike ter Janko Gladek in Gorazd Rade iz Črnomlja. Zmagal je Ciril Ribičič. Gostje so očitno vso zadevo vzeljeli bolj za šalo in so igrali celo z dežniki, medtem ko so bili metliški igralci bolj zavzeti in jim je zato tudi šlo hudo že živega komentiranje Matjaža Rusa in Tonija Gašperiča, in nekateri še do danes niso pozabili komentirjev v stilu: igralec je silovito udaril in zgršel — igrišče. Nasloplje pa pravijo, da je bilo komentiranje omejenih zastavil metliških humoristov glede na njun sloves dokaj prizanesljivo, zato se toliko bolj čudijo, da je izvajalo take reakcije.

Bogata je dokumentacija, ki priča o veliki prizadetnosti in sredstvih, ki jih je klub vložil v prenovo kegljišča. Sredstva za nakup opreme in materiala v višini 24.000 DEM, ki so jih prispeljali delovne organizacije (predvsem Riko, Inles, TKS Ribnica) in zasebniki, ter 503 ure prostovoljnega dela članov in simpatizerjev klubova, so zdaj iznizne na. Letos so nameravali vgraditi še nove deske položnice, pa so jih do godki prehiteli. Vloženega je bilo toliko, da bi imeli plačano najemno za skoraj deset let vnaprej.

Vodstvo, člane in simpatizerje

kluba je odnos odhajajoče JA močno razočaral in potrl. V zares veliki želji po nadaljevanju dejavnosti iščejo sedaj v klubu najrazličnejše možnosti, da delo ne bi zamrlo. Upajo, da jim bo to v veliko volje in prizadetnosti ter ob pomoči kegljaških in drugih organizacij tudi uspelo.

Športna zveza Ribnica

Kegljački klub Riko

Zakaj avtobus ni ustavl?

Javni tožilec v javni presoji

Zadeva Drobnič je še brez epiloga — Tisoč protestnih pisem, ki zahtevajo razrešitev, ne pa linča — Slovenski parlament se o vsem tem mora izreči

Znano je, da je opozicija že pred nekaj meseci v slovenskem parlamentu postavila zahtevo, naj prouči nekatere javne aktivnosti republiškega javnega tožilca Antona Drobniča, ugotoviti delež njegove odgovornosti in na podlagi teh ugotovitev odloči, ali mu lahko še naprej zaupa opravljanje odgovorne državne funkcije. Znana je tudi vsebina peticije za njegov odpoklic.

V vojnih razmerah je bilo podpisovanje predloga za razrešitev tožilca ustavljeno, vendar so mnogi udeleženci NOB, njihovi simpatizerji in volivci strank — podpisnic peticije terjali, da se nadaljuje. Hkrati s svojimi podpisami so razali prepričanje, da je tudi najnowojava vojna jasno izpričala, da ni in ne more biti nikakršnega opravičila za sodelovanje z okupatorjem proti slovenskemu narodu in njegovim osvobodilnim težnjam, ne glede na ideološke motive, na katere se sklicuje. ZZB NOV Slovenije je podpiske za odpoklic g. Antonia Drobniča s funkcijo javnega tožilca RS že preštela: vseh je 27.380 protestnih pisem oz. izjav skupnosti borcev, od

občinskih odborov oz. krajevih organizacij pa jih je na sedež RO prispeval 45, medtem ko so 6 pisem oz. protestnih izjav prejeli še od posameznikov. Kljub tolikšnemu pritisku javnosti, naj Anton Drobnič zapusti svoj položaj, republiška skupščina še ni ukrepala niti pristojni upravnji organi še niso izdali odločbe o prepovedi Nove slovenske zaveze. Nasprotno: Izvršni odbor še ne-registrirane društva NSZ je objavil posebno izjavu, v kateri pobudnik za ustanovitev omenjenega društva skrajno žaljivo odgovarja na javne proteste RO ZZB NOV Slovenije ter različnih strank, društev, javnih in kulturnih delavcev proti ustanovitvi in delovanju društva. Slovesno razglasitev konca državljanke vojne v republiški skupščini si tokrat snovalci društva razlagajo kot možnost za uveljavitev "novih političnih in moralnih parametrov" za pre-vrednotenje zgodovinskih dejstev, to pa naj bi jih nudilo podlago za rehabilitacijo kvizilinščinstva in slovenske domobran-ske vojske.

In kaj zdaj na rob »aferi Drobnič«, ki tako močno buri slovensko javnost?

Predvsem: Človek, ki šestinštirideset let po koncu druge svetovne vojne oživil organizacijo, ki je v tej vojni doživel svoj moralni, vrednostni in vojaški poraz, človek, ki se zavzema za njen polno rehabilitacijo, je izobražen pravnik in bi potem takšen lahko poznal in moral razumeti civilizacijski pomen nürnbergskih procesov in mednarodne konvencije ureditve o nezastaranju vojnih zločinov, ne more biti visok državni uradnik v demokratični slovenski državi. Sam Drobnič in njegovi zagovorniki podpisnikom zahteve za njegov odpoklic očitajo, da so nedemokratični, da Drobnič odrekajo temeljne človekove pravice do svobode mišljenja, do svobodne javne opredelitev, po drugi strani pa v zadnjem času nekatere oporekajo to isto pravico članom predsedstva Republike Slovenije in drugim uglednim funkcionarjem, ki so si drznili podpisati izjavno za Drobničev odpoklic. Moti jih tudi metoda zbiranja podpisov. Nekatere, vsaj med vrsticami, moti celo sam izid druge svetovne vojne, saj se trudijo narodne izdajalce prikazati kot osvobodilno vojsko, NOB v Sloveniji pa kot kvizilinško aktivnost v službi Beogradu in Moskve. S takimi in podobnimi trditvami tu ne kaže zapravljati prostora s polemiko. Velja pa si

zato ogledati vrednost očitka o kratenju pravice do svobodne javne opredelitev. Te pravice gospodu Drobniču niso oporekali niti je niso krnil. Gospod Drobnič si lahko o vlogi domobranec v drugi svetovni vojni misli karkoli. To svoje mnenje lahko javno izraža z govorjenjem in pisano besedo; lahko se svobodno povezuje s somišljeniki in pridobi nove somišljenike. Vse to mu demokratična slovenska pravna ureditev dopušča in omogoča — enako, kot lahko počno v sosednji republiki Italiji člani MSI ali v Franciji Narodna fronta. Stvar demokratične procedure in vrednosti v njej predstavljenih argumentov pa je vprašanje, ali gospod Drobnič s takimi javnimi opredelitevami in ravnanji še uživa večinsko podporo v parlamentu. Vsi, ki zahtevajo Drobničev razrešitev, ne zahtevajo linča. Zahtevajo le — in pri tem, kot vse kaže, namevajo tudi vztrajajo — naj parlament upošteva dejstva o Drobničevem ravnanju, jih oceni v luči sodobnih evropskih demokratičnih standardov in prakse ter nato demokratično odloči.

Kakršen koli že bo rezultat takšne skupščinske obravnavne, bo demokratični Evropi, zgrajeni na izročilu protifašističnega boja, povedal o slovenski demokraciji več kot deset parlamentarnih resolucij.

VINKO BLATNIK

HERVOL V ŠVICE — Ansambel Tonija Hervola iz Bukoške pri Brežicah bo godel 28. septembra v Zuriku, in sicer ob počastitvi 20-letnice tamkajšnjega Slovenskega planinskega društva Triglav. Na slovesnosti bodo sodelovali še folklorna skupina tam živečih Slovencev, pevski zbor, recitatorji in Ivan Si-vec, ki bo zdodem predstavil svojo knjigo Godec pred peklom. Po uradnem delu programa bodo Hervoli igrali do zgodnjih jutranjih ur, namen prireditve pa je zbrati denar za oskodovane v nedavni agresiji jugovojске na Slovenijo. Toniju in njegovi ekipi to ni prvo gostovanje v tujini, saj je pred leti ansambel prepotoval Kanado po dolgem in počez. Tudi takrat so igrali na človekoljubni prireditvi, zbrani dolarji pa so bili podarjeni ljubljanskemu Kliničnemu centru. (T. G.)

SRAKIN POZDRAV OSAMOSVOJITVI

NOVO MESTO — Novomeška glasbena produkcija in založba Sraka je v dneh, ki nas še ločijo od tako težko pričakovane popolne osamosvojitve, pripravila izid svoje prve laserske plošče. Tovrstni nosilec zvoka, tudi CD imenovan, je Sraka dosegla kot prva naša neodvisna založba, nosi pa nadvise simboličen naslov: »Odpotovanje«. Tako bo Sraka tudi s pomočjo ČDPlošče kantavtorja Tomaža Pengova naredila pomemben korak v Evropo in hkrati razvesela številne ljubitelje tega umetnika, ki je omenjeno glasbo posnel še davneg 1973. leta. Ker trgovine našim diskografom tudi po leta ne plačujejo računov, plošče »Odpotovanje« in CD-ju v njih ne boste našli, temveč boste morali ponjo na sedež založbe (Valantičovo 17, Novo mesto), lahko pa jo naročite po telefonu in vam jo pošljejo po poštvetu. Sicer pa namerava Sraka letos izdati še nekaj tovornih plošč: ansambla Nagelj, Tončka Pluta (vključno z novimi skladbami), Demolition group in Karlijan Gradišnika. (dv)

KAKO ZASTONJ DO ODOJKA?

RATEŽ — Recept za kaj takega je preprost, izmisliš pa si ga je — kdo drug kot rateški gostilničar Tonja Vovko. Stehernemu obiskovalcu z opremo in ponudbo obnovljene ter priprejene gostilne, ki je pripravljen za mizo ali šankom zapraviti vsaj 500 din, podari kupon. Ta je nato vsako zadnjo soboto v mesecu v igri za celega odojka in še kup drugih nagrad, ki jih domesni gostilničar izzreba med kuponi v bobnu. Prvo takšno žrebanje, kateremu seveda sodi tudi živa glasba, je bilo avgusta, drugo bo to soboto, 28. septembra, ob 20. uri. Vovko pravi, da ima kupon še dovolj na zalog.

Res, koga naj bo sram?
V prejšnji številki Dolenjskega lista sem na zadnji strani (v rubriki Holo, tukaj je bralec »Dolenje«) prebral, da je imel dežurni novinar v večernih telefonskih pogovorih za besedovalce tudi nekaj ljudi iz trebanskega konca, ki jim je šlo v nos vse tisto, kar je bilo napisanega v Dolenjem, listu o misijonskem škofu in jezikovstvu Frideriku Ireneju Baragi. Zmotil me je način, kako so — kakor poroča novinar — reagirali, saj iz njihovih (citiranih) besed žuga ena sama sveta jaza, češ »s kakšno pravico objavljate te zgodbe?«. Čeprav se človek ob tem lahko pomilovalno nasmehe, pa preteč besed le ne gre prezreči. Preveč spominjanja na boljševiščne čase in pritiske v vseh oblikah na časopise.

Dalje pravijo, naj bo »sram tiste, ki je to« (beri: zapis o Baragi ob njegovih spominskih dnevih in Trebnjem) »dal v časopis«. Očitno je, da projibaragovi objavljenih »zgodob« sploh niso prebrali do konca, če bi jih, bi lahko prebrali tudi ime in priimek »distega«, ki je te »zgodbe« napisal in objavil. Zakaj bi se šli skrivati tam, kjer jih ni, zakaj ne bi

Na koncu pa še tole. Ko so zlivali gnojnicu po Baragi in pisu prispevkov o njem, so to storili z vso močjo svojega napuha, niso pa zmogli niti toliko poguma, da bi se dežurnemu novinarju predstavili. Prav rad bi tule ponovil njihova imena.

IVAN ZORAN

PO POUKU — Takole se ob lepih dnevih po končanem pouku pred odhodom domov povesijo šolarji iz streklijevške šole. (Foto: A. B.)

MLADI DOPISNIK

NAGRADNO LETOVANJE

Mladi novinarji na naši šoli zapisimo vse, kar vemo, da bralci časopisov in poznavalci otroške duše radi preberjo. Izbrani smo bili kot posebno aktivi novinarji v različnih medijih v naši republiki. Katja Krnc, vzor novinarjev na naši šoli, si je prislužila tedensko letovanje pionirjev — novinarjev R Slovenia. Člani novinarskega krožka OŠ Sava Kladruba Sevnica in mentorica Jana Udovič

DESET STRAŠNIH DNI

Vrsta junija nedelja. Pred zgradbo RTV v Ljubljani nas je čakalo 10 mladih novinarjev na kombi, ki naj bi odpeljal za teden dni v Moravske Toplice — nagrada za pridno delo v novinarskem krožku. Prvi dan letovanja je bil dinamičen. Po tem je bil 26. junij, nepozaben za vse Slovence, nepozaben za nas letoviščarje.

Sestindvajseti junij je zatemnil veselje in srčo prejšnjega dne. Skrb, strah, stisk v grlu. Naše življenje se je skrčilo na okoliš blizu hotela, naša čutila so bila napeta. V zaklonišču smo spodbujali in tolazili drug drugega, iz marsikaterih prsi pa se je utrgal nemi klic: mama! Stisk je reševala gospa Bogi Pretner. Toda strah se je stopnjeval, poti domov so bile blokirane in naš povratak je bil preložen. Prišli so starši. Pot domov nas je vodila skozi Avstrijo, potem po kolovozu in kaj vsem kje vse. Na Karavankah so potekali boji, kar jim tudi kasnejše prav pride, saj so navajeni na samostojno učenje in se v semiški šoli praviloma lepo vključijo v pouk.

Svedeča je taka šola še bolj povezana s krajem kot v večjih krajih. In z ljudmi v teh vasih prav zgledno sledujejo. Krajan so pomagali pri prenovi šole, streklijevški gasilci vodijo na šoli krožek in tamkajšnji mladi gasilci se na raznih tekmovanjih vedno zelo izkažejo. »Pripravili smo tudi srečanje z ljudmi, ki so včasih hodili v to šolo in je lepo uspelo. Ob koncu šolskega leta pripravimo za učence in njihove starše piknik, kjer je tudi zelo prijetno in zabavno in tudi izletov, ki jih šola organizira, se udeležijo tudi starši,« je našteval Kočvar.

A. B.

Blaž Kočvar

vsem ta, da se lahko boj ukvarja z vsakim učencem posebej kot na velikih šolah. Tudi kombiniranega pouka so naši učenci vajeni, kar jim tudi kasnejše prav pride, saj so navajeni na samostojno učenje in se v semiški šoli praviloma lepo vključijo v pouk.

Šola brez športne vzgoje

Podrta »telovadnica« v Semiču je bila že nekaj let najslabša v Sloveniji, vendar nihče ne ukrepa

Sokolski dom v Semiču je bil z udarniškim delom zgrajen že pred vojno leta 1937. Namenjen je bil predvsem odraslim članom Sokola in za kulturne prireditve v kraju. Po vojni 1945. je ta dom prešel v upravljanje TVD Partizan.

Kot tak je bil skrajno neprimeren za pouk športne vzgoje. Kljub temu smo — v nasprotju s higieničnimi in varnostnimi merili — v tem prostoru izvajali pouk telesne vzgoje vse do decembra 1990. Takrat se je v prostoru podrl strop. Le izjemna sreča v nesreči je obvarovala učence in učitelja. Pričakovali smo, da se bo letos začela gradnja prve telovadnice v Semiču. Kot kaže, pa za našo šolo ni pravega razumevanja, zaganosti, niti sredstev. Naši šolarji so ostali brez najbolj priljubljenega in potrebnega predmeta. Na pragu 21. stoletja smo se pri športni vzgoji vrnili v čase »gnilega jajca«. Nehote smo dobili občutek, da smo majhna nepomembna podeželska šola, saj nas na primer pedagoški svetovalec za športno vzgojo po nesreči sploh še ni obiskal, da bi videl naše pogoje dela, nam dal vsaj kak predlog in moralno oporo, če že ne more prinesi milijonov. Če že v Delu piše o solah, ki imajo optimalne pogoje, naj pove nekaj tudi o naši revščini. Ugotavljamo, da ni posluha za gradnjo solske telovadnice, za katero sta bila že izdelana in plačana dva projekta.

Danes se od učiteljev zahtevajo razne novosti v vzgoji in poučevanju, mi pa nimamo možnosti niti za osnovno dejavnost, to je pouk vseh predmetov. Videli smo veliko šol, tudi v nerazvijenih občinah, toda nobene brez telovadnice. Podrta »telovadnica« je bila že več let najslabša v Sloveniji, kljub temu pa jo hočejo občinski možje z milijon dinarji popraviti. Naj dodam, da smo edina šola v občini, ki nima svoje telovadnice.

Podrta zgradba ni primerna za pouk športne vzgoje iz naslednjih razlogov:

1. Higienični pogoji so bili nemogoči, kar se je odražalo na zdravstvenem stanju učencev, se posebej pa učitelja, saj je v tem prostoru preživel in delal 25 let po 5 ur dnevno. Kje je vendor bila takrat sanitarna inšpekcija, da bi preprečevala pouk v tej »praharnici«, saj obstajajo za šolske prostore stroga merila?

2. Dom TVD Partizan je od šole oddaljen več kot 100 metrov, kar predstavlja ob deževnem vremenu in pozimi novo nevarnost za zdravje.

3. Prostor je občutno pretesen in slabo opremljen za izvajanje korekturnih vaj slabe drže. V njem je lahko telovadilo največ 15 otrok.

4. Šola ima edensko 50 ur športne vzgoje in za to potrebuje telovadnico, kjer bosta lahko telovadila dva oddelka hkrati.

5. Položaj je kritičen. Šola z več kot 400 učenci je že drugo leto praktično brez pravega pouka športne vzgoje. Posledice čutijo in bodo čutili učenci.

Menimo, da bi skrb za naše otroke morala imeti prednost pred vsemi drugimi gradnjami v občini.

V imenu delavcev OŠ Semič
SLAVKO PAVLAKOVIČ

SANDI ZUPANČIČ
6. r., OŠ Piščec
PRIPOMBE IMAMO, A NI POMOČI

Lahko bi se več učili ob igrah, prirejali zabavne kvize v zvezi z učno snovjo in takoj preverjali znanje. Šola bi morala biti zavzetija, pravi Janez. Igor težko zmori vse, kar zahteva od njega. Po Petrovem mnenju naj bi bili obvezni samo nekateri predmeti, druge naj bi izbrali učenci po interesih. Aleš je prepričan, da je v šoli sproščeno delo. To pa ni mogoče, ker učitelji nimajo dovolj časa. Dušan je pa se zdi naša šola najbolj zahtevna v Sloveniji.

Zbrala: SANDRA NOVAK
7. r., novin, krožek
OŠ Artiče

KAKONASTAJA KRUAH — Bogata vsebina naravoslovnih dni je že tradicija na OŠ Center (prej Kaja Rupena). Kar 14 šolskih dni je namenjeno taki obliki dela. Učenci osmih razredov so se na prvem naravoslovnem dnevu že zeleni seznamiti s čim večjim številom različnih poklic v različnih delovnih organizacijah. Razdeljeni na interese skupine so obiskali IMV, Krko, Pekarno, Srednjo kmetijsko šolo in Zdravstveni center. Na posnetku: V Pekarni so ob lepem sprejetju zanimivi razlagi spoznali, kako nastaja kruh. (Foto: Borut Pelko)

Kadrovske balinane v Novem mestu

16.

maja je bil v Dolenjskem listu objavljen javni razpis za direktorja Centra za socialno delo. Upokojeno direktorico bi na tem mestu lahko nadomestil kandidat z visokošolsko izobrazbo socialne, socioološke, pravne ali psihološke smeri z najmanj tremi leti delovnih izkušenj na področju socialnega dela ali z višješolsko izobrazbo in petimi leti izkušenji. Zahtevane so bile tudi strokovne in vodstvene sposobnosti ter predložen razvojni program Centra za socialno delo. Prijavilo se je pet kandidatov, od katerih sta razpisne pogoje izpolnjevala dva. Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadave (KVIAZ) novomeške občinske skupščine se je, tako kot že mnogokrat v podljudrem letu dela, odločila skupščini predlagati v potrditev kandidata oz. kandidata, ki je kvalitetne ustreza razpisnim pogojem. Odločila se je za visoko, namesto za višje izobrazbo, pa tudi za ustreznije delovne izkušnje. Izbrana — šlo je za Renato Bačer, diplomiранo psihologinjo z 18-letnimi delovnimi izkušenjami — jih je med drugim sedem let nabirala z delom v enem od ljubljanskih Centrov za socialno delo. Z delom novomeškega Centra za socialno delo je zdaj poklicno in pravstveno povezana, saj sodeluje pri usposabljanju in vodenju prostovoljnih sodelavcev, občasno nadomešča psihologa. Ima opravljen strokovni izpit in en semester podiplomskega študija predzakonskega in zakonskega svetovanja. »Protikandidat z višješolsko izobrazbo — Alojz Simončič, socialni delavec — sirovkovno izpita nima, česar pa komisija takrat niti ni vedela (niti ni bilo potrebe, saj ni šlo za pogoj razpisa), kot tudi ne za šušljjanja, da razvojnega programa ni napisal sam. Stvari so se, skratka, zdele jasne in neproblematične, v tačni primeru se reče, da komisija ni imela težkega dela. A se je vse obrnilo drugače in tako zapelelo, da Center za socialno delo še zdaj nima direktorja, čeprav so od razpisa minili že štiri meseca. V tem času sta tudi že bili dve seji občinske skupščine, ki mora direktorja potrditi.« Predsednik novomeške skupščine Marjan Dvornik, ki je sicer vabljen na vse seje raznih komisij, odborov, vlade itd., je v tem primeru za

PREDLOG KOMISIJE OSTAL PRI ŽUPANU

»Zakuhal je stvar Miro Berger, poslanec v družbenopolitičnem zboru in član KVIAZ, ki je na skupščini 27. junija hotel vedeti, zakaj zadeva ni na dnevnem redu in kdo si jemlje pravico skupščine v svoje roke. Isto je zanimalo Borisa Dularja. G. Dular, ki se je kot član KVIAZ čutil prizadetega, je skupščino seznanil s potekom razprave na seji KVIAZ in z intervencijo župana, ki je po njegovem pomenila pritisk na člane komisije. Rekel je, da je predsednik skupščine presegel pooblastila, ki jih ima. S takšnim izločanjem zadev iz skupščinske obravnave tudi ni omogočeno zadeve rešiti v 30 dneh, kot zahteva zakon za kadrovske zadeve na podlagi razpisov. Andrej Bartelj pa je dejal, da sicer sliši za zadevo prvič, vendar je bilo glede na povedano nekaj narobe bodisi v ravnjanju župana bodisi komisije. Predlagal je, naj se ugotovi, kdo je ravnal napak. «V primeru, da so izvajanja o izjavi predsednika, da bo izvoljen določen kandidat ne glede na mnenje oz. delo komisije, resnična, je skupščina ponizana na raven glasovalnega stroja, v katerem nočem sodelovati,« je dejal Bartelj. Spogledovati so se začeli celo županu najzvestejši postlanci, pritisk na delo komisije pač ne zveni posebno lepo in demokratično. Župana je pred nadaljnjam cvrenjem na skupščinski žerjavici takrat rešil predsednik novomeške vlade in liberalnodemokratični prvak mag. Boštjan Kovačič, ki je zaradi vojne, ki se je začela v prvih dan samostojni Sloveniji, predlagal prekinitev razprave o sporni zadevi. Na prvi naslednji seji predsedstva skupščine je župan Marjan Dvornik v stilu naše črne boljševistične preteklosti, ki je mlajše generacije niti niso skušale, način razprave v skupščini

ocenil kot populistično pogromaštvo. To, da je KVIAZ dala prednost kandidatu z višjo izobrazbo in večjimi delovnimi izkušnjami, se mu je zdela spremembu razpisnih pogojev, predlaganje le enega kandidata pa da je v nasprotju s praksou dela tovrstnih komisij, predvsem republiške. Kasnejša nepristranska preverba je pokazala, da slednje sploh ne drži, a kaj potem, saj smo na oblasti, ne? Predsedstvo pa je vendar pritegnilo županovemu prizadevanju očrtne dela KVIAZ — ki je, to je neprizadetum jasno, delala strokovno in pošteno, ne pa politično, kar ji je bilo očitno tudi števo v zlo — in je od nje zahtevalo, da »predmet dopolni« na osnovi smernic predsedstva.

NEPRAVI PREDSEDNIK?

KVIAZ je menila, da je delala strokovno, dosledno, vestno in pošteno, da ima torej čisto vest in je ostala pri prvotnem predlogu. Njen predsednik Andrej Kirm je na zadnjem skupščini pred tednom dejal, da je zanimivo, da je prišlo do zapleta v teh pomislkih ravno v tem primeru, po letu in pol, v katerem je imela KVIAZ 15 sej in je speljala vrsto kadrovskih zadev, njeni delo pa je bilo vseskozi evidentno. No, ker je bila KVIAZ neubogljiva, je župan od komisije za statutarne pravne vprašanja zahteval pojasnilo, ali je Kirm kot podpredsednik izvršne sveta sploh legitimni predsednik KVIAZ. Čeprav je zadeva strokovno nesporna, je komisija glasovala, zadeva pa se je strankarsko izšla s 3:3. Šlo je za strokovno vprašanje, ali poznejši predpis razveljavlja prejšnjega. Po starem poslovniku je s Kirmom kot predsednikom KVIAZ res ne bilo vse v redu, po novem, ki si ga je sprejela sedanja skupščina, je z njim vse v redu. Za povrh povejmo, da je Boris Dular v KVIAZ v začetku dvakrat postavil vprašanje, ali je primerno, da je podpredsednik izvršnega sveta predsednik te komisije, pa je obakrat dobil zagotovo, da je to v skladu s poslovnikom in akti, ki jih skupščina ima, potem pa je nehal spraševati. S tem je sam g. Dular seznanil poslance na četrtni skupščini. Poleg tega je rekel, da je predsednik KVIAZ iz vladajoče koalicije in bi bilo nekorektno očitati, da kar naenkrat ni pravi. In da bi naj direktor bil raje moški, kar si — tako je KVIAZ po njeni odločitvi, da ostane pri starem predlogu, obvestil novomeški minister za družbenje dejavnosti Danijel Brezovar — menda silno želijo tudi v Centru za socialno delo. Kdo si to želi oz. kdo je bil za mnenje vprašan, se ne ve, na to opletanje je bil začetek v drugega.

Dvornik pa je med samo skupščino hodil od enega poslanca do drugega. Je treba dosti ugibati, zakaj?

»Če hočete moškega, potem to zapišite v razpisne pogoje!« Predsednik zborna krajevnih skupnosti dr. Leopold Kocut, ki mu je bilo v četrtek končno povedano, da se skupščine vodi tako nebogljen, da se vsi križajo, kadar pride vrsca spet nanj, se je čutil dolžnega vpletiti v to debato okrog moškega ali ženske, češ, »ženska gor, ženska dol, to je prazna slama« ipd. Dr. Kocut se je tudi čutil dolžnega povedati, da do prahu ne bi prišlo, če posamezniki ne bi bili prepotentni in ne bi napadali župana, kar da se spreminja že v pravo gonjo. KVIAZ si je po njegovem usurpirala oblast in izločila kandidata, ki je tudi izpolnjeval pogoje razpisa.

UBOGLJIVI POSLANCI

Ce se sistematično vrneto na zasedanje novomeške skupščine pred tednom, povejmo, da se je skupina seja začela ravno s to točko: obravnavava predloga KVIAZ, da za direktorja Centra za socialno delo Novo mesto potrdi Renato Bačer. Oglasil se je Brane Kirm, podpredsednik skupščine, ki je skupščino obvestil, da so se v poslanskem klubu Demosa odločili, da bodo glasovali proti. Potem je svoje o delu KVIAZ povedal Andrej Kirm, pa Boris Dular, kje zaključil, da očitki predsednik skupščine držijo in da ni dovolj, da si predsednik skupščine, da nekaj dosežeš, ampak si kot tak prvi vrah zakoničiš v moraš paziti na vsako stvar. Večkrat je poudaril, da bi moral predlog brez vseh pritisakov priti v skupščino, ta pa bi o njem odločila. Če bi ga zavrnila, bi pač stekel nov postopek. Dotaknil se je tudi predloga predsedstva, ki so ga poslanci dobili v četrtek na klop. Po njem naj bi v bodoče KVIAZ dala na skupščino vse kandidate, ki bi v komisiji dobili vsaj en glas. »To bi bilo sicer v prid opoziciji, ki se bori, da bo kan prišel tudi kakšen njen kandidat. Vendar moram reči, da lahko v tem primeru skupščinsko komisijo kar razpustimo. Ne rabimo je, da bi le odprla pošto in predloge posredovala skupščini. Vse razpisne komisije dočakajo kandidatice,« je rekel Dular in dodal, da ga nič ne moti, če skupščina predloga KVIAZ ne sprejme, da pa hoče povedati, da je komisija delala legitimno, legalno, v skladu s poslovnikom, pošteno, korektno in ne oziraje se na prislike. Tudi Brane Kirm je kot član KVIAZ potrdil, da je komisija delala po svoji vesti, dodal pa, da so zdaj, ko so stavari spolitizirane, potrebne usmeritve za delo KVIAZ, ki jih je predsedstvo tudi prizadet. Svoje je povedala Ana Bilbija, ki je predsednica statutarne — pravne komisije in Miro Berger kot član KVIAZ, liberalnodemokratiska poslanka prof. Vasja Fuis, ki je na koncu zahtevala prekinitev seje, da si skupščina ohrani vsaj kanček dostojanstva, pa

je kmalu v začetku predlagala ponovno vrnitev »predmeta KVIAZ. Temu je pritrudil tuji sostojan Kovačič, čeprav je predtem povedal, da zupa predsedniku KVIAZ in misli, da je komisija delala korektno in da je na prvo mesto postavila strokovnost kandidatov. Andrej Bartelj je opozoril, da prihaja do točke, ki zna biti za delo skupščine zelo nevarna: vladajoča koalicija se bo zavedela, da lahko vse spravi skozi skupščino, opozicija izgubi interes za delo in na vidiku je novi boljševizem. Postance je pozval, naj ne bodo čreda, ampak zavestni posamezniki, kar je nekatere zelo razkurolo. Na koncu so le prišli do glasovanja, v katerem je bil izid pričakovani: Bačerjeva ni bila potrjena za novo direktorico Centra za socialno delo. Treba je še povedati, da je bila kakšno uro prej na dnevni redu skupščine analiza o varstvu duševno prizadetih oseb v občini. Med strokovnjaki, ki so prišli na skupščino, da bi o tej temi na morebitno zanimanje povedali še kaj več, je bila tudi Renata Bačer. Predsedujoči dr. Kocut je razpravo zaključil skoraj prej, kot jo je odprl. Mnogi so bili prepričani, da tudi zato, da se Bačerjeva ja ne bi imela možnosti oglašati in tako morda narediti (pre)dobri vtič. Župan Marjan Dvornik pa je med samo skupščino hodil od enega poslanca do drugega. Je treba dosti ugibati, zakaj?

Cvetka te zgodbe ostane tudi za konec. Branen Kir je po glasovanju predlagal skupščini, naj pooblasti predsedstvo, da na županov predlog imenuje v.d. direktorja Centra za socialno delo. O predlogu, ki je bil več kot prozoren, skupščina niti ni glasovala, ker je medtem postal neslepčna. Marjan Černe je zapustil z ogorčenjem, pred tem dejal: »Danes se prvič oglašam v tej skupščini, ker sem ogorčen, že nekaj časa pa sem bil precej nejevoljen. Pred eno uro sem pisal pismo ogorčenja predsedstvu, a sem ga zadržal, zdaj vidim, da je preblago. Moti me odnos delegatov: eni nas učijo lepega vedenja, drugi grozijo. Nekateri, ki so v predsedstvu in so vodili te seje zelo neobogljeno, nas s tega meseca učijo stvari, ki jih sami ne znamo, kar je, blago rečeno, održi nerenosnost. Veliko je patetike, stvari pa so tako prozaične, da bi jih otrok razumel. Žato bom zapustil to sejo.« Župan je ugotovil, da je z odhodom nekaterih opozicijalnih delegatov zbor postal neslepčen, zato ga zaključuje. Na vprašanje Andreja Bartelja, kako vendar ve, kdo v zboru zdržučenega dela je poslanec pozicije in kdo opozicije, se je g. Dvornik nasmehnil, da so opoziciji pač tisti, ki so sejo zapustili. Kako preprosto! Le zakaj se demokracija, ki so se vendar vsi tako veselili, spet fiži v nekaj umazanega in demokratičnega le za ene?

ZDENKA LINDIČ—DRAGAŠ

Dolenjska TO je prispevala svoje

P

retekel sredo, ko je generalmajor Janez Slapar, poveljnik slovenske TO, obiskal štab TO za Dolenjsko v Novem mestu in ko je nastal ta pogovor za Dolenjski list, je minil slab dan od podpisa mirovne sporazuma v Igalu med Franjem Tuđmanom, Slobodanom Miloševićem in Velikom Kadrijevićem v prisotnosti evropskega mirovnega posrednika lorda Carringtona. Po njem je Hrvaška doživelila še hujš udarec armade in njenih pomagačev, nedeljskega ukaza dr. Tuđmana in Kadrijevića o prekinitev ognja še ni bilo na vidiku, ampak nove zaostrihte. Kako je generalmajor Slapar tedaj ocenil Igalo?

»Hrte se je pokazalo, ali je armadni general Veljko Kadrijević še tisti, ki odloča o ravnaju vojske. Morda je načrt generalstaba drugačen, kot določa podpis. Ne smemo izključiti nobene možnosti, saj obstaja tudi verjetnost, da bo skupščina 27. junija hotel vedeti, zakaj zadeva ni na dnevnem redu in kdo si jemlje pravico skupščine v svoje roke. Isti je zanimalo Borisa Dularja. G. Dular, ki se je kot član KVIAZ čutil prizadetega, je skupščino seznanil s potekom razprave na seji KVIAZ in z intervencijo župana, ki je po njegovem pomenila pritisk na člane komisije. Rekel je, da je predsednik skupščine presegel pooblastila, ki jih ima. S takšnim izločanjem zadev iz skupščinske obravnave tudi ni omogočeno zadeve rešiti v 30 dneh, kot zahteva zakon za kadrovske zadeve na podlagi razpisov. Andrej Bartelj pa je dejal, da sicer sliši za zadevo prvič, vendar je bilo glede na povedano nekaj narobe bodisi v ravnjanju župana bodisi komisije. Predlagal je, naj se ugotovi, kdo je ravnal napak. «V primeru, da so izvajanja o izjavi predsednika, da bo izvoljen določen kandidat ne glede na mnenje oz. delo komisije, resnična, je skupščina ponizana na raven glasovalnega stroja, v katerem nočem sodelovati,« je dejal Bartelj. Spogledovati so se začeli celo županu najzvestejši postlanci, pritisk na delo komisije pač ne zveni posebno lepo in demokratično. Župana je pred nadaljnjam cvrenjem na skupščinski žerjavici takrat rešil predsednik novomeške vlade in liberalnodemokratični prvak mag. Boštjan Kovačič, ki je zaradi vojne, ki se je začela v prvih dan samostojni Sloveniji, predlagal prekinitev razprave o sporni zadevi.

Na prvi naslednji seji predsedstva skupščine je župan Marjan Dvornik v stilu naše črne boljševistične preteklosti, ki je mlajše generacije niti niso skušale, način razprave v skupščini

SLAPAR: »V Sloveniji ni razglašena povečana stopnja pripravljenosti. Ocenjujemo, da zadošča tista, ki smo jo vzpostavili na začetku avgusta, gledati moramo tudi na stroške. Mislimo ocenjujemo, da bi lahko prišlo do letalskega udara po slovenskem prostoru, saj armada ima letalstvo in tudi nekaj norih poveljnikov, ki bi bili sposobni to ukazati. Tudi piloti ima, čeprav so jih uslužno praktično vsi slovenski in veliko hrvaških. Mi moramo z vsemi razpoložljivimi sredstvi prepričati, da bi takšnega udara prišlo, za kar smo v prejšnjih mesecih pripravljeni. Perspektivna ogroženost Slovenije od ostalega jugoslovenskega prostora pa je predvsem odvisna od tega, kako se bodo v bodoče odvijali dogodki na Hrvaškem.«

• Smo območje s prejšnjim delom meje s Hrvaško. Ima TO tukaj kakšne posebnosti?

SLAPAR: »Kakšno bo varovanje te meje, je prejed odvisno od tega, ali bo Hrvaška postala samostojna država ali ne, kar bo konec končevno vplivalo na potek dogodkov v tej vojni in so bili spodbudni TO na celotnem slovenskem prostoru. V bistvu se je vojna začela na Dolenjskem, in tudi zaradi takšnega odločnosti je druga stran sprejela prekinitev ognja. TO Dolenjske je pokazala pričakovano pripravljenost in odločnost ter dala svoj velik prispevek k rezultatom, ki jih je dosegla TO skupaj s notranjimi organi in vsemi obrambnimi strukturami ter prebivalstvom. Če ne bi uporabili oružja, take stopnje samostojnosti v Sloveniji ne bi dosegli. Ker smo pokazali odločnost, da izpeljemo odločitve državljanov Slovenije in slovenskega parlamenta, danes na slovenskih mejah ni vojakov JA in v krajem tistih tudi na slovenskem ozemlju ne bo. Tak rezultat si je vojska sama določila, sklep o umiku iz Slovenije bi lahko bil sprejet pred meseci, izvajal pa bi se do leta 1993. Mislim, da stvari ocenjevalo zgredeno in da so v hotelu sprijazniti in z realnostjo. Mi smo že lani ocenjevali, da večnacionalna armada ni sposobna zagotoviti tistega, kar naj bi zagotovila po pričakovovanju nekaterih. Če bi v času vojne v Sloveniji tudi na Hrvaškem pokazali odločnost proti armadi, bi na verjetno razpadla.«

• Kakšna bo prihodnost slovenske TO in s tem v zvezi objektov JA?

SLAPAR: »Dokler so okrog meja te države močne oborožene sile, ni realno govoriti o Sloveniji kot o državi brez vojske. Mi pripravljamo vizijsko bodočih oboroženih sil. Mislim, da je TO skupaj s notranjimi organi pripravljena k zagotovitvi takih razmer, da bomo postali samostojna država in da nikdar ne bo v takšni funkciji, kot je bila JA. V skladu z vsemi zakonodajami pa bomo morali zdaj kmalu pristopiti k usposabljanju nabornikov. Letni kontingenčni je precešen, zato bomo potrebovali nekatero objekte, nekaj tudi za preselitev žabov. Zanesljivo pa ne bomo rabili vsega, kar je imela JA, saj predvidevamo bistveno manjše oborožene sile. Z vojaškimi objekti ne želimo biti sredi naselij, a vse bo stvar dogovora. Za oddajo sedanjih bo treba zgraditi tudi kakšnega nadomestnega. Vsekakor predvidevamo našim vojakom zagotoviti boljši standard, kot bi ga lahko v izredno slabo vzdrževanih objekti JA.«

Z. LINDIČ—DRAGAŠ

»Umuzungu« Anka v deželi tisočerih gričev

V

sakdo ima svoje skrite otroške sanje. Pri večini ljudi v teku let in z dozorevanjem si cer ugasnejo kot čiste fantazije, nanje se samo še kdaj po kdaj spomnijo z nostalgičnim našmeksom, saj običajno samo to nostalgijo občutje ostane od otroških načrtovanj, kako bodo vozili parni valjar, se podali med Indijance, potovali z vesoljsko ladjo na druge planete ali se kot slaščičarji do sitega vsak dan najedli torti in sladoleda. So pa ljudje, ki od otroških let naprej zvesto sledijo notranjemu klicu in to, kar so za druge otroške sanjarije, tudi uresničijo.

Nihče ni vedel, kaj se plete v otroški glavici Anke Burgerjeve, ko je hodila v šmihelsko osnovno šolo v Novem mestu, pa kaj misli dekliska glava, ko je Anka študirala za medicinsko sestro, ne kaj se plete v mislih in sru odrasle Anke, ko je v novomeški bolnišnici zavzeto opravljala svoje delovne naloge. Ne njeni znaniči ne sodelavci v bolnišnici niso slučili, da neka otroška želja in sanja dozoreva v življenjsko odločitev. Še njeni starši niso vedeli vse do tistega dne, ko je njih, sodelavce in znance Anka presenetila s svojo odločitvijo. Leta 1976 je zapustila službo in dom ter stopila v red Hčera krščanske ljubezni sv. Vincencija oziroma med usmiljenke, kot je bolj razširjeno in znano ime reda. Zdaj že nekaj let dela v misijonu, zdravi, poučuje in pomaga premagovati križe in težave, s katerimi se spopadajo duše in telesa ljudi v nam daljni in malo znani »deželi tisočerih gričev«, kot poetično pravijo gorati srednjearfiški državi Ruandi. Tam v davnini deželi Anka Burger v dejavni krščanski ljubezni sledi notranjemu klicu, ki se je v nji oglašil kot otroška želja in sanjarja, postal pa je njen življenjski smisel.

V teh dneh, ko poteka vseslovenski misijonski kongres, je s. Anka Burgerjeva po več letih odsotnosti obiskala Slovenijo, njen bivanje pri bratu, župniku Marku Burgerju na Veliki Dolini, smo izkoristili za pogovor z njo.

Za svoj življenjski poklic ste izbrali poslužbo bližnjemu, in to ne bližnjemu, ki bi vam bil bližji kot sorok, marveč bližnjemu, ki je tuj v jeziku in navadah. To je vsekakor odločitev, za katero se ne odloča veliko ljudi. Je na vas vplival kakšen poseben zgled ali morda kakšno doživetje, v misijon pa se vrneš sele zvečer.

Kakšna dežela je Ruanda in kakšni so njeni ljudje?

Dežela je gosto naseljena. Na ozemlju, ki je le nekaj večje kot Slovenija, živi okrog 7 milijonov prebivalcev. Največ je pripadnikov pleme Huti, ki jih je 84 odstotkov vsega prebivalstva, 14 odstotkov je pripadnikov plemena Tutsi, ostalo so Pigmejci. Njihov položaj je žalosten, so drugorazredni državljanji in nimajo enakih pravic kot Huti in Tutsi. Če imamo kakšnega Pigmeja v bolnišnici, imamo takoj probleme, saj nihče noče ležati z njim v isti sobi. Ljudje se v glavnem ukvarjajo s kmetijstvom in so odvisni od tega, kar pridelajo na skopki gorski zemlji. Osnovna hrana je fišol, pridelajo pa še precej sladkega krompirja, manioka, graha in vseh vrst banan, ki jih uporabljajo za kuhanje, za varjenje piva in drugo. Mese ne jedo veliko, od časa do časa govedino in kozje meso. Zanimivo je, da ovčje meso jedo samo ženske. Krava je njihovo osnovno bogastvo. Tudi premoženje merijo po številu krav. Hišo so narejene v glavnem iz blata, okrogle ali štiroglate, in

Ne, nič takega, marveč želja pomagati ljudem. Če greš z namenom, da bi spoznavali nove kraje in ljudi, potem ne zdržiš dolgo, še posebno ne v tako težavnih razmerah, v kakršnih živimo in delamo v naših misijonih.

Zdaj delate v misijonu v Ruandi, mali srednjearfiški državi. Kje se nahaja in kakšna je sploh vaša misijonska postaja?

Naš misijon Mukungu leži na odmaknjeni gorski planoti na kakih 2000 metrih nadmorske višine, od glavnega ruandskega mesta Kigali je oddaljen okrog 150 kilometrov. Naša naloga je, da pomagamo predvsem revnim, zato imamo misijone v takih krajih, kjer je veliko revščine in je potreba po našem delu velika. Imamo župnijo, dispancer s 56 poseljami, pravzaprav kar bolnišnico, porodnišnico in šolo za matere. V misijonu nas je šest sester petih narodnosti: Španka, Belgijka, Burundijka, dve Ruandčanki in jaz kot Slovenska. Tri smo po izobrazbi medicinske sestre, kar pride zelo prav, saj zdravnika ni in moramo kar same opraviti njegovo delo. Sporazumevamo se v francoščini. Ruanda je bila nekdaj belgijska kolonija, zato še vedno prevladuje francosčina kot glavni jezik sporazumevanja, se pa vse bolj uveljavlja tudi domači jezik kinuruanda. Tega jezik smo se usmiljenke naučile na posebnem tečaju, ki ga vodijo beli ocjetje. Oni so bili prvi raziskovalci jezika ruandskih ljudstev, napisali so tudi slovenco njihovega jezika.

Misijon si običajno predstavljamo kot versko središče in misijonarje kot glasnike evangelijske med pogani. Vaše misijonsko delo pa je očitno nekoliko drugačno.

Naše misijonsko delo je predvsem pričevanje in naša prisotnost tam. Ljudje spoštujejo našo odgovrednost domovini, odločitev, da živimo z njimi in se prilagajamo njihovemu načinu življenja, ne da bi jim vsiljevali svojo kulturo. Z osebnim zgledom in delom, a tudi z molitvijo med bolniki smo pričevalci krščanstva. Ruanda ima zelo slabo razvito zdravstvo, saj pride en zdravnik na več kot 22.000 prebivalcev, zato je naše zdravstveno delo resnično potrebno. V misijonu smo na razpolago ljudem vseh 24 ur na dan, tudi so vse delo opravljamo drugače kot v državnih bolnišnicah. Verska vzgoja je organizirana na župniji, kjer so kateketi domačini. Me ne učimo, bolj smo potrebne druge. Veliko hočimo na obiske k pomoči potrebnim ljudem. Tam ni pravih vasi, ljudje žive v posameznih hišah, raztresenih po hribih. Včasih zjutraj greš, v misijon pa se vrneš sele zvečer.

Kakšna dežela je Ruanda in kakšni so njeni ljudje?

Dežela je gosto naseljena. Na ozemlju, ki je le nekaj večje kot Slovenija, živi okrog 7 milijonov prebivalcev. Največ je pripadnikov pleme Huti, ki jih je 84 odstotkov vsega prebivalstva, 14 odstotkov je pripadnikov plemena Tutsi, ostalo so Pigmejci. Njihov položaj je žalosten, so drugorazredni državljanji in nimajo enakih pravic kot Huti in Tutsi. Če imamo kakšnega Pigmeja v bolnišnici, imamo takoj probleme, saj nihče noče ležati z njim v isti sobi. Ljudje se v glavnem ukvarjajo s kmetijstvom in so odvisni od tega, kar pridelajo na skopki gorski zemlji. Osnovna hrana je fišol, pridelajo pa še precej sladkega krompirja, manioka, graha in vseh vrst banan, ki jih uporabljajo za kuhanje, za varjenje piva in drugo. Mese ne jedo veliko, od časa do časa govedino in kozje meso. Zanimivo je, da ovčje meso jedo samo ženske. Krava je njihovo osnovno bogastvo. Tudi premoženje merijo po številu krav. Hišo so narejene v glavnem iz blata, okrogle ali štiroglate, in

pokrite s slamo. V glavnem sta v njih dva prostora: kuhinja in spalnica. Zvezne kuhajo kar na tleh med nekaj kamni. Bolj premožni imajo še posebno kolibico za kuhanje. Precej razširjena je poligamija. Uradno je sicer mnogoženstvo prepovedano, a moški odplačajo kazen in žive naprej po starem navadah z več ženami. Rodnost je visoka, z njo vštric pa gre revščina. Družine štejejo običajno po deset otrok. Odkar na severu države divja vojna, se revščina še poglablja.

Katere nadloge so ob revščini najhujše?

Pribivalstvo je v glavnem precej podhraneno, da bolezni pa je precej razširjena malarija. V zadnjih letih je ogromno aidsa. Vse države v centralni Afriki so v tem pogledu zelo prizadete. Od leta 1981, ko so odkrili prve primere aidsa, se je bolezni silno razširila. Ti bolniki so skoraj vedno tudi težji socialni primeri.

Bolniki z aidsom so postali nekakšni sodobni gobavi, ki se jih vsi ogibljejo. Kako ravnate z njimi, saj ozdraviti jih ni mogoče?

Obiskujemo jih, jih moralno podpiramo in zanje ob ustrezni negi poskrbimo tudi versko. Največkrat okolina sploh ne ve za resnično stanje. Mi opravimo preiskavo, potem pa povemo samu bolniku, da ima aids. Med bolniki z aidsom je veliko nezakonskih mater in vse več tudi otrok, ki so se bolezni nalezli od mater pri rojstvu. Bolezni je tako tudi posledica socialnih razmer. Dekleta odhajajo v večja mesta, kjer je v nekaterih predelih tudi 50 do 70 odstotkov prebivalstva obolele za aidsom. Seveda je delo s takimi bolniki nevarno za nas, a s preventivnimi ukrepi se primerno zaščitimo. To so res težki bolniki, potreben pomoči vse do zadnjega. Velikokrat imajo po vsem telesu hraste in gnojne izpuščaje, posebno na nogah se jim rane ne celijo in so kar naprej odpire. Žrtve so vse vrst infekcij in bolezni, ker imajo zrušen imunski sistem.

Kako vas ljudje sprejemajo? Ste zanje tuji in predstavniki drugačne kulture, ki se jim je nekaj celo vsiljevala?

Afričani so postali bolj samozavestni, ne mračajo vsiljevanja drugih, kako naj delajo in živijo. Nam belcem pravijo umuzungu in seveda ostajamo zanje tuji. Vendar lahko rečem, da nas, ki smo iz misijona, lepo sprejemajo, posebno ko vidijo, da znamo kaj povedati po njihovo in ko spoznajo, da jih imamo zares radi, da zanje delamo in jim pomagamo iz nesreč.

nih razlogov, da se borimo proti revščini, krivim, ki jih je veliko, in sploh delamo za njihovo dobro.

Poganjata več ne preganjate in ne njihovih običajev, saj so nekaj misijonarji s tem uničili tudi tisto izročilo, ki je bilo pomembno. Kako je s tem na vašem območju?

Sodobni misijonar ni več tak. Prilagaja se, je pricevalec krščanstva s svojim osebnim delom in ravnanjem. Zato tudi ni več preganjanja domorodske kulture. Med ruandskim ljudstvom je ohranjen veliko starih običajev in navad, predvsem je zelo živo čaravnštvo. Ko kdo zboleli, gre običajno najprej po pomoč k врачу. Šele ko njegovi uroki in zdravila ne pomagajo, poišče pomoč pri nas, a žal je pogost takrat že prepozna in bolniku ne moremo več pomagati. So pa nekatera njihova zdravila učinkovita. Imajo vse mogoče trave in zelišča, s katerimi uspešno zdravijo predvsem bolezni jeter in celo nekatere oblike duševne zmedenosti.

Zdaj ste spet v domovini; kako od tod vidite svoje bivanje v Ruandi? Ste se že toliko vziveli v tamkajšnje življenje, da počela Afrika vaša druga domovina in bi si želeli ostati tam?

Kot redovnica sem se dala na razpolago potrebam reda in ne odločam sama. Nekateri misijonarji se vrnejo v domovino, nekateri ostanejo v misijonu. Čutim, da se ob obiskih v domovini ne počutim več tako doma kot nekdaj. Človek se počasi le vzivi v drugo okolje. Mnogi misijonarji so ostali in umrli tam, kjer so delovali. A o tem jaz še ne razmišjam. V Ruandi so posvečajo duhovniškemu poklicu. Letos smo imeli 37 novomašnikov, največ vse zgodovini katoliške cerkve v tej deželi. To kaže, da bo dežela imela kmalu dovolj lastnih duhovniških moči. Delo usmiljenek in s tem tudi moje pa bo še dolgo potrebno.

MILAN MARKELJ

Slavni dolenjski misijonar in popotnik

D

olenji imamo med misijonarji dva velika moža, ki stojita v samem vrhu slovenskega misijonarstva. To sta Friderik Irenej Baraga (o njem smo pisali v prejšnji Prilogi) in Ignacij Knoblehar, ki zasluži, da ga ob tej priložnosti predstavimo.

Knoblehar se je rodil 6. julija 1819 v Škocjanu pri Novem mestu. Za pot v misijone se je odločil, ko je prebiral Baragove misijonske pisma in v Novem mestu leta 1837 tudi poslušal pridigo svojega vzornika Barage. Dokončal je Šestrazredno gimnazijo v Novem mestu, nadaljeval študij modrostov na ljubljanskem liceju in se nato vpisal v bogoslovje. Poleti 1841 se je odprial v Rim na misijonski zavod Propagande, kjer je dve leti čakal na sprejem, vmes pa studiral jezike, za katere je bil zelo nadaren. 1845. leta je dokončal študije, nato opravil še doktorat iz bogoslovja in bil končno določen za misijonarja del v Sudanu.

Po dolgotrajnih pripravah je februarja 1848 s sodelavci prispel v Kartum, ki so ga izbrali za glavno misijonsko oporišče. Po smrti svojega predstojnika je Knoblehar prevzel skrb za ustavljanje novih misijonskih postaj. Na potovanjih po Afriki je odkril še neznana območja vzdolž Belega Nila in kot prvi Evropec dosegel 40 severne geografske širine. Na svojih šestih potovanjih po Nilu je zbral bogato etnološko zbirko predmetov nilotskih plemen, marljivo pa je izpopolnjeval tudi zoološko in botanično zbirko. Vse zbirke je kasneje podaril ljubljanskemu in dunajskemu muzeju.

Leta 1850 je odpotoval v domovino, kjer je običen v arabsko nošo navduševal množice, za sodelavce pa pridobil kar pet rojakov. Na Dunaju mu je uspelo od cesarja Franca Jožefa dobiti tudi izdatno finančno podporo, kar vse je pripomoglo, da je v Rimu izposloval ohranjen srednjearfiških misijonarjev, ki so jih že nameravali ukiniti. S Knobleharjem je povzeman tudi svojestrana redkost. V Ljubljani

so se tisti čas šolali črnski dečki, ki jih je misijonar kupil na kartumskem suženjskem trgu in poslal v svojo domovino, da bi iz njih naredili bodoče misijonarje. Bele glasnike evangelija je namreč v misijonskih postajah neučenljivo kosila smrtonosna mrzlica in kljub prejšnjemu dotoku novih misijonarjev iz Evrope niso mogli sproti nadomeščati izgub. Leta 1857 je Knoblehar ponovno odpotoval v Evropo, vendar je bilo njegov zdravje že hudo načrto in je bil ob prihodu v Neapelj že tako ostabil, da ni mogel nadaljevati poti. 13. aprila 1858 je umrl v neapeljskem avgustinskem samostanu.

Ignacij Knoblehar se v zgodovino ni zapisal samo kot zavet in uspešen misijonar, marveč tudi kot raziskovalec Belega Nila, kot sestavljevec nemško-barjškega slovarja in kot pisec številnih prispevkov. Izdal je tudi knjigo Potovanje po beli reki.

Vsekakor je bil Knoblehar mož, katerega imeni Dolenjci moramo poznati. Kdor bo obiskal župno cerkev v Škocjanu, pa si naj ogleda tudi spominsko ploščo iz marmorja, ki sta jo slavnemu misijonarju v času izdelka kipar Franc Zajec in kamnosek Ignacij Tomaz. Ploščo so vzdali pod pevske kor leta 1867.

S praktisom je zimska vožnja užitek

N

Na letošnjem 24. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju so zoper podeliли priznanja najuspešnejšim razstavljalcem. Edino zlato plaketo sejmu je dobitilo podjetje Barlog iz Trebnjega. To, da bi podeliли le eno zlato plaketo sejmu, se menda ni primerilo že celih 14 let. To pa je še razlog več, da nekakšno publike spoznamo firmo Barlog in predvsem njen nov izdelek pod komercialnim imenom praktis. Laiki bomo verjetno izdelku še dolgo rekli kar snežna veriga, zaradi njegove namembnosti, saj pravijo, da praktis spreminja zimsko vožnjo v užitek. Ni torej naključje, da smo ob našem obisku stojnice trebanske obribe zadruge Unitehne na celjskem sejmu opazili nenavadno gnečo. Večino obiskovalcev, staro in mlado, je zanimali prav praktis. Celo nemalo predstavnice nežnejšega spola se je sukalo okoli tega izdelka. Kot da bi se hoteli prepričati, ali bodo zdaj le kos nameščanju verig iz novih materialov, enostavno, lepo na toplem ali pa v sas na suhem v domači garaži.

Zanimivo je, da oba lastnika firme Barlog d.o.o., Darko Barle in Ciril Logar, prihajata iz iste firme. Gre za Tesnila iz Velike Loke, od koder je Barle odšel kot šef prodaje leta 1985. Logar pa predlani kot vodja razvoja. Nekaj »zaslug« za njegov ne povsem prostovoljni odhod iz Tesnila naj bi imel tudi pisec tehnične vrstic, a Logar tega ne pove z jazo, pač pa z dobršno mero užaljenosti. Pravi, da še hrani izrezke prispevkov iz »Dolenjska«, ki se mu je tedaj zamislil. Firma sta registrirala v začetku leta 1990. Seveda je vse nastalo iz obratne delavnice Darka Barleta, ki je pol leta delal sam. Začel je s

predelavo gume, ki je še danes že zeleni repertoar firme, le da je zdaj že prek 500 izdelkov. 11 delavcev je zaposleno v obribe, 3 vodilni pa so v družbi. Taka je pač naša zakonodaja, da je treba poiskati najboljše možne inačice tudi ko gre za organiziranost, da bi bile obremenitve oziroma dajajoči čim manjše.

OZORJA

knjižna

ROSA

Franjo Frančič je znan kot jedan mlađenec slovenske proze, v svoji najnovije knjigi Rosa, ki je izšla pri Kmečkem glasu, pa se kaže v nekoliko drugačni podobi kot v svojih prejšnjih knjigah (Ego trip, Domovina, bleda mati, Jeb). V trdoti brez iluzij, v družbeni upornosti, cinočnosti in jebemstvu, ki so se v Frančičevu pisanju prelivali

slovenske pisateljske generacije.

Rosa prinaša izbor kratkih proz, ki jih je avtor napisal v zadnjih nekaj letih. Izbor je pester, morda celo preveč. Lirične črtice, ki jih v celoti povezujejo nekatero temeljno pisateljevo izkušnjo, a tudi stalnice iz namišljene in hrepenenja, predvsem pa doživljajanje istre, prekinjajo skoraj klasično napisane kratke novele, zgrajene na izrazitejši pripovedi. Tako je knjiga bolj zbirka kot pa zaokrožen in celovit izbor. A tudi tako jo je mogoče imeti za mejnik v Frančičevem ustvarjanju, ki označuje pomik v nove vsebine in novo poetiko.

M. MARKELJ

ALMAGEST

Ivo Svetina, ki je v slovenski literaturi navzoč že kakega četrto stoletja, je svojo novo pesniško zbirko, izšlo pred dnevi pri Cankarjevi založbi, naslovil Almagest. Almagest je okrnjeni arabski naziv astronomskega dela Aleksandrina Ptolomeja, s katerim je v središču sveta postavil Zemljo. V Svetinovi zbirki je zvezna z orientalskimi znanji in umetnostnimi stalnicami tako glede formalnih pesniških iskanj, kot tudi vsebine. A tega ni moč označiti kot nekakšen ekskurz, hoten pobeg ali kaj podobnega, mar več se je pesnik odločil za takovo »stranpot« zaradi ustvarjalnega dialoga z orientalnim.

Zapisati je moč, da je Almagest zbirka o poeziji, o samem pesniku kot nosilcu spoznanj, ki jih omogoča prav omenjeni dialog. V eni od pesmi, ki so v

knjigi oštevilčene od 1 do 100 in od katerih je vsaka »kamenček« celostnega »spoznajnega mozaika«, pesnik zapisi: »Lirika zahteva od pesnika, da se / odpove seznamu pozabljenih, / a vedno znova oglašujocih se / stanj, ki ne morejo zaustaviti / časa niti na vrati samotne sobe«. In medtem ko »nenadarjena sodruga prebira Poti in oblike zgodnjeg grške misli«, je pesnik podrejen zavezi, kjer je vsak »stih, kot vsa knjiga pol želje / zamolčati tisto, česar nihče ne bo mogel izreci.«

Navedeno deluje vsaka od teh s številkami naslovnih pesmi filozofsko hladno. Pesmi prehajajo ena v drugo, tako da je slednja posledica prejšnje, vsaka začeta kot stanje pred spoščetjem novega. Res, kot nekaj, kar ponuja pogled na vesolje, ki pa je očem nadavnih smrtnikov zakrit. Almagest so pesmi o neizrekljivem sistemu, izrečenem na pesnikov način. Z »besedod, ki ne bo iz črk / ne od glasov«. Poezija je dinamična medbesedilna igra z nedoločljivimi mejam. Je novo središče sveta.

I. ZORAN

VRATA

Tretja knjiga pisatelja Jana Virka iz mlajše slovenske pisateljske generacije je zanimiva in pozornost vredna zbirka krajše proze. Z njuo

Virk vrača v naše sodobne literarne loge pripoved, zgodbo, in ob nji tudi tisto, kar si cer privlači sodobno usmerjene pisce in bralce, bizarnost, mejnost, okus po transcendenci. Virkove zgodbe so dokaz, da je mogoče pisati moderno prozo na temeljih stare stare pripovedi, na katerih počivajo najmočnejša in najlepša dela svetovnega pripovedništva in jih čas, kot je videti tudi iz Virkovega primera, nikakor ne more kar tako odplaviti. Ce se nam ob branju Virkovi zgodbi včasih zazdi, da smo kaj podobnega že prebrali pri katerem od svetovnih mojstrov peresa, to prav nič ne moti, saj gre res za blede odseve, ob vsem tem pa je Virk samosvoj in za nameček tudi duhovit pisatelj.

Zbir kratke proze, ki ga je pisatelj združil pod skupnim naslovom Vrata po eni od pripovedi, je izšla v uveljavljeni knjižni zbirki Nova slovenska knjiga založbe Mladinska knjiga. Prinaša sedem zgodb, katerim bi še najlažje našli skupen imenovalec v pripovedovalcu, čudaškem tipu, ki se giblje na robu resničnosti in se nagiba enkrat na to in drugi bolj na drugo stran, vse njegove osmislitve bivanja in dejanja pa redno razpadajo, saj jih konec končev tudi junak pripovedi sam ne jemlje povsem zares in ohranja vsemu navkljub ironičen odnos do lastnih prizadevanj in dejanj. Morada je v tem pogledu najbolj nazorna naslovna zgodba Vrata, v kateri se ekscentrični junak zaplete v odnos z neko žensko, ki jo — to je tudi značilnost Virkovi pripovedi — dviga nad raven ostale resničnosti, po dopolnitvi njunega odnosa pa junak odide skozi posebna vrata, za katerimi pada v nič in — recimo — v drugo zgodbo.

Virkove knjige se lahko lotijo tudi najbolj zadrti sovražniki sodobne slovenske književnosti, pa ne bodo razočarani.

M. MARKELJ

POD MARIJINIM VARSTVOM

»Vsaka vojna je nepoštena in brez časti, polna preziranja človeških življenj... Vojna je govno, ki pljuska po svetu, maže in blati vse,« je zapisal Alojzij Žibert v svoji knjigi Pod Marijinim varstvom, ki je tudi izšla pri Gorjanskem glasu. Danes lahko tem besedam pritegnemo, saj se nam nesmiselne grozote vojnega divljanja vsak dan znova razkrivajo v neposredni soseščini, doživeli pa smo jih nedolgo tega tudi na svojih tleh. Najbrž pa bi težko našli podobne misli v

številnih spominskih zapisih naših ljudi o drugi svetovni vojni. V njih prevladujejo poveličevanje lastnega boja, ideološki besednjak in zlatenje resničnosti. Da je Žibert zapisal tako obsodbo vojne nasploh, je moral svetovno morijo doživljati na poseben, nedvomno drugačen način kot ostali.

In res je tako. Alojzij Žibert je zadnjo vojno preživel v uniformi nemškega vojaka. Ni bil sam, podobna usoda je doletela prek 30.000 slovenskih fantov iz Štajerske in Gorenjske, ki so jih Nemci mobilizirali. Na tisoč jih je padlo, mnogi so postali invalidi, nad vse pa se je po končani vojni zgrnil detsetletja dolg molk, kot da njihovo trpljenje ni bilo trpljenje, kot da njihova življenja niso bila življenja slovenskih ljudi, kot da jih sploh ni bilo. Prav zaradi tega, ker odpira to zamolčano in odričano tematiko, ker dopol-

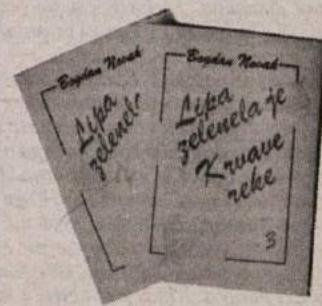
njuje, četudi z bridkostjo, zgodovinsko izkušnjo Slovencev, velja izid knjige pozdraviti.

Avtor jo je napisal kot spomine Slovencev, nemškega vojaka, na osnovi lastnih izkušenj, pripovedi »pametnih in zanesljivih ljudej«, nekaj zgodovinskih podatkov pa je povzel po virih. Prečršljivo pripoved, ki je izrazito obarvana z globoko vernostjo, je opremljena s številnimi dokumentarnimi fotografijami in dokumenti.

M. MARKELJ

KRVAVE REKE

Slovenska saga Lipa zelenela je, ki jo piše Bogdan Novak, je obsežnejša za dve novi knjigi, s katerima edini tovrstni literarni projekt pri nas šteje že štiri od načrtovanih osem ali morda še več knjig. Koliko jih bo, ko bo saga zaključena, ne ve natanko niti pisatelj sam. Tretja in četrta knjiga nosita naslov Krvave reke, v njih pa pisatelj nadaljuje pripoved o narodovi usodi v krvavem obdobju prve svetovne vojne, kot se izrisuje skozi usodo posameznikov, pripadnikov dveh slovenskih družin.

Pisatelj v Krvavih rekah obravnava prvo svetovno vojno širše, kot smo te teme vajeni iz dosedanjih leposlovnih obdelav, saj je poleg bojev na soški fronti vključil v roman tudi boje v Zakarpatu in druge. Kot drobno posebnost navedimo, da je v tej knjigi zapisan 402 besedi dolg slovenski stavek, najbrž najdaljši, kar jih je bilo napisanih v kaki doslej izdani slovenski knjigi.

Iz spokojne Irske v nemirni Ulster

D

robno, vendar vztrajno je pršilo, ko s prijateljico stopili z vlaka. Že res, da sva slišali, da Irska ni le dežela pisane palete nians zelenobarve, temveč dežela, kjer deževni oblaki pogosto zadržavajo sonce. Toda, da nama bo dež gnenil, popotne užitke že prve ure, s tem se pač nisva mogli spriznati.

Glenalough je bil najina prva točka, ki sva jo izbrali med mnogimi atraktivnimi kraji, pa še da leč ni bilo iz Dublina, kamor sva se pripeljala z ladjo. Prva cerkevna stavba je bila na tem mestu, med dvema jezercema v prelepi dolini, obdanji z zelenimi hribi, že v 6. stol. in 12. stol. pa je bil samostan en izmed pomembnih središč verskega življenja na Irskem. Znotraj samostanskega prostora še danes stoji zanimiva kamnitna cerkevica s stremo kamnitom streho, ki se jo je zaradi tematike notranjosti in odprtine v strelji oprislo ime Kuhinja. Sredi 5. stol. v času širjenja krščanske vere, so Irci sprejeli krščanstvo in postali zavedni kristiani. Krščanski simbol križ seje na Irskem spomil s keltskim simbolom čaščenja — soncem in tako spričazniti.

Glendalough je bil najina prva točka, ki sva jo izbrali med mnogimi atraktivnimi kraji, pa še da leč ni bilo iz Dublina, kamor sva se pripeljala z ladjo. Prva cerkevna stavba je bila na tem mestu, med dvema jezercema v prelepi dolini, obdanji z zelenimi hribi, že v 6. stol. in 12. stol. pa je bil samostan en izmed pomembnih središč verskega življenja na Irskem. Znotraj samostanskega prostora še danes stoji zanimiva kamnitna cerkevica s stremo kamnitom streho, ki se jo je zaradi tematike notranjosti in odprtine v strelji oprislo ime Kuhinja. Sredi 5. stol. v času širjenja krščanske vere, so Irci sprejeli krščanstvo in postali zavedni kristiani. Krščanski simbol križ seje na Irskem spomil s keltskim simbolom čaščenja — soncem in tako spričazniti.

uničena četrt, zavzema sivo kamnito poslopje z okroglimi stražnimi stolpi in obzidjem tri stranice četverokotnika. Galerija v gradu razstavlja poleg portretov lastnikov tudi dela Rubensa, Knellerja in drugih ter avtoportret Van Dycka.

Na vzhodnem delu otoka se tu in tam že pojavljajo manjši gozdovi, na osrednjem ravinskem pa rumenkasta barva pšeničnih polj prehaja v zelen odtenke travnikov in pašnikov, na katerih se pase drobnica in goveda. Zahodni obalni predeli so sicer siromašnejši, redko naseljeni, ljudje pa v glavnem živijo od turizma in živinoreje, so pa te pokrajine najlepše in kontrastne. Turisti, ki jih na Irskem ni malo, se zadržujejo največ po hribih in nižavah na obali Atlantika ter obrežnih rek in jezer zahodnih predelov. Tu sva srečevali kolosalje iz mnogih dežel. Kolo je resnično najprimernejše prevozno sredstvo, saj so ceste ozke in slabe, avtobusne in železniške povezave pa nezadovoljive. Spokojno vožnjo z biciklom moti le dež, ki pada vsaj vsak drugi dan.

DEŽELA MLADIH LJUDI

Irska glasba je bila priljubljena tema za pogovor z vogniki, ki so nato avtoštoparki, vozili. Potem so svi življenemu fantje na polotoku Kerry malec potožali, da še nisva imeli priložnosti v živu slišati irske muzike, namej da odvrni, da bo čez deset minut. Ob tem odgovor si je vsaka mislila svoje, nobeni pa ni bil jasno, kaj je imel s tem v mislih. Čez približno deset minut pa smo se ustavili, iz prtižnika avtomobila vzel kitaro in violino in šli proti obcestini gostilni. Nekaj minut kasneje sva poslušali pravi mali koncert irske muzike, ki ga je fant odigral posebej za nato.

Irska je delila mladih ljudi. Avtomobili, ki so se

dvorani pa se je trlo urejenih mladenk in mladcev, ki so pili svoje irske temno pivo, so pozivali v ritmu, poskakovali, pliskali in družili s pevci peli in se veselili. Malce starejši so najraje zbirajo v tipičnih irskih gostilnah, imenovanih pubs, ki so že s svojimi zunanjimi fasadami prava paša za oči. Tudi pubi so polni, posebno ob vikendih, ko si ljudje lažajo dušo po napornem tednu ob kozarcu temnega guinessa.

Prvo nedeljo v avgustu je Dublin gostil štiri polfinalna moštva hurlinga, irskega nacionalnega športa, ki je nekakšna mešanica hokeja na travni in baseballa. Povod se je govorilo le o teh tekem, najvišje množice pa so se trumoma valile proti Dublinu na ogled tekem.

Atlanška obala je na nekaterih predelih skalnata, drugje peščena, z lepimi plažami, kjer se ljudje, vajeni hladnejšega podnebja, celo kopajo v, za nas, ledeni vodi. Ponkod pa je neenakno butanje morske vode ob stare kamnine ustvarilo grožljive prepade pečine.

Temno nebo ter močno pršenje dežu nato je spremvalo, ko sva skupaj z dvema Spencema obiskali navpične stene Cliffs of Moher, ki se v dolžini okrog osem kilometrov povzpenje celo do 203 metrov visoko. Zaradi vremena, butanja valov, letanja galebov pred pečinami in njihovega odmetajočega oglašanja, je bil pogled na pečine groteskno zastrašujoč kot prizor v filmih Alfreda Hitchcocka.

Irska je posejana z jezeri, večimi in manjšimi, okrog njih pa se na brezmejnih travnatih področjih pasejo črede ovac, ki se tu in tam tudi prav brezskrbno sprehodijo po sicer že tako in tako preozkih cestah. Veliko sva se prevozili po teh krajinskih cestah in občudovali drzne vožnje vognikov, ki so vajeni umikanja na skrajni lev rob cestišča. Kljub temu pa vožijo hitro in, tako so nama zatrivali, z malo nesrečami. Posamezni predeli otoka so med seboj razlikujejo tudi pokrajinski. Ponkod je trava bujnejša in pomešana sem in tja z grmički ali posameznimi drevesi, druge, malce višje v hribih, je rastje skromnejše področja na planotastih vasih pa so močvirnata. Toda prav na teh področjih Irci pridobivajo svojo kurjava. Gozdov imajo mnogo premalo, da bi jih lahko še sekali, nasprotno, začenjajo načrtno pogozdovati. Hladne zime pa vendarle zahtevajo tople peči, zato Irci kurijo s šoto, ki jo izkopljejo na brezmejnih močvirnih planotah. Polnom podobne izkopane valje še posušijo, spravijo v vreče in uskladiščijo za hladne dni.

V Dublinu se nisva imeli namena zadrževati,

IRSKA — Kelta hiša v Donegalu

na. Irski viski je pijača iz ječmena in kristalno čiste vode. Razlika med irskim in škotskim je v destiliranju, Irci ga destilirajo trikrat, Škoti le

onemila sem že, da imajo Irci radi svojo muzik, ni pa tako tudi z njihovim jezikom. Severozahodni del otoka je zanimiv ne le po pusti pokrajini, drugačni kot kjer koli drugje, pač pa predvsem zato, ker so predeli, kjer je vedno govorijo irsko. Krajevne table so tu običajno le v irščini, medtem ko so druge dvojezične — irske in angleške. Pokrajina Donegal je najredkeje naseljena in najrevnejša, videli sva še nekaj preprostih koč s slamnato streho v katerih živijo še ljudje, druge pa so take koče le še turistična znamenitost.

PRAVO NASPROTJE IRSKE

Krožno potovanje po irskem otoku ne bi bilo popolno, če ne bi obiskali Severne Irske, ki spada pod Veliko Britanijo. Irska republiška armada (IRA), ki se borí za združitev Ulstra z republiko Irsko, je s svojimi terorističnimi dejanji od časa do časa tudi reden gost naših medijev, zato sva že zelovideti, če bova potopnički kaj občutili napetosti v tem delu. Imeli sva srečo, da nato je malo pred mejo med republiko Irsko in britanskim Ulstrom ustavil fotoreporter lokalnih novic v mestu Londonderry. Prijazno nato je popeljal po Derryju, ki je še edino evropsko mesto, katerega jedro, obdano z zidom, je vedno stražijo vojaki. Pokazal nato je ploščad, kjer so britanski vojaki 30. 1. 1972 (kravna nedelja) ubili med mirnim shodom trinajst katoliških civilistov, v glavnem mladih.

Severna Irska je veliko nasprotje republike Irske. Pokrajina je sicer podobna, površine pa so mnogo bolj urejene. K

Tukaj hočem tudi umreti

Ko se človek približa hišici Koštamejeve Fanike na Vinjem Vrhu, mu nezavedno v ušesih zazveni neka že zdavnaj pozabljeni narodna pesem. Težko bi rekel, katera, toda njen zven je v zraku in v šumenu nepokošene, napol suhe jesenske trave, ki se upogiba pod koraki. Odzvanje v slammati, deloma že prepereli strehi kmečke domačije, se razneži ob vonju rožmarina in številnih cvetov begonij, pelargonij, fuksijs, deteljic in kaj vsem še katerih rož, kijih vzgaja skrbna Fanikina roka, ter sploški skozi sajasto črno kuhinjo in veži naprej v izbo, kjer kraljuje krušna peč. Tu na steni nasproti Fanikine poselje visi petrolejka, edino svetilo, ki ga premore domačja. Električke tu ne poznajo, vodo pa le v vedru, ki ga Faniki prinašajo prijazni sosedje.

Sirni svet se oglaša v Fanikino sobo skozi mali tranzistor ob postelji. Zadnje čase z vznemirljivimi poročili o človeški neumnosti in podivjanosti, tako da bi bilo bolje, če bi ga ne bilo. Ob četrtekih se oglasi še en zvesti prijatelj, prinese ga poštar. To je Dolenjski list, ki ga Fanika dobiva zaston. Toda zato ji ni nič manj drag: »Najprej preberem tisto, kar me najbolj zanima, potem pa vse od kraja, do zadnje črke,« pravi Fanika. Kljub vsej nesreči, ki jo je doletela, ji je nekaj dragocenega le ostalo. To je vid, saj pri petinosemdesetih letih lahko bere brez očal. Ostala ji je tudi hudomušnost, s katere sprejema svoje obiskovalce. Tudi tiste, ki bi jo radi spravili v dom za ostarele, kjer bi ji bilo življene gotovo udobnejše. »Tukaj sem bila rojena, tukaj hočem tudi umreti. Pa ne še sedaj, to sparam za nazadnje,« se pošali, toda to, kar reče, tudi misli. Zato vztraja sama v teži za današnje pojme kaj neudobnih domačij.

Včeraj je Fanika praznovala 85. rojstni dan, aprila letos pa je minilo že triindvajset let, od kar je postala težek invalid. 15. aprila leta 1968 je zlezla na kozolec, da bi namestila krmu za živo, a se je tri dni kasneje zbudila v bolnišnici z zlomljeno hrbitenico. Šele enajst mesec kasneje so jo pripeljali domov. »Če bi se to zgodilo

danes, bi morda naredili kaj več,« razmišlja Fanika. Za takratne razmere je bilo za ženčiko že dovolj, da je po težkem padcu lahko sedla v invalidski voziček. Oskrba in stroški so bili veliki. Od že tako majhne posesti sta z možem najprej žrtvovala vinograd, nato gozd, potem so romale od hiše še nekatere druge parcele. Nekaj let pozneje je umrl tudi mož in invalidinja Fanika je ostala sama na svetu. Edini otrok, ki sta ga z možem dobila, je že nekaj dni po rojstvu umrl.

Fanika se je rodila v tej s slamo kriti hišici. Če in mati sta kupila tukaj podrtijo in jo objenivila. Enajst otrok se jima je rodilo; pet fantov in šest dekle. Fanika je bila nekje v sredini. Sedaj je zagotovo živa še ena sestra, z mlajšega brata Ivana, ki je emigriral v Argentino, pa ne ve, če je še živ ali ne, saj že nekaj let ni nič pošte od tam. V Argentini je bil tudi starejši brat Tone, vendar je že umrl. Njegov sin je obiskal domačijo svojega očeta pred tremi leti. Vse ga je zanimalo, vendar pa si je verjetno težko predstavljal, kako huda revščina je tukaj vladala nekdaj, zlasti v kajžarskih družinah, kjer je bil veliko otrok, za pod zob pa le toliko, kolikor se si s težkim delom prislužili.

Oče in mati sta hadila v »tabhr«, z njima pa tudi otroci, čim so toliko odrasli, da se bili sposobni za delo. Teh dñin se Fanika še dobro spominja. Saj hrane je še bilo nekaj doma, bolj je na kmetih primanjkovalo denarja. To ali ono je bilo le treba kupiti za številne otroke, zlasti za fante, ki so odhajali v uk. Zato so najraje hodili na tisto obliko dnine, ki se jije reklo »na dirat«, se pravi, da od delodajalca niso dobili nič hrane, zato pa več denarja. Zjutraj in zvečer so se najedli doma vmes pa je še kdo prigriznil kaj kruha, če ga je imel. Vse vrste del so opravljali: na njivah, na travnikih, v gozdu v vinogradih. Še najbolj pa je Fanika ostala v spominu mladčev. V teh krajih se je namreč še dolgo mlatilo s cepci ali na roke, kot so temu rekl. »Pri nekaterih kmetih, ki so imeli več grunta, je mláčev trajala tudi po en teden ali več. Tako smo bili pri Luzzaru na Orešju kar po osmem ali devet dñih, če je bila letina dobra. Pri nas doma smo vse omlatili v dveh dneh. Štirje mlatiči so morali

biti. Najpomembnejši je bil prvi, ki je snopje odviral in je tolkal na levo roko. Zadnji je bil na desno roko in je moral na koncu tudi pometi. Vsak je imel natančno določeno opravilo. Jaz sem lahko tolkal na levo in na desno roko, zato sem bila pripravna za vse,« se tegu, sedaj že pozabljenega opravila spominja Fanika.

Na Vinjem Vrhu pa ni bilo samo delo. Tudi veselja je bilo. Še največ ob žegnjanju, zlasti za Jožefovo, ko so gospodarji k oltarju nosili kräče, po končani maši pa jih je cerkvenik pred cerkvijo licitiral. Ta običaj so opustili med vojno, takrat, ko so kräče namesto na licitacijo odrajzale s partizani. Fanika pravi, da so se

svoj čas na Jožefovo zgrinjale na Vinji Vrh cele procesije ljudi iz vseh koncev, od Bele Cerkve, Šmarjetne in Škocjanja. Danes je tu mirno in bolj samotno, toda steza do Fanikine koče je dobro shojena. Shodili so jo sosedje in drugi, ki so jo pripravljeni pomagati.

TONE JAKŠE

Njegovo veličanstvo krompir

Jesen je čas, ki pride z darovi obdarji. Veselina plodov se je že poslovila z njiv, kjer so se kreplili v naročju sonca in dežja minulega poletja. Vse bolj so jih polne naše kleti in čeprav žułjave roke še nimajo časa za počitek, srce mirneje bje ob pogledu na bogato ožimnico. Pri tem se izmenjujejo besede, ki pa omenjajo le količino, debelino in zdravje pridelanih poljščin, da o vremenu ne govorimo. Le maloko pa pomisi, da ima vsaka takra rustilna svojo zgodbo ali celo zgodovino. Pravi pustolovec je bil nekož tudi krompir, ki je danes že skoraj postal vaš vsakdanji »kruh«. Imeti krompir ne pomeni le biti dobro preskrbljen čez zimo. Zaradi široke uporabe si ta poljščina iz družine razhudnikov gotovo zaslubi častni naziv. Dober sloves si je utrdil tudi dolenski krompir. Ni pa se dokazano reklo, da ima najbolj neumen kmet najdebelejši krompir.

Resnično pa je njegovo dolgo popotovanje od Južne Amerike preko zmerskih pasov Evrope in drugih celin, vročih puščav Afrike in Avstralije, da bi hladni višav Himalaje. Rustilna je prilagojena tako, da uspeva skoraj povsod razen na področjih z visoko vlažnostjo, ki daje potujo bolezni. V skromnejši zemlji daje dosti več od katerega koli žita, hkrati pa hitreje zori, saj ponudi užitne gomolje že po dveh mesecih. Zato ne preseneča, da so krompirjeve izvrstne lastnosti s pridom izkorisčali že davnii visoko kultivirani narodi. V Peruju, svoji domovini, Indijancem ni pomenil le hrane, ampak so njegove različno velike in obravane gomolje uporabljali tudi za zdravilo. Surove rezine so polagalji na rane in zlomljene kosti, glavobol so preganjali z mazanjem čela, z njim pa so si pomagali tudi pri prebavnih motnjah. Vrači so ga priporočali proti nadležnim duhovom revmatizma in drugih tegob tedanjega časa. Zato so »rdečekožki marljivo skrbeli za svoj »papa«. Še najbolj pa je Fanika ostala v spominu mladčev. V teh krajih se je namreč še dolgo mlatilo s cepci ali na roke, kot so temu rekl. »Pri nekaterih kmetih, ki so imeli več grunta, je mláčev trajala tudi po en teden ali več. Tako smo bili nebeškim vremenskim silam, da so jih izsušile in s tem konzervirale. Žal pa čarobni »papa« ni imel moči proti pohlepnu španskih zavojevalcev. Ko so l. 1530 osvojili Peru, so objestno diyalili

čez njihova polja, gnani od grabežljivega poženja po inkovskem zlatu. Uničevalne človeške sle konkvidatorje Pizzaroja in njegove surove bande ni moglo ničesar zaustaviti. Čez pol stoletja, ko je imperij Inkov že zatonil, španska »slava« pa je bila le še zlovešč spomin, je mali krompirjev gomolj začel svoj pohod po Evropi.

Krompir, ki so ga mornarji zanesli čez lužo, se je menda najprej našel na papeževem dvoru. Kmalu zatem so ga začeli poskusiti gojiti v okolici Seville. Do konca 17. stoletja se je razširitelj že po obsežnem delu Evrope, čeprav so nanj gledali s precejšnjim nezaupanjem. Vzrok temu je bila vera, ki ga ni omenjala v Bibliji, ter napačna uporaba: namesto po hranih gomoljih so segali po gremkih zelenih plodovih.

Sredi 18. stoletja pa je njegova popularnost močno porasla in takrat so se ga lotili tudi Kranjci. Sprva so ga pokladeli le živini, njegovo sladkost pa so spoznali ob lakoti. Kot resitelj, ki je v začetku tega stoletja predvideval, da bo izčrpjanjem naftnih zalog potrebno preiti na drugo pogonsko sredstvo — alkohol. Tega je skušal destilirati kar iz krompirja. Štirideset arov velika njiva bi po njegovih izračunih morala dovolj surovine za 1200 galon etilnega alkohola (galona je približno 4 litri). V krompirju je torej vsestranska bodočnost. Da pa se z njim tudi prav koristno igrat, kaže primer slavnega gangsterja Johna Dillingerja, ki mu je uspelo s pištolem, izrezljano iz krompirja, po beginiti iz zapora.

Da bi ga znali še bolj ceniti v prehrani, pogljemo temu vsestranskemu gomolju še pod kožo: 100 g (poleg vode) vsebuje 2 g beljakovin, 0,1 g maščob, 19,1 g ogljikovih hidratov, 11 mg kalcija, pa še železo, vitamine (A, B₁, C). Za tiste, ki preštrevate kalorije, pa še podatek, da omjenjena količina obogata vaš jedilnik z zmerskimi 87 kal. Vsi, ki cenite vitaminsko in mineralno hrano, pri kupljanju delajte čim bolj površinsko, ali pa pripravite kar neupljiven krompir. Da bo družina zadovoljna, lahko gospodinje poskrbjijo za neizčrpni virom močnosti, ki jih ponujajo krompirjevi recepti. Preden ga damo v lonec ali pečico, je potrebno odstraniti kalčke in dele, ki so na svetlobi pozeleneli, kajti oboje skriva v sebi strupene alkaloidne.

SABINA JOVAN

Zahodnonemški tisk je citiral nekdanjega šefa vzhodnonemške judoistične zveze: »Vsak športnik, ki za Vzhodno Nemčijo nastopa v mednarodnem merilu, jemlje doping. Čisto vsak.«

Vendar pa Sir Arthur Gold opisuje poudarek, s katerim ZDA govorijo o goljušanju na Vzhodu, kot »prvorstno dimno zaveso. V resnici so ZDA daleč največji grešnik,« pravi Gold.

Uvedba naključnega in nenajavljenega testiranja izven tekmovalne sezone bi lahko naznala konec steroidnih zlorab na obeh stranah Atlantika. Britanci ugotavljajo, da je njen učinek na britansko atletiko v dveh letih, odkar je v veljavni, ki so ga začeli množično uporabljati v poznih sedemdesetih letih, že njihovo rabo močno zadušilo.

Od tedaj pa so bile novice samo o steroidih. Uporabljajo jih za rasti mišic in s tem krepitev ter povečanje vzdržljivosti. Težava je v tem, da jih težko odkrijejo, če jih športnik neha jemati dovolj zgodaj pred pomembnim nastopom.

»Samo neprivedni in tisti, ki imajo slabe svetovne valce, se ujamejo,« pravi Sir Arthur.

Charlie Francis, trener, ki je Ben Johnsona in še ducat drugih atletov več let pridno zalagal s steroidi, je dejal: »Vedeli smo, kaj se dogaja v Vzhodni Nemčiji. Povedali so nam njihovi trenerji. Jemanje steroidov je bilo del sistema, zato smo se o tem pogovarjali in izmenjivali informacije.«

Uradniki športnega sveta športnikom redno jemljejo vzorce urina in to ne le na stadionih, kjer trenirajo in v klubskih prostorih. Velika Britanija zahteva, da podobne ostre ukrepe sprejemijo tudi v drugih deželah. Tako so že sklenili dvostranske dogovore o medsebojnem nadzoru s Kanado in Avstralijo. Sovjetska zveza in ZDA se pogovarjata o tako imenovanih »izzivnih testih«. To pomeni, da bi si Američani kadarkoli lahko zaželeti testiranje Sergeja Bubka in bi to lahko takoj izvedli. Enako bi lahko Sovjeti preskusili Carla Lewisa.

»EPO je skrajno nevaren in bo tudi ubijal,« pravi profesor Radford. »Mislim, da športa ne bomo nikoli povsem očistili. Toda čas je, da se vprašamo: 'Kaj je šport? Kakšno družbo želimo imeti?'«

Frank Dick se strinja: »Dobivamo bitke, ne pa vojne. Ta bo trajala še dolgo. Ko enkrat vemo proti čemu se bojujemo, so si oni izmisli že nekaj novega.«

Tudi slovenski šport se je umazal z dopingom. Če pri atletu najdejo hormon, ki nastaja v placeni kobilini in ga uporabljajo za zdravljeno slabokrvnost, ker pospešuje nastajanje krvi za prenašanje kisika, zelo enostavno jemati in ga brez krvnega preiskava ni mogoče odkriti. Zavedati se moramo, da zaradi pravnih in ponekod tudi verskih pravil športnikom ne smejo jemati vzorcev krvi, če ne so sami ne pristanci. Zaenkrat se vse začne in konča pri vzorcih urina. »EPO je skrajno nevaren in bo tudi ubijal,« pravi profesor Radford. »Mislim, da športa ne bomo nikoli povsem očistili. Toda čas je, da se vprašamo: 'Kaj je šport? Kakšno družbo želimo imeti?'«

Frank Dick se strinja: »Dobivamo bitke, ne pa vojne. Ta bo trajala še dolgo. Ko enkrat vemo proti čemu se bojujemo, so si oni izmisli že nekaj novega.«

Track Technique, v kateri je gonadotropin jasno zapisan kot prepovedana snov z anaboličnim delovanjem, je nekaj mesecev pred EP v Špilju prejela Atletska zveza Slovenije. Afera se je začela skakalca končala dobro, saj mu je s sklicanjem na bogove kaj (večina krščiteljev se sklicuje na proceduralne nedoslednosti) uspelo, da se je odresel krije. Ostaja pa slab občutek, kaj je mogoče, da je sicer povprečen športnik tako rekoč četrti pristal v svetovni eliti. In to po dolgih letih trdila, ki se ni in ni hotelo obrestovati. To menijo izraženje in dvoma. Ob tem pa še žalostna resnica: športna tehnologija se je zadnja desetletja razvijala blisko, športna etika pa je popolnoma shrnila. Zdaj je pred nami nič koliko bleščetih športnih telcev, a mnoga med njimi so samo lepa posoda z dvomljivo duhovno vsebino.

Zato je tako, kot pravi Frank Dick. Namesto da bi nas ob nenavadnem napredku nekega športnika preplavilo iskreno veselje, nas mora najprej močno zaskrbeli.

J. PENCA

Zaradi dopinga bodo še umirali

»Sveda te začne skrbiti, ko začnejo spremenjati svojo podobo in teči hitreje,« pravi moj atletski znanec, direktor treniranja britanske atletske reprezentance, učenjaški Škot Frank Dick. »Ne morete pa sumniti vsakega atleta, ki lepo napreduje.«

Jemanje dopinga je v mednarodni atletiki zaradi obdobja nezaupanja. »Zdravila«, ki atletom pomagajo, da trenirajo več in trše, so na cvetočem črnem trgu na razpolago tako rekoč vsem. Uporaba dopinga prihrani čas na treningu in izboljša dosežek — tistim, ki ga uživajo, sta malo mar ivenjanje v zvezi z zdravjem in krščljivo športne etike. Gовори je nič koliko, izdirajo se noži, šepetanje nikoli ne pojema.

Med športnimi delavci pa je vendarle vedno več optimizma. Arthur Gold, dolgoletni pomemben član mednarodne amaterske (ki je to samo še po imenu) atletske zveze in predsednik britanske olimpijske zveze, pravi: »Zdi se mi, da smo stopili na pot učinkovitega boja proti zlorabi kemije v športu. Ko sem leta 1968 prvič poskusil usmeriti pozornost mednarodnega olimpijskega komiteja na vprašanje dopinga, so me navzoči s smehom pospremili iz dvorane. Dejali so mi: Tega ne boste mogli nikoli ustaviti.« Od tedaj smo močno napredovali.«

Za mnoge je prišla mrzla prha, ko je kanadski sprinter Ben Johnson na OI v Seulu zmagal v teku na 100 m in dosegel svetovni rekord — potem pa so testi pokazali, da je poln stanozolola, anaboličnega steroida, s katerim si je pomagal do bohoteme mličja in seveda moči.

Big Ben je pognal kolesje

»Johnsonov primer je bil pravi katalizator za vlade, športne oblasti, sredstva obveščanja in javnost, ki so vsi začeli doping jemati veliko resneje kot dotolej,« pravi profesor Peter Radford, ki je leta 1960 na OI v Rimu v teku na 100 m osvojil bronzo.

NAGRADA V KRŠKO

Žreb je izmed reševalcev 35. nagradne križanke izbral SILVANA MOZRA iz Krškega in mu za nagrado dodelil knjižno novost vse bolj uveljavljenega slovenskega pisatelja Franja Frančiča zbirko črtic Rosa. Nagrjenec je čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 7. oktobra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 37.

REŠITEV 35. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev nagradne križanke št. 35 se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PUST, SAAB, KONFERENCA, DRINA, IAN, TRN, KOL, HAAG, MISS, MOL, APLANAT, SMIRNA, LAN, RE, PORNOGRAPH, PAL, OTO, SETVENICA, NOVOTNA, TEPEZ, ERNA, TC, ANANA.

MJS LJ

Moraliziranje je stvar poraže-

V. KAVČIČ

Spomini so kakor sidro, na ka-
tero je srečno ali nesrečno prive-
zano človekovo življenje.

C. ZAGORSKI

Človek je pač umrljiv, in umreti
ne želi. In tako mu pride prav
vsaka možnost, ki naj mu vsaj
prividno in vsaj za nekaj hipev
podaljša prisotnost na tem svetu.

J. MENART

Tlačitelju ljudstva svetniški nimb?

Zanimanje za carja Nikolaja II., ki so ga z vso njegovo družino vred ustrelili revolučionarji, se širi — Postal naj bi celo svetnik pravoslavne cerkve

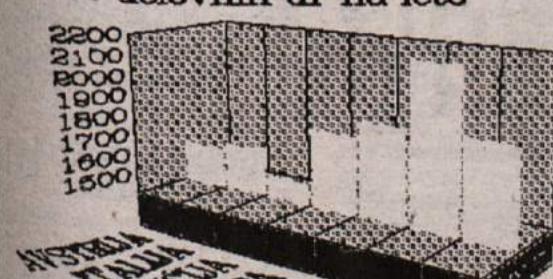
Zgodovinska odjuga v Sovjetski zvezi, ki je raztopila sedemdesetletni led bojizvismu, je iz ledenih okov molka in pozabe odtališi marsikaj. Med drugim je prebudilo velikansko zanimanje za rusko carsko preteklost in seveda za carja Nikolaja II. Romanova samega. Če sijevi v elektronski mediji so polni zgodb, pričevanj v drugih prispevkov, ki obravnavajo to tematiko, izhajajo knjige in brošure o Romanovih, na prodaj so stenski koledarji s carjevo sliko, bradati poučni prodajalci ponujajo glasbene kasete s staro rusko himno Beg čuvaj carja, v kinematografih vrtuje film Regicid o poslednjih dneharskih carskih družin, zgodovinarji raziskujejo podrobnosti iz carjevega življenja, odkrili so njegove osebne dnevnike, skratka, kar je v modi.

Povsem drugače je bilo ob koncu njegovega življenja, ko so Nikolaja Aleksandroviča Romanova in njegovo številno družino vsi zapustili in so z njimi ostali samo njihovi sovražniki. Njihovih ob molitvah ni bila uslušana, nihče iz tujine in ne iz domovine jih ni prišel reči iz boljševističnega ujetništva, kot so Romanovi ves čas vdanjo upali. 17. julija ob pol dveh ponosni so jih boljševični ječarji prebulili in carja, njegovo ženo Aleksandro, pet njunih otrok ter stari najvezješki služabnike odgnali v klet hiše Ipatjevskih v Jekaterinburgu, sedanjem Sverdlovske, kjer so jih imeli zaprite.

Tu se je odigralo poslednje dejanje v zgodovini ruskih carjev; vso družino je

Svet v številkah

KAKO DOLGO SE DELA

Pogosto slišimo, kako zelo in trdo se v svetu dela, pri nas pa da se tako rekoč počitnikuje na delovnih mestih. Če morda slovenski delavci res niso med najbolj zagnanimi na svetu, pa zanesljivo prežive več časa na svojem delovnem mestu (ozirou naj bi ga preživel). Graf kaže, koliko delovnih ur na letu je znašala delovna obveznost leta 1990 za zaposlene v različnih državah. V tem pogledu so pred slovenskimi delavci samo ja-

NAGRADNA KRIŽANKA

št. 37

DL	DREVESNI IZCEDEK	VRSTA MLEČNE PUJACE	ELEKTRON- VOLT POZITIVNA ELEKTRODA	DL	SEV. AM. GENERAL V SECES. VOJNI JAP. DENAR- NA ENOTA	AVT. OZNAKA KARLOVCA	MESEC- ROZNIK
LESTVICA				KDOR JECJJA ITAL. LUKA	SPS	SMUČAR FRANKO TRENJE	AFR. VELETOK KEM SIMBOL ZA LITU
MEDENA ROSA NA LISTU				KEM SIMBOL ZA BERILU VRSTA ARAB. CAJA			
ORGAN VIDA				OZEMLJE KANOVE VLADAVINE JAN NERUDA			
POMORSKI PREVOZNIK				PROIZVOD KOLIJENJA	STAR DENAR		
GLASILO IT. SOCI- LISTIČNE STRANKE							

namreč ved revolucionarjev pod poljstvom Jakova Sverdlova neusmiljeno postrelj. Pobitim so pokradli, kar so še imeli nakita pri sebi, nato pa trupla odstranili. Car in carska družina so potonili v tem, saj boljevština oblast ni samo poskušala uničiti njihove posmrtnе ostanke, v strogi tajnosti je držala vse podrobnosti poboja, razrušili so hišo, kjer se je pogoj dogodil, o carju se ni smelo ne govoriti in ne pisati.

Kljub temu je počasi prikupljalo na dan veliko podrobnosti poboja, med drugim se je razkrilo, da posmrtni ostanki Romanovih niso bili povsem uničeni. Sovjetski kriminalistični pisatelj, novinar in nekdaj policajec Geli Rjabov je že pred več kot desetimi od kralj skriveno mesto pokopa posmrtnih ostankov Romanovih. Po njegovih doganjih so trupa Romanovih položili v jamo, z bajonetom razbili lobanje in na trupih zdobili keramične posode z zlepreno kislino, ki naj bi razvrščala posmrtne ostanke in onemogočila identifikacijo. Toda eksuktorji so se prevareli. Kisilna je odtekla v tla in ni opravila uničevalskega dela. Rjabov je tajni grob našel, ga odpril in ugotovil, da je v njem še dovolj kosti in lobanj, da bo mogoče opraviti identifikacijo. Julija letos so tajni grob v Sverdlovskem uradno odprli in pod nadzorstvom KGB, vojske in policije izkopali devet domnevnih okostij pobitih Romanovih. Identifikacije še niso opravljene, javnost pa se je precej razburila, ker ne zaupa oblastem, da bodo posel opravile.

Oživele so tudi legende o princesi Anastaziji, ki naj bi se edina rešila iz kravejekaterinburške kleti. Dolga leta po revoluciji so po evropskem Zahodu in v Ameriki blodile številne domnevne princese Anastazije, vendar nobeni od imeli zaprite.

Tu se je odigralo poslednje dejanje v zgodovini ruskih carjev; vso družino je

njih ni uspelo prepričati ne javnosti in ne preživelih članov carskega dvora, da je res Nikolajev hči. Letos se je pojavilo novo pričevanje, ki hoče staro legendu spremniti v resnico. V Literarni Gazeti je novinar Vladimir Kačič objavil zgodbo o Anastaziji Spridonovni Karpenko, ki je leta 1976 umrl v Omsku. Ta preposta kmečka ženska naj bi bila velika kneznica Anastazija Romanova, ki da je res preživel eksekucijo. Carjeva hči se je poročila s kmetom in z njim imela tri hčere in sina. Carska kri naj bi se tako ohranila pri življenu.

Sedanja priljubljenost carja Nikolaja II. je tako močna, da so oblasti morale uradno priznati tudi dosej ilegalno rojalistično organizacijo Pramos (Zveza reda russkih ortodoksnih monarhistov), ki je takoj po priznanju pohitela in pravila svoj prvi kongres.

«Ta dejela išče nov kult Leninovega

tipa,» razlagata množično navdušenje za

carja Edward Radzinski, pisec knjige

Zivljenje in smrt Nikolaja II. Ideologija

komunističnega režima je se sesula,

ljudje pa potrebujejo nekaj, da bi za-

polnili praznino, ki je nastala. Ne more-

jo živeti brez kulta osebnosti, zato sedaj

ustvarjajo novega, le da tokrat namesto

dobrega Ljubljana in modreg Stalina v

višave dvigajo prijaznega, ljubljenega in

ljudomilnega carja Nikolaja. Kot da so

pozabilo, kako so sedem desetletj iste-

možnosti dajali vzdevke krovose, tiran,

tlačitelj ljudstva, slabič, nepravičen.

MiM

Jedrska Pandorina skrinja

Ena najbolj srljivih stvari med poskusom državnega udara v Sovjetski zvezni, ki je nekaj dni držala v hudi napetosti politike in vojaške izvedenice, je bilo vprašanje, ali imajo »avanturisti«, kot je Gorbačov, kasneje imenoval pučiste, v rokah tajne šifre za aktiviranje sovjetskega jedrskega arzenala. Celih 76 ur se ni vedelo, kako je s tem. Kasneje se je zvedelo, da so ljudje, ki so Gorbačova zaprli v njegovo dačo na Krimu, dobili v roke tudi »črno nuklearno skrinjico«, dejansko diplomatsko aktovo s tajnimi šiframi. So imeli pučisti možnost sprožiti jedrsko orožje in tako izsiliti politične odločitve sebi v prid?

Sovjetski sistem je zasnovan tako, da posameznik ne more lansirati nobene od 27.000 sovjetskih jedrskih glav. Jedski gumb sloni na dvojnjem sistemu, pri čemer en del sistema za sprožitev jedrskega udara nadzira obrambni minister, drugi del pa predsednik. Po mnenju zahodnih vojaških ekspertov bi obrambni minister ne mogel zauzakati lansiranja jedrskega orožja tudi primeru, če je res imel v rokah predsednikov del šifer, ker zapleten sistem ves čas zahteva sodelovanje več pooblaščenih oseb. Poleg tega je jedrsko orožje programirano za napade na cilje zunaj ozemlja Sovjetske zvezde, preprogramiranje pa je tako zahtevenopravilo, za katerega bi pučistem zmanjkalo časa.

Pradavni bolniki

Znanstveniki so našli dokaze, da so neandertalci, človeška vrsta, ki je živel na prel. 54 tisoč let in je v nadaljnem razvoju skrivnostno izginila, trpeli za bolezni, ki so danes muči ljudi. V zapestnih sklepki fosilnih okostij neandertalcev, ki so jih izkopali v Franciji in v Iraku, so namreč odkrili sledove depozit kalcijevega pirofosfata, kar je značilno za artritis.

Odkritje ni zanimivo le zaradi tega, ker gre za najstarejše dokazane primerke artrita in dokazuje genetsko povezanost iraških in evropskih neandertalcev, pomembno je tudi zato, ker dokazuje, da so neandertalci poznali skrb za nemočne člane svoje skupnosti. Bolnik z artritskim zapletom je namreč občasno nesposoben vsakršnega opravljanja. Okostja pa kažejo, da so delavci na terenu dostop do vseh podatkov, ki jih hrani zmogljivejši računalniki.

Prenosnik nosi naziv 9075 PCRadio, iz naziva pa je razvidno, da za zvezo skrbijo radijski valovi. Računalnik ima namreč vgrajen novi Motorola radijski modem, ki omogoča, da se tri kilograma težka naprava lahko poveže z drugimi računalnikom preko radijskih zvez. Motorola je izdelala tudi modem, ki novemu prenosniku omogoča zveze tudi prek celularnega in običajnega telefonskega omrežja. Obljublja pa, da bo radijski modem kmalu na voljo tudi za nekatere druge prenosnike.

Toda izbruhnila je vojna. Našem zemlju so zasedli okupatorji, na tej strani Kolpe Italijani, na drugi ustaši. Kolikor je bilo mogoče, se je Jože izogibal stikov z enim in drugimi.

Jože se je rodil v majhni, prijazni vasi na Kolpi, kjer je preživel svoja otroška in mladinska leta. Rad se je družil z vrstniki in bil z vsemi prijazen in prijateljski. Poročil se je s čednim dekletem. Vse je kazalo, da bosta z izbrankom na majhni kmetiji živela srečno in zadovoljno do konca svojih dni.

Toda izbruhnila je vojna. Našem zemlju so zasedli okupatorji, na tej strani Kolpe Italijani, na drugi ustaši. Kolikor je bilo mogoče, se je Jože izogibal stikov z enim in drugimi.

Jože se je ustanovil Belokranjski odred. Nekdo od vaščanov je javil, da se Jože skriva doma. Prišli so pon. Nekaj dni so ga pod stražo vodili s sib, čeprav je Jože prosil, naj ga odvedejo v njegovo enoto. Tega niso storili, pač pa so javili naprej, da so ujeli skrivača.

Neko jutro je prispeval kurir iz višega poveljstva. Ko se je

Star avto nazaj v tovarno

Avtomobilske tovarne bodo morale poskrbeti za predelavo odsluženih jeklenih konjičkov — Drugačni

Rabljen avto pri nas že nekaj časa ni več tisto, kar je bil. Cene jeklenim konjičkom, ki so že nekoliko v letih, močno padajo, pločevinasti metuzami, ki so še pred nekaj leti hoče noč vozili po cestah, ker je bil nov avto za premnoge predraga stvar, pa postajajo odvečno breme. Kam z njimi? Puščati jih, kjer jim dokončno pvide sapo, pač ne gre. Čeprav problem z opuščenimi in nerabnimi avtomobilimi pri nas še ni pereč, pa bi že morali razmišljati, kako bomo ravnali z njimi, ko bo stare avtomobilske garde več.

V Evropi rompa v odpis od 10 do 12 milijonov starih avtomobilov. Za novou uporabo v industriji so primerni le kovinski deli, ki pač romajo v stiskalnicu in staro železo, plastika, steklo, gume in stalni pa so odgaledali na smetišča. Vendar je vsega veliko preveč. Zato razmišljajo, da bi probleme s starimi avtomobili reševali drugače. Predlog je, da naj bi zanje poskrbeli tisti, ki jih izdelujejo, se pravi avtomobilske tovarne.

Radijski PC

Prenosni osebni računalnik vedno na zvezi

Osebni računalnik zares postaja delovno orodje, ki ga lahko ne samo uporabite za vse mogoče delovne naloge, marveč tudi že vsepovsod. Ko so računalniški trgov preplavili prenosni računalniki in laptopi, kot pravijo malim prenosnikom na baterije, se je osebni računalnik odločno preselil iz pisarn na teren. Najnovejši izdelek modrega velikanja IBM in Motorole pa pomeni še korak naprej. Obe veliki računalniški družbi sta namreč družno izdelali prenosni rač

dežurni
poročajo

OB DENARNICO IN DOKUMEN
TE — 17. septembra med 10.30 in 10.45
je neznanec brskal po osebnem avtomobilu
ljubljanske registracije, parkiranem na
Suhorju, in Novomeščanu Vinku Opalku
odnesel denarnico in dokumente. Opalk
je vsej ob 1.500 din.

NEŽAŽLEN OBISK — 13. ali 14.
septembra je bil nekdo v nedograjeni stanovanjski hiši Janeza Šečnjaka v Jelšah
pri Otočcu. Odnesel je električni vratilni
stroj Iskra, vreden vsaj 3 tisočakov.

VLOM V AVTO — 20. septembra
med 8. in 10. uro je nekdo vломil v osebni
avto Novomeščanu Mateju Strašek. Mla-
denka je bila ob 7.500 din.

ODNESEL OKRASKE IN OGLEDALO — V noči na 22. september je ne-
kdo v Ulici 21. oktobra v Črnomlju šaril
po osebnem avtu Borisa Brusa. Slednji je
ugotovil, da so mu izginili okrasni obroči s
koles in vzvratno ogledalo, vse skupaj
vredno 5 tisočakov.

TATVINI V TRGOVINI — 20. sep-
tembra je bil v Mercatorjevi trgovini v Čr-
nomlju znikav. To je prvi občutljivi zasebni
Marjan Judnič, ki je bil ob 7 tisočakov
vreden kovček z orodjem, iz taiste trgovine
pa je izginil tudi avtoradiokasetofon,
vreden 6.966 din.

NI ZVOČNIKOV — Tako je 20. sep-
tembra skrušeno ugotovljeno Novomeščan
Andrej Voglar ob pogledu na svoj osebni
avtomobil. Zvočnika, vredna 10 tisoča-
kov, mu je nekdo zmaknil ponos.

ODSEL BREZ PLAČILA — Nezna-
nec je 14. septembra med 7. in 14. uro s
prodajne police v samopostežni trgovini
Mercator v črnomajski Loki vzel avto-
radiokasetofon znamke Goldstar.

VRŽEN V OGENJ VOJNE — Prejšnji teden je bil v prostorih novomeške UNZ sprejem za nove milici, ki so pred tedni prvikrat oblekle prave službene uniforme. Dogodki so hoteli, da so bili še včerajšnji gojeni kadetske šole takoj vrženi v ogenj vojne, toda težko in nevaskanjo preizkušajo so po besedah načelnika UNZ Boruta Likarja več kot uspešno prestali. 30 novih mladih obrazov v miličniških uniformah je moč od junija sem srečevati po Dolenjski, od tega jih je 12 zaposljenih na novo-
meški postaji milice, 7 na črnomajski, 6 na metliški, 1 na trebanjski in 4 na prometni
postaji milice Novo mesto. (Foto: B. B.)

Sosed ustrelil v tilnik

64-letni Franc Komljanc naj bi bil minuli četrtek zju-
traj umoril soseda Antonia Lukeka

SENTJANŽ — Za razliko od Šta-
jerske je bilo Dolenjski in Posavju letos,
vsaj kar zadeva umore, precej prihra-
nenega, vsaj do četrtna, 19. septembra,
ko je prisla iz Podboršča blizu Šentjan-
ža pri Sevnici tragična novica.

Krški policiisti ozadje in okoliščine

OB KAR 60 TISOČAKOV

TREBNJE — Med 12. in 13. sep-
tembrom je še neznan storilec v Tre-
njem vломil v osebni avto domaćina
Antona Medveda in iz predala pod ar-
maturalno ploščo odnesel 2.200 mark,
hranično knjižico Ljubljanske banke,
hranično devizno knjižico in še nekaj
ostalih dokumentov, tako da je skupne
škode za prek 60.000 din. Vlomilca se
je iščejo.

POGIN RIB V SUŠICI

PODBOČJE — V petek, 29. sep-
tembra, je prišlo do pogina rib v potoku
Sušica pri Podbočju. Najdeno je bilo
okoli 30 kg poginulega ribljega življa,
večidel je šlo za postrič, klene in pod-
usti, vstop pogina pa zaenkrat še ni ja-
sen. Na mestu odkritja je bila tudi in-
spektorica, ki je vzel vzorce vode za
analizo. Enako kot vstop pogina ugo-
tovljajo tudi nastalo škodo.

Lažne naročnice polnijo tovornjake

Dolenjski trgovci vse pogosteje žrtve goljufov z naročnicami propadlih firm — V Zalogu ob 283.223 din — J.D. ob sto tisočakov — Iz Sentjerneja brez plačila s polnim tovornjakom

ČRНОМЕЛJ, МЕТЛЈА, НОВО МЕСТО, ТРЕБНЈЕ — Поглавје овога и-
зразмер гредо већ стварним goljufov на року туди великолудни и заупљиви тра-
говци. Тако каžejo zlasti zadnji dogodki у некатерих dolenskih trgovinама, који су постали
žrtve poslovnih goljufov bodisi с strani zasebnih bodisi družbenih podjet-
nikov. Следни набављају различно blago з naročnicami propadlih firm, з naro-
čnicima, који су украдене или понарејене, да би трговце додатно претендацији, им в
zavarovanje plaćila ponudio је akceptni налог, који па сеveda ни vnovčljivo.

Takih primerov je ogromno. Tako
sta pred dnevi prodajalno Dolenske v Žužemberku obiskala moški in ženska, si izbrala za poln osobni avto različnega blaga, najveći bele tehnike, za plaćilo pa ponudila naročilnicu, zasebne firme s sedežem u Ljubljani. Neznana sta se s plenom seveda od-
peljala, trgovci pa so ostali z dolgim
nosom, kajti čez nekaj dnevi se je izka-
zalo, da omenjena zasebna firma v Ljubljani sploh ne obstaja. Veliko bolj previdni so bili u novomeški pro-
dajalni Mladinske knjige. Tudi nije sta
nekaj dnevi nazaj obiskala neznana
moški in ženska. Želela sta računalnik
in ob njem še nekaj stvari, v plaćilo pa
ponudila naročilnicu. Na srečo so bile
trgovke, ki imajo s tovrstnimi goljufi
že nekaj izkušenj, previdne, neznan-
cema so rekale, da vseh želenih stvari
ta čas nimajo pri roki, da pa jih bodo
navabili do naslednjega dne, ko naj se
znova oglasita. Para ni bilo več nazaj;
vsaj sreča, kajti v kupciju so se že
vpletli kriminalisti novomeške UNZ,
mimogrede so tudi ugotovili, da firma
ki naj bi blago naročala, sploh ne
obstaja.

Slab sen ima zadnje dneve novomeški zasebni J.D. Vse kaže, da bo
možak ostal brez 100.000 din, kolikor
je vredno razno tehnično blago —
gre predvsem za žage — ki so ga
pri njem kupili delavci zagrebškega
gradbenega podjetja Tehnogradnja.
Tako vsaj piše na naročilnicu, ki so mu
jo izročili, dosedanja preiskava pa kaže,
da je Zagrebu sicer obstaja firma
podobnega imena in dejavnosti, ven-
dar je znano tudi to, da je ta firma že
propadla. S plaćilom blaga torej zelo
verjetno ne bo nič, tudi može postavite
so takih primerih povsem brez mo-

ko so čez teđen ali dva u telefonskom pogovoru s SDK Ljubljana Šiška izvedeli, da je žiro račun firme Omnia blokirano. Če mimogrede: od dne, ko je bil izdan predlog za uvedbo stečajnega postopka, pa do 18. junija 1991 naj bi se negativni saldo na računu Omnia povečal kar na 452.329,10 din (!).

Najbolj svež pa je primer goljufije u Mercatorjevi blagovnici u Sentjerneju. 16. septembra popoldne se je tam pojavila neznana ženska — trgovcem se je predstavila za Juditom Marinom iz Ljubljane — in ponosno pojasnila, da je šefinja firme »Mikroprom« s sedežem u slovenski prestolnici. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu željo po nakupu većjega števila artiklov, šlo je predvsem za aparate bele tehnike, sedežne garniture u sivalne stroje. Na podlagi njenih naročilnic so jo izstavili predračun. Pravila so takšna, da je potrebno predračun naprej poravnati, še posebej v primeru preverjanja načina plaćanja. Ženska je prodajalcu izrazilu žel

V republiški super ligi tudi tri dolenske ekipe

V soboto se pričenja letošnje rokometno prvenstvo — Oprema Kočevje in Novo mesto v ženski, Inles Riko pa v moški super ligi

V soboto, 28. septembra, se bo preloženo letošnje rokometno prvenstvo. Za razliko od dosedanjih v prejšnjem spremenjeni podobi slovenske ekipe v zveznih tekmovanjih, kot pa tudi v vseh ostalih športih, ne bodo nastopale, sklep razširjene seje predsedstva RZS v dogovoru s predstavniki klubov je, naj najboljši slovenski klubi tekmujejo v republiški super ligi.

Moska super liga bo štela dvanajst članov, enako tudi moška republiška liga, medtem ko bo ženska super liga imela deset ekip, republiška pa bo razdeljena v vzhodno in zahodno skupino. To je tudi za dolenske rokometne kolektive nadve pomembna novost. Največ so s tem pridobiligralični Inlesa Rika ter igralke Novega mesta, ki so se tako znašli v super ligi skupaj z včerajšnimi zveznimi prvoglaši, kot sta Pivovarna Laško pri moških in Belinka Olimpija pri ženskih, mesto med superliga pa imajo seveda tudi igralke kočeveske Opreme.

Pari prvega kola moške super lige so tako naslednji: Ajdovščina — Inles Riko, Velenje — Slovenski Gradec, Kolinska Slovan — Jarjan, Omnikum Rudar — Drava, Usnjari — Pomurka Bakovci in Preddvor — Pivovarna Laško. V ženski konkurenčni se bodo v sobotnem prvem kolu super lige pomerili: Velenje — Kranj, Burja — Polje, Oprema Kočevje — Mlinotest, Krim — Novo mesto in Branik — Belinka Olimpija.

Princ kljub poškodbi razred zase

V Mariboru je bilo absolutno prvenstvo atletov in atletinj Slovenije — Razveseljive vesti tudi iz Nove Gorice in Wolfsberga

NOVA GORICA, MARIBOR — Atletska sezona se bliža koncu. Že prejšnji nedelji so se najmlajši v Novi Gorici pomerili za republiške naslove, to soboto in v Mariboru še letošnje posamično prvenstvo članov in članic.

Obe tekmovanji sta dolenskim zastopnikom navrgli lep kupček medalj.

(12,39 sek.), enako kot Bartoljeva v skoku v višino s 1,58 cm.

Kot že rečeno, pa je bilo to soboto in nedeljo v Mariboru absolutno posamično prvenstvo. Novomeška vrsta je bila kreplko okrnjena, zavojilo poškodb in bolezni niso nastopili Žižek, D. Malnar, Počti itd. Temu primeru je bila tudi bera. Navzite poškodbi je bil Igor Princ v metu disku še zmeraj razred zase, zmagal je z 51,40 m. Podkrižnikova je bila v skoku v daljino 4,547 cm in je bron zgrešila le za 2 cm, na 400 m v oviram pa je bil Božič s 56,65 m šesti. Sicer pa poglejmo še nekaj drugih dolenskih uvrstitev v Mariboru. V teku na 110 m v oviram je bil Brežičan Rovan

Le Oprema dovolj močna za vrh

Kočevske rokometnice naj bi se potegovale za 4. mesto v super ligi, medtem ko so Novomeščanke obsojene na boj pri dnu — Inles Riko zadovoljen s sredino

KOČEVJE, NOVO MESTO, RIBNICA — Rokometna mrvila je torej konec, na parkete športnih dvoran bodo v soboto prvi stopili člani obeh slovenskih super lig. Med njimi najdemo tudi tri dolenske ekipe, kočevsko Opremo in IMV Novo mesto v ženski ter Inles Riko v moški konkurenči. In s kakšnimi željami stopajo v novo prvenstvo, ki bo v mnogočem drugačno od vseh dosedanjih?

Ribniški Inles Riko se je v super ligi znašel po zaslugu tretjega mesta na lanskem prvenstvu SRL. Ta dosežek je bil za mnoge manj, kot so lani potihem upali, spet okoliščin pa je pritom pogrešen, da so Ribniščani vendarle stopili stopničko više, danes so tako med najboljšimi ligi. Prav to slednje jih je med pripravami dodatno motiviralo, poročila našega sodelavca Milana Glavonjiča govore, da »lesarji« nikoli doslej niso delali tako zagnano in marljivo. Trener Andrej Mate ima na voljo vse igralce, s katerimi je računal na novem prvenstvu, se posebej je razveseljivo, da se je v ekipo imenito vklapljal levoroki Matjaž Manček, okrepitev iz Ljubljane. Za uspešno rešitev se je pokazala tudi vrnitev Stojana Gelzeja na mesto vratnika, saj je Tomaž Tomšič prestolil k celjski

Pivovarni Laško. Ribniščani torej pričakujejo uspešno sezono, ne sanjajo sicer o mestu pri vrhu lestvice, zavedajo pa se, da so dovolj močni za ustvaritev nekeje v sredini razpredelnice. Za tak rezultat pa pričakujejo seveda tudi izdatno podpora s tribun.

Precej večje pa so želje igralki kočeveske Opreme v ženski super ligi. Malo je verjetno, da jim bo športna sreča tudi letos tako vztrajno obračala hrbot, zato so mnogi mnenja, da lahko ekipa poseže tudi po četrtjem mestu, ki vodi v play off in borbo za naslov prvakinj. Vrsto bo vodil Dušan Križman, ki takšnim napovedim pritegne le v primeru, če bo klubsko upravo našla novo vratarko; Sergeja Štefanišin bo namreč prestopila

že sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

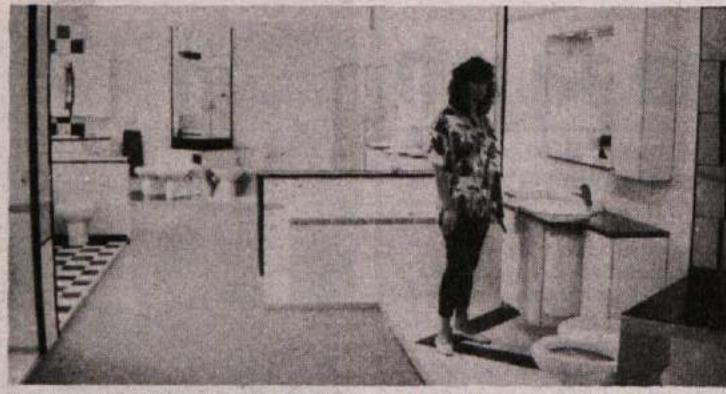
Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo članica mednarodne zveze IHF.

Še sedaj pa je na dlanu, da bodo močnejše ekipe, zlasti tiste s pokrovitelji, tarmale nad premajhnim številom tekem. Republiška zveza jim priporoča, naj se povežejo s klubom iz sosednjih držav za nastopanje na mednarodnih turnirjih, saj RZS bržkone še lep čas ne bo č

PRENOVLJENI SALON KOLPE — Pred kratkim so v metliški Kolpi v Rošnicih preuredili svoj prodajni salon in vanj okusno namestili nove izdelke iz programa kopalniške opreme te metliške firme. Novi program izdelujejo za sedaj v treh, bodo ga pa celo v šestih barvah. Le v tem salonu prodajajo tudi izdelke z majhnimi, zgoj lepotnimi napakami, in to po zelo ugodnih cenah.

CERKEV — Te dni so vaščani Mačkovca pri Dvoru in okoliških vasi skupaj z g. Nemaničem na novo prekrili cerkvico v Mačkovcu. Enako je bila obnovljena tudi farna cerkev sv. Roka v Žužemberku. Kljub težkim časom se ljudje trudijo, da zob časa ne bi načel sakralnih objektov. (Foto: S. M.)

PRED ROKOM — Delavci SGP Posavje iz Sevnice so nedavno pred rokom končali dela na objektu v sklopu golf igrišča v Mokričah, te dni pa skušajo zadržati dober glas tudi pri gradnji restavracije Niko Frica v Sevnici. Ta gostinski lokal, ki bo popestril sevniško gostinsko ponudbo, naj bi zgradili celo mesec dni pred rokom. (Foto: P. Perc)

GODCI NA VASI — Kulturna skupina na Razborju je spet prijetno presenetila domačine in številne okoličane. Po gostovanjih z ljudskimi igrami so v nedeljo sicer posneli že dokaj številne organizatorje srečanj harmonikarjev. Zmagovalcem v svojih kategorijah, tako kot Branetu Vidmarju iz Krškega (na sliki), so podelili celo pokale. Sicer pa je bil tudi na tem srečanju harmonikarjev najstarejši 73-letni Aloj Žvar iz Reštanja, ki je za hvaležno občinstvo zagadel še po uradnem delu, njegova žena Ljudmila pa je zapela domoljubno, redko peto slovensko pesem (oba na sliki). Omenimo še, da je v kategoriji do 45 let zmagal Alojz Mrgoš s Telč, do 25 let pa Slavko Jančič (Velike Gorelice). Drugouvrščeni, 13-letni Boris Razboršek iz Brodnic, je dobil največ glasov občinstva in za nagrado 4 petlitrske sodčke piva, ki so ga izborni preizkušali njegovi domači. (Foto: P. Perc)

DOLENJSKI LIST NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj.: _____

Št. osebne izkaznice: _____

GOSPOD TOVARIŠ PETER

KOČEVJE — V prvem delu zadnje seje zborov občinske skupščine Kočevje je bilo zelo ostro. Kritike, obsodbe, očitki. Takrat so se vstavali z gospodi. V srednjem delu seje so se zadeve nekoliko umirjale in je tu in tam bilo slišati že: »Tovariš ta in ta.« Proti zaključku pa so bili že vsi nekaj utrujeni, pa so se klicali in nastavljal kar z imeni, kot: »Peter ima besedo.« »Zdaj pa bo nekaj povедal še Lojze.« »Za njim bo na vrsti Vinko.« Itd.

nagrajuje naročnike Dolenjskega lista

ZAVAROVALNICA TILIA, Cesta herojev 1, iz Novega mesta, s svojimi predstavnstvi v Metliki, Črnomelju, Kočevju in Trebnjem in zavarovalnimi agencijami v Ribnici, Grosupljem in Krškem, nagrajuje naročnike Dolenjskega lista. Nagrada Zavarovalnice TILIA je premoženjsko zavarovanje v višini 2.500 dinarjev. Če je premoženje izžrebanca že zavarovano, nagrado lahko podari prijatelju ali sorodniku, važno je le, da bo tudi on naročnik Dolenjskega lista. Ta torek je imel največ sreče pri žrebu Anton Nemanič, Božakovo 7, Metlika, naročnik od leta 1961, ki naj se čimprej zgledi na predstavnstvu Zavarovalnice TILIA v Metliki.

DIVJAD POVZROČA ŠKODO V GOZDOVIH

ČRMOŠNJICE — Na območju Gozdarstva Črmošnjice divjad z objedanjem mladija, zlasti jelke, bukve in plemenitih listavcev, naredi ogromno škode. Še posebej to velja za območje Kočevskega Roga. Gozdari trdijo, da bi se sestoj pomlajevali po naravnih potih, če jim ne bi divjad povzročala take škode. Tako pa morajo za to skrbeti z umetnim vnosom, v glavnem sadijo smreko, razmišljajo pa, da bi poskusili tudi z jelko in hrastom.

CVETLIČARNA Vrtnica

Vrtnica in Golovrški Štefan vam v težkih trenutkih olajšava skrbi. Poskrbiva za prevoz pokojnika, pokop, urejanje dokumentacije ter izdelavo žalnih vencev in ikeban. Do 20 km stroškov prevoza ne računamo.

O vsem se lahko pogovorimo po telefonu.

Poklicite (068) 84-547, 27-691, 24-676.

Golovrški Štefan. Pogrebne storitve, prodaja opreme in prevoz posmrtnih ostankov. Novo mesto.

NOVO! POOBLAŠČENI AVTOSERVIS V ČRНОMLJU

ALOJZ VRTIN

68340 Črnomelj, Kočevje 21
in fax: 068/51-638

mehanika
kleparstvo
ličarstvo
prodaja orig. rezervnih delov
prodaja vozil

RENAULT

RENAULT

SERVIS

VAŠE ŽELJE URESNIČUJE

1000 1000
OLIMPIJSKIH
MAJIC
ALBERTVILLE '92.

NAGRADNIH
ARANŽMAJEV ZA
ZIMSKE
OLIMPIJSKE IGRE
ALBERTVILLE '92.

POGOJ ZA SODELOVANJE:
10 OVTIKOV Knorr JUH ALI Knorr KOCK.
POŠLJITE DO 25. 11. 1991
NA NASLOV:

NAGRADNA IGRA Knorr

P. P. 16, 61112 LJUBLJANA

ŽREBANJE NAGRAD BO 28. 11. 1991.

IMENA DOBITNIKOV BODO OBJAVLJENA V REVIJAH:

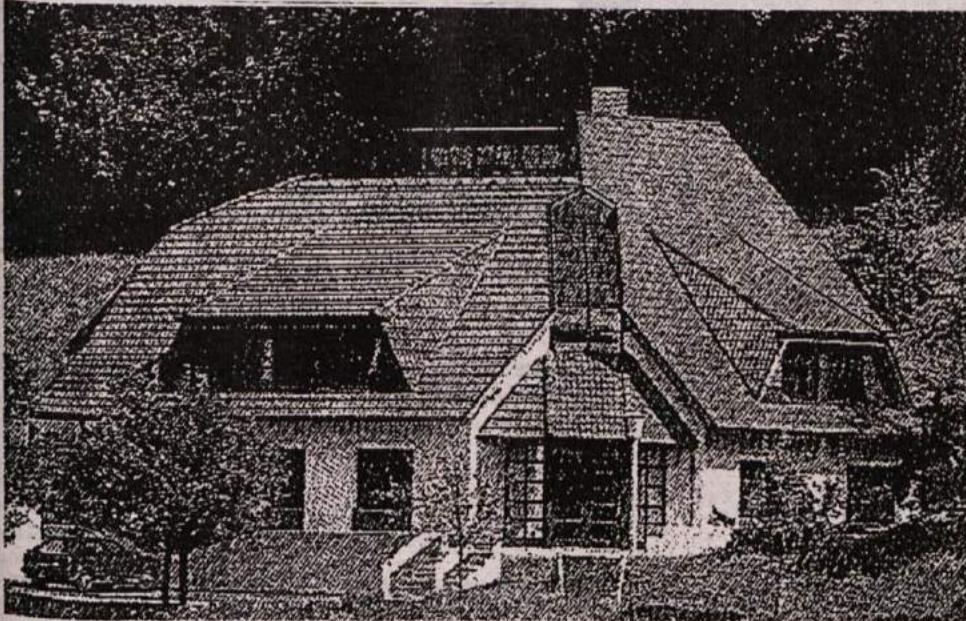
„JANA“, „NEDELJSKI DNEVNIK“, „VEČER“,

„GORENJSKI GLAS“, „DOLENJSKI LIST“ IN

„PRIMORSKE NOVICE“.

BRAMAC VSE ZA STREHO

BRAMACOVА strešna kritina je izdelana iz naravnih surovin, peska, vode, cementa in barvnih pigmentov na železoksidni osnovi. Z namenom, slediti najnovejšim smernicam harmoničnega vključevanja strehe v naro-vo, nudi BRAMAC najnovejšo rešitev kritine. Dva modela strešne kritine (klasični in do-navski strešnik) v opečni rdeči, rdeče rjavi, temno rjavi in črni barvi.

Ta paleta tradicionalnih strešnih barv in oblik BRAMAC v zadnjem času na našem tržišču prispeva predvsem k preoblikovanju streh, BRAMACOVИ izdelki so polni sprememb, so lepi in individualno prilagojeni željam potrošnika — gradbinca. Lepi in obstojni stehi pa pripada še več, namreč najboljše rešitve za vse strehe. Zato ponuja BRAMAC tudi dodatni program specialnih izdelkov za vse detajle, od kapi do slemenja, v obliki in barvi prilagojene na izbrani model strešne kritine. Vsi posamezni deli se harmonično vklaplajo v površino strehe.

BRAMAC

MERX BLAGOVNI CENTER CELJE
**BLAGOVNI CENTER
CELJE**, p. o.

Nagrajuje vaše zaupanje:
— pri nakupu nad 500 din

NAGRADO:

- glasbeni stolp MUSICLAND
- trim KOLO
- trinadstropna torta DOLENJSKIH PEKARN

PA ŠE 100 LEPIH NAGRAD NAŠIH PARTNERJEV

Žrebanje bo 18. 10. ob 15. uri ob »živi« glasbi pod pokroviteljstvom DOLENJSKIH PEKARN, s priznanim voditeljem.

Gostinci!

**Kupujete
novo opremo?**

**Ugotavljaljate, da je
vašo opremo
že načel z občas?**

Zakaj bi po nepotrebniem zapravljali čas in dragocene devize in te aparate uvažali sami? Naše cene so enako ugodne kot pri tujih prodajalcih! V oktobru še posebej priporočamo nakup aparatov za kuhanje kave firme LaSanMarco.

Pošljite nam izpolnjen kuponček in poslali vam bomo podrobnejšo ponudbo, ali pa nas poiščite v prodajnem salonu na Celovški 149 vsak dan od 8. do 15. ure (telefon 061 554-781).

Gastrema, Celovška 149, Ljubljana

(ime in priimek)

(moji naslov)

(poštna štev.) (kraj)

Zanimajo me naslednji proizvodi:

1. aparati za kuhanje kave	7. sokovniki
2. mešalniki	8. mikrovalovne pečice
3. ledomati	9. grill pečice
4. pomivalni stroji	10. stroji za rezanje zelenjave
5. aparati za stevanje smetane	in pripravo hrane
6. peči za pizze	11. ves program

(željeno obkrožite ali podčrtajte)

GASTREM
A
S
T
R
E
M
A

vodnik
po
gostinski
opremi

SOP KLEPAR, p. o. - Krško, Žadovinek 39

OBJAVLJA
licitacijo

Na licitaciji bomo prodajali:

ZASTAVA ARGENTA 110, letnik 1987, izklicna cena 100.000,00 din

Licitacija bo 2. 10. 1991 — za druženi sektor ob 8. in privatni sektor ob 9. uri v prostorih SOP KLEPAR, Žadovinek 39, Krško. Udeleženci plačajo 10% varščine 1 uro pred začetkom licitacije na blagajni SOP KLEPAR. Kupec plača prometni davek. Ogled je mogoč na dan licitacije od 7. ure dalje.

**OSNOVNA ŠOLA BRUSNICE
RAZPISEJE DELOVNO MESTO****RAVNATELJA**Kandidati morajo izpolnjevati pogoje za učitelja v OŠ in imeti:
— strokovni izpit in najmanj 5 let vzgojno-izobraževalnega dela,
— dosegati uspehe, iz katerih izhaja, da bodo lahko uspešno opravljali naloge pedagoškega vodje šole.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Začetek dela 1. 11. 1991.

Kandidati morajo vlogi priložiti tudi program razvoja šole. Kandidati naj v 15 dneh po objavi razpisa pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na OŠ Brusnice s pripisom »ZA RAZPISNO KOMISIJO.«

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po odločitvi.

**KMETIJSKA ZADRUGA
ČRНОМЕЛЈ**

Na podlagi sklepov organov upravljanja razpisujemo

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

Izklicna cena din

1. Stanovanjsko — poslovni objekt Planina št. 1 (bivša šola) v skupni izmeri (klet, pritličje, nadstropje in podstrešje) — 467,99 m ² , vključno s stavbiščem v izmeri 263 m ²	2.409.465,00
2. Hlev Lokve v izmeri 607,18 m ² s funkcionalnim zemljiščem v izmeri 1.702 m ² (primerno tudi za mirno obrtno industrijsko proizvodnjo)	3.640.753,00
3. Stanovanjsko — poslovni prostor Pod smreko 1 v Črnomelju v izmeri 179,20 m ²	1.852.410,00

Licitacija bo v petek, dne 11. 10., ob 12. uri v tajništvu M — KZ Črnomelj, Kolodvorska 39, kjer dobite tudi vse ostale informacije.

PRODAJALNE, POZOR!

Podjetje išče prodajalne na področju Dolenjske za prodajo

**AUDIO KASET (UVOZ) IN T-SHIRT MAJIC
Z GLASBENIMI MOTIVI**

V poštev pridejo glasbene trgovine in papirnice. Ponudbe pod šifro »DOBER POSEL.«

Pri nakupu toploplotno izolacijskega materiala upoštevajte, da edino naš proizvod nosi znak Slovenska kakovost Slovenian quality.

Za toploplotno vašega doma
KRKA NOVOTERM**lesnina veletrgovina****Notranja trgovina na debelo, p.o., Ljubljana,
Parmova 53**

objavlja prosto delovno mesto

TRGOVSKEGA ZASTOPNIKA

za prodajo repremateralov na področju zgornjega dela Posavskega

Pogoji: srednja strokovna izobrazba (V. stopnja) ekonomske ali komercialne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, vozniški izpit B-kategorije, lasten avtomobil, stalno bivališče v Brežicah, Krškem ali Sevnici, telefon v stanovanju, 3-mesečno poskušno delo.

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Lesnina Veletrgovina, kadrovske splošne sektor, Ljubljana, Parmova 53, v osmih dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po sprejemu sklepa pristojnega organa.

**PAMETEN GOSPODAR VE, DA NJEGOVA ŽIVINA
POTREBUJE NARAVNO IN URAVNOVEŠENO PREHRANO !****Res je! Mnogim slovenskim kmetom predstavlja reja krav in prašičev osnovni vir zasluga. Kako se bo račun iztekel, pa je največkrat odvisno od krme.****Vaše živali ne potrebujejo umetne hrane ali nekakšnih splošnih dodatkov, temveč usklajen dnevni obrok s pravilno količino vitaminov in mineralov.****Zato smo v Leku pripravili vrsto novih mineralno - vitaminskih dodatkov, ki omogočajo najboljšo prehrano živali ob različni intenzivnosti reje in različnih vrstah doma pridelane krme.****Naši novi proizvodi so :**

VIRGO LTD.

za krave molznice v ekstenzivni rejci z nizko mlečnostjo

za krave, ki dobivajo osnovni obrok iz sena ali travne silaže z zmerno gnojenim površinom, lahko tudi z dodalkom manjših količin koruzne silaže, in za vse presušene krave ne glede na sestavo obroka

za krave molznice, ki dobivajo osnovni obrok iz sena, koruzne silaže in beljakovinskega krmila

kot dodatek doma pripravljenemu močnemu krmilu iz koruze v poletnem obdobju

kot dodatek doma pripravljenemu močnemu krmilu iz pesnih rezancev v poletnem obdobju

kot dodatek za pripravo popolnega močnega krmila za mleko

za prašiče, ki imajo v osnovnem obroku pretežno silirano koruzzo

za prašiče, ki imajo v osnovnem obroku pretežno žitno zmje

- optimalno izkoriščanje doma pridelane krme
 - večja proizvodnja
 - boljše zdravstveno stanje

VEČJA GOSPODARNOST REJE**KRAVIMIN IN PRAVIMIN****DODATEK, KI GA CENI DOBER GOSPODAR**

lek Ljubljana veterina

Sklad stavbnih zemljišč občine Krško objavlja na podlagi 52. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS št. 18/84) in 8. člena odloka o pogojih, načinu in postopku oddajanja stavbnih zemljišč občine Krško (Skupščinski Dolenjski list št. 3/86) naslednji

JAVNI RAZPIS

za oddajo stavbnih zemljišč za individualno stanovanjsko gradnjo in za gradnjo poslovnih prostorov

1. Individualna stanovanjska gradnjaa) K.O. Senovo
št. parcele 111/21 v izmeri 659 m²
zemljišče
delna komunal. ureditev
(lokac. dok., plačana spremembra
namembnosti, prispevki za cesto in
vodo, elektrika na parcelei)
CenaSkupna vrednost parcele
64,30 din/m²
301,40 din/m²
198.622,60 dinb) K.O. Kostanjevica na Krki
št. parcele 1439/5 v izmeri 714 m²
zemljišče
lokacijska dokum. z lokacijskim
dovoljenjem, spremembra namembnosti
CenaSkupna vrednost parcele
88,20 din/m²
325,30 din/m²
232.264,20 din/m²Skupna vrednost parcele
237,10 din/m²
72,10 din/m²
325,30 din/m²
230.312,40 din**2. Gradnja poslovnih objektov**K.O. Stara vas
št. parcele 279/10 v izmeri 918 m²
št. parcele 279/14 v izmeri 279 m²
komunalna ureditev do parcel,
urban. dok., spremembra namembnosti
CenaSkupna vrednost parcele
552,80 din/m²
661.701,60 din
289,90 din/m²Skupna vrednost parcele
262,90 din/m²
552,80 din/m²
442.240,00 dinDavek na promet z nepremičninami plača kupec.
3. Rok plačila vrednosti zemljišča je 15 dni po veljavnosti pogodbobe o oddaji stavbnega zemljišča.

4. Rok za sklenitev pogodbobe iz prejšnje točke je 30 dni po odločitvi komisije o izboru ponudnikov, ki v največji meri izpolnjujejo pogoje.

5. Rok za začetek gradnje je 6 mesecev, rok za zgraditev objekta do tretje faze pa tri leta po sklenitvi pogodbobe.

6. Na stavbnem zemljišču je dovoljeno graditi objekte po določilih lokacijskih dokumentacijah.

7. Komisija bo ponudbe obravnavala v 15 dneh po poteku razpisa in določila najugodnejšega ponudnika na osnovi Odloka o pogojih, načinu in postopku oddajanja stavbnih zemljišč v občini Krško. (Skupščinski Dolenjski list št. 3/86), to je po točkovnem sistemu.

Vsaka ponudba pod točko ena mora vsebovati podatke:

- stanovanjska površina na družinskega člena
- ali je ponudnik imetnik stanovanjske pravice
- ali je uporabnik oz. lastnik stanovanja v objektu, preden za rušenje po prostorskem izvedbenem načrtu
- število družinskih članov
- skupni dohodek na družinskega člena
- neuspela udeležba pri že izvedenem javnem razpisu in služb.

Gornje navedbe morajo dokazati s potrdilom ustreznih organov

Vsaka ponudba pod točko 2 mora vsebovati program dejavnosti, ki jo ponudnik namerava opravljati.

Interesenti morajo pisne ponudbe oddati v 15 dneh po objavi tega razpisa v časopisu Dolenjski list na naslov: Sklad stavbnih zemljišč občine Krško, Komisija za oddajo stavbnih zemljišč Krško, Cesta krških žrtv 14, z oznako: »za javni razpis.« Po

nudbi morajo biti priloženi zahtevani dokumenti.

Morebitna dodatna pojasnila dobijo interesenti pri Skladu stavbnih zemljišč občine Krško, Cesta Krških žrtv 15, Krško, telefon 0608/22-777.

Komisija za oddajo stavbnih zemljišč

KONFEKCIJA
Izdelovanje konfekcije
Novo mesto d.o.o.
Foersterjeva 10
68000 Novo mesto

Po sklepu kolegija z dne 4. 9. 1991 podjetje objavlja

LICITACIJO
za naslednja vozila:

1. Tovorni avtomobil
reg. št. NM 801-33.

Vozilo je vozno, leta proizvodnje 1981, registrirano do 22. 5. 1992.

Izklicna cena 260.000 din.

2. Tovorni avtomobil Zastava 50-80 F

reg. št. NM 115-220.

Vozilo je vozno, leta proizvodnje 1986, registrirano do 4. 6. 1992.

Izklicna cena 350.000 din

Licitacija bo v sredo, 2. 10. 1991, ob 12. uri na sedežu podjetja,

Foersterjeva 10.

Ogled vozil bo od 10. do 12. ure istega dne.

Na licitaciji lahko sodelujejo vsi ponudniki, ki bodo pri blagajni

podjetja plačali 10-odstotno varščino.

Vozila bo treba plačati in prevzeti v 3 dneh po končani licitaciji.

Prometni davek in prepis plača kupec.

Vsa potrebnna pojasnila dobite po telefonu (068) 22-945 ali na

tel. 23-030 int. 367.

KARITAS POMAGA DO POMOČI

Na Slovensko KARITAS se vse več ljudi obraba po denarno pomoč za nakup kurjave, ozimnice ter ostalih materialnih dobrin. Ljudje so pripravljeni pomagati pri spravili poljicin, preskrbi drv in drugih kmečkih opravilih, zidarskih in obrtniških delih, z instrukcijami.

Zato so na Škofijski KARITAS odločili, da bomo organizirali posredovanje naslovov tistih interentov, ki bi takšno pomoč potrebovali oziroma nudili.

Za vse informacije kličite po telefonu številka (061) 323-186 od 10. do 12. ure in od 14. do 15. ure vsak dan, razen sobote in nedelje.

Škofijska KARITAS

JUGOTANIN

kemična industrija, p.o. sevnica

ODKUPUJE

LES PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo preko:

— območnih gozdnih gospodarstev

— območnih kmetijskih zadrug

Za vse informacije se obrnite na našo komercialno službo, telefon 0608-81349, oziroma na naslov: Jugotanin, Hermanova 1, 68290 Sevnica.

Plaćilo je dobro in zagotovljeno!

ZAHVALA

V 62. letu nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tata

FRANC GRIČAR

iz Rumanje vasi 37

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vaščanom za izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Se posebej se zahvaljujemo osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, lovski in ribiški družini, gasilskemu društvu, pevcom in govornikom.

Vsi njegovi

RAČKA d.o.o.
C. k. Staneta 34
68000 NOVO MESTO

Obveščamo vas, da nas lahko obiščete vsak dan med 7. in 19. uro ter ob sobotah med 8. in 12. uro.

In kaj lahko kupite na naši trgovini?

- Stalno imamo na zalogi:
- diskete
 - škatle za diskete
 - trakove za tiskalnike
 - računalniški papir (bianco, zebra, položnice, virmani)
 - kuverte, mape, registratorje, dobavnice, naročilnice, faxrole

Po naročilu pa dobavljamo:

- računalnike
- tiskalnike
- telefaxe
- telefone, tel. tajnice

Obiščite nas v prostorih na C. k. Staneta 34 v Novem mestu ali pa nas pokličite na št. 068/21-058, ki je tudi številka faxa.

SKUPŠČINA OBČINE METLIKA
CENTER ZA KULTURO IN PROSVETO
CBE 23
68330 Metlika
tel.: 58-370

RAZPISUJE:

- tečaj nemščine II.
- tečaj italijanščine po metodi sugestopedije
- tečaj iz varstva pri delu
- tečaje plesa za solarje od 1. — 4. razreda
- ter odrasle
- tečaj računalništva za začetnike
- tečaj slovenščine za Neslovence
- tečaj aerobike

Prijave zbiramo do konca oktobra, in sicer vsak dan od 7. do 15. ure po tel. 58-370 ali osebno na gornjem naslovu.

V SPOMIN

26. septembra mineva žalostno leto, ko si umrl

FRANCI BOLTES

Z nami boš večno.

Tvoji: mama, sestra Fani in Jože Boltes

GOSTINSKO PODJETJE SEVNICA

V središču mesta Sevnica vam nudimo trgovske lokale velikosti od 36 do 133 m², poslovne prostore velikosti 16—320 m², enosobna in dvosobna stanovanja velikosti 31—52 m²

HTC SEVNICA

- IZREDNA LOKACIJA
- UGODNI PRODAJNI POGOJI IN CENE
- PRQDAJA POVRŠIN OD III. DO IV. GRADBENE FAZE
- MOŽNOST NAKUPA TAKOJ

Informacije dajejo:
Gostinsko podjetje Sevnica
TEL.: 0608-81-124
SGP Posavje Sevnica
TEL.: 0608-81-615
81-826

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve skupščine občine Novo mesto

razpisuje
prosto delovno mesto

direktorja Centra za socialno delo Novo mesto

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolsko izobrazbo ustrezne smeri (socialna, sociološka, pravna, psihološka) in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na področju socialnega dela ali
- višješolsko izobrazbo ustrezne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju socialnega dela
- da imajo strokovne in vodstvene sposobnosti in
- da predložijo razvojni program Centra za socialno delo.

Kandidati naj svoje prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev posredujejo komisiji za volitve, imenovanja in administrativne zadeve skupščine občine Novo mesto v roku 8 dni po objavi razpisa z oznako »za razpis«.

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica

ALOJZIJA ZAMAN

roj. Rodič
iz Tomažje vasi 36

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, ki so jo spremili na zadnji poti. Posebno pa se zahvaljujemo sosedom in sovaščanom za nesebično pomoč ter gospodu župniku iz Bele Cerkve za opravljen obred.

Žalujoči: hči Slavka in ožje sorodstvo

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš oče, mož, brat in svak

FRANCI LOZAR

iz Črnomlja

Zahvaljujemo se vsem znancem in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se nogometnemu klubu Bela krajina, Štanetu Rozmanu iz Novega mesta, Splošni bolnici Novo mesto-žilnemu oddelku, gospodu župniku za obred

Žalujoči: hčerka Valentina, žena Silva in vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

Tvoje truplo zemlja krije,
v temnu grobu mirno spis.
tvoje srce več ne bije,
bolečine več ne trpi.
Nam pa žalost srca trga,
solze lijejo z oči,
dom je prazen in otožen,
ker tebe, draga mama, več med nami ni.

Po težki bolezni je v 69. letu starosti prenehal biti srce naše mame, sestre, stare mame, te in svakinje

TEREZIJE KOLENC

roj. Majde
z Rdečega Kala pri Dobrniču

Ob boleči izgubi naše mame se iskreno zahvaljujemo sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem in vsem, ki so nam v teh trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu spremili na njeno zadnjo pot. Zahvaljujemo se tudi pevcom iz Dobrniča za zapete pesmi slovesa, gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Tomaž in hči Anica z družinama, brat Janez, sestre Ani, Tilka z družinama in Marija, nečaki z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 66. letu nas je neprtičkovano zapustila naša ljuba žena, mama, tašča, stara mama, sestra in tetka

ANA DERGANC

iz Češče vasi

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence, nam v težkih trenutkih stali ob strani in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebaj se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, Revoz DO, pleskarstvu Vidmar, patološkemu oddelku Splošne bolnice, govorniku Francu Mesojedcu za ganljive poslovilne besede, šmihelskim pevcom ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega

TONETA LINDIČA

Pod Trško goro 43

se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in prijateljem, ki so nam pomagali, nam stali ob strani ter nam skušali olajšati našo bolečino. Posebno zahvalo smo dolžni osebju visceralnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za nego in lažanje bolečin, kolektivu TP Dolenjska za izredno pozornost, Pivovarni Union PE Novo mesto za pomoč, družini Skobe, učencem 8. in razreda, gospodu proštu Lapu za lepo opravljen obred in lepe tolazilne besede ter pevcom za zapete žalostin. Hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega in mu darovali toliko prelepega cvetja ter nam ustno ali pisno izrazili sožalje. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

tedenski koledar

Cetrtek, 26. septembra — Damjan Petek, 27. septembra — Adolf Sobota, 28. septembra — Venčeslav Nedelja, 29. septembra — Mihal Ponederlek, 30. septembra — Rafael Torek, 1. oktobra — Terezija Sreda, 2. oktobra — Miran

LUNINE MENE
1. oktobra ob 1.30 — zadnji krajec

kino

BREŽICE: 26. in 27. 9. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Bratska kri. 28. (ob 20. uri) in 29. 9. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Oskar je kriv za vse.

kmetijski stroji

PRIKOLICO za traktor ali frezo, nosilnost do 1000 kg, poceni prodam. Jože Lipar, Gasilska 4, Krško. 5496

KABINO za traktor Samo Delfino 35 prodam. Jože Strojnik, Mihovica 17, Šentjernej. 542-804.

TRAKTOR ZETOR 47-19 s hidraulico koso Merti in konjsko prikolico Bauman prodam. Martin Kocjan, Mihovica 16, Šentjernej. 068-41-188.

TRAKTOR TV 732, star 7 let, prodam. 061-868-035, po 14. uri. 5510

KULTIVATOR KOSOR AL 330, 6 KW, z bencinskim motorjem Lombardini, in električne skarje za strženje ovac prodam. 21-446. 5515

TRAKTOR IMT 549, nov, prodam. 061-881-543, Vlado Boršek, Brodarska 3, Litija. 5531

ZA ZETORJE prodam črpalki Bosch, originalne, in štarjeve. Peter Vidrih, Četež 2, Struge, 061-770-162.

TRAKTOR URSUS 360 C prodam. Jože Primo, Griblje 48, Gradac. 5557

PRODAM nov traktorski hidravlični nakladalec RIKO RN 1. 068-52-074.

5628

INTERMARC

TEHNIČNA TRGOVINA
STOPICE
pri Novem mestu
tel. (068) 43-806

— MLINI ZA GROZDJE —
uvor iz Italije,
— KOTLI ZA ŽGANJEKUHO,
— MOTORNE ŽAGE,
— NAHRBTNE KOSILNICE,
— BCS PROGRAM IN RE-
ZERVENI DELI,
— MOTOKULTIVATORJI,
— OPREMA ZA VINOGRAD-
NIŠTVO

motorna vozila

R 4 GTL, decembri 1983, prodam. 42-631. 5469

JUGO 45, karamboliran, letnik 1990, prevoženih 12000 km, ugodno prodam. 73-678. 5470

NISSAN SUNY 1,6 prodam ali menjam. Alojz Štine, Nad mlini 57, Novo mesto. 5473

WARTBURG 353 STD, rumen, letnik 1988, registriran, prodam. 65-732. 5477

Z 128 SKALA 55, letnik 1989, ugodno prodam. Stariha, Vel. Bučna vas 45, Novo mesto. 5481

ZASTAVO 750, letnik 1983, registriran do februarja 1992, in avtomatik tomos prodam. Robi Rukš, Gabrie 75. 85-732. 5483

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.

UREĐNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in direktor), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušić-Gornik, Anton Jakše, Zdenka Lindić-Dragaš, Martin Lazar, Milan Markelj, Pavel Perc in Ivan Zoran.

IZHAJA OB ČETRTIH. Posamezna številka 30 din, naročnina za 3. trimester je 300 din; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 600 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomski oglase 400 din, na prvi ali zadnji strani 800 din; za razpisne, licitacije ipd. 450 din. Mali oglasi do deset besed 350 din, vsaka nadaljnja beseda 35 din.

ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št. 52100-603-30624. Devizni račun št. 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomski propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefax: 24-898. Nenaročniški rokopisov in fotografij ne vracamo. Na podlagi ustreznega republiškega odloka (Uradni list Republike Slovenije, št. 7/91) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

GASTREMA

vodnik po

gostinski

IMATE TEŽAVE S FOTOKOPIRNIМИ STROJI?

CANON

NUDIMO VAM SLEDEČE USLUGE:

- SERVIS, REZERVNI DELE
 - NAJEM FOTOKOPIRNIH STROJEV
 - FOTOKOPIRANJE
 - KOPIRANJE NAČRTOV
- VSE INFORMACIJE:
ANDREJ MEDIC
GLAVIČEVA 11, MENGEŠ
(061) 739-223

HOTEL KOLINSKA,
TREBNJE

vabi, da obiščete motelsko restavracijo. Po konkurenčnih cenah vam nudi:

- nedeljska kosila (vsak dan) 120 din
- otroška kosila 80 din
- bogata poročna kosila 320 din
- poročne in ostale torte pogrebščine — cena po dogovoru

pice 100 din, za vsako naročeno pico dobite bon, za 5 bonov dobite veliko pivo, za deset bonov brezplačno pico

- otroško oziroma malo pico 70 din
- pečene postri, ovčje kalamare, teleče in puranje zrezke s prilogami, sadne kupe, sladoled, palacinke, pohorske omlete itd.

Prepravljeno hrano dostavimo v podjetje, na gradbišče ipd., po dogovoru tudi serviramo. Opravljamo uslove na prireditvah in piknikih.

Vse po konkurenčnih cenah (malo pivo 21 din)! Obiščite nas in preverite kvaliteto. Ne boste razočarani!

Informacije: 068 44-018, 44-047.

preklici

FANI ZUPANČIČ, Hrušev 11, Straža, prepovedujem vsakemu izkop, miniranju in odvozu peska s parcele št. 2047/1 k.o. Brusnice. Kdor tegi na bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

DRAGICA ZAGORC, Apnenik 8, Šentjernej, prepovedujem vožnjo in delne škode po gozdu v Gomili, par. št. 1532.

MERCATOR —
KMETIJSKO
GOŠPODARSTVO
KOČEVJE

Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, Kolodvorska ul. 25, zaradi nepopolnega razpisa in nove cenitve

preklicuje javno dražbo, razpisano za dan 30. 9. 1991, objavljeno v tedniku DL dne 12. 9. 1991.

posest

VINOGRAD (15 arov) na Trški goru, na lepem kraju, prodam. Cena po dogovoru. Oglasite se pismeno na naslov: Ludvik Činkole, Dom starejših občanov Čajležija, Kopališka 10, Ljubljana.

NJIVO in parcelo, primerno za virend, v okolici Črnomlja, prodam. 068-52-470.

VINOGRAD na Trški gori, v velikosti 15 arov, neobdelan, na lepi sončni legi, prodam. Cena po dogovoru. Ludvik Činkole, Kopališka 10, Ljubljana.

ZAHVALA

Tiho, kot je živel, je v 85. letu starosti umrl naš dragi mož,

ata, dedek, pradedek, tast, stric in svak

Ivan Klemenčič
upokojenec
iz Šegove 7 v Novem mestu

Ob boleči izgubi našega dragega ata se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, spremili ata na zadnji poti s toliko cvetja in svečami. Iskrena hvala dr. Vodniku za dolgoletno zdravljenje, sosedi g. Marti za nesebično pomoč, njegovim prijateljem pcvem za lepo zapete pesmi. Najlepše se zahvaljujemo delavcem plučnega oddelka bolnišnice Novo mesto za lajšanje trpljenja v zadnjih urah življenja in gospodu Lapu za lepo opravljen obred. Hvala vsem za pisno ali ustno izraženo sožalje.

Vsi njegovi

Gastrema
Celovška 149, Ljubljana

telefon
061 554 781

HIŠO v Brešanici prodam. 5519
GROZDJE IN VINOGRAD (5 m) s parcelo za vikend, prodam. Možno zamjenjava za traktor, prednost ima Ferguson ali univerzal. Svetislav Ilić, Vrh nad 24. Mirna Peč. 5561

GRADITELJI!

Se bojite birokracije, poti po uradu in zapletenih postopkov? Za pomoč in storitve se obrnite na Angelo Legan, Novo mesto, Lebanova 24, tel. (068) 22-282, ki vam:
• svetuje in organizira pridobitev dokumentacije in dovoljenj,
• pridobi izvajalca za grajanie,
• opravlja gradbeni nadzor,
• svetuje pri prometu nepremičnin, pri sosedskih lastniških sporih itd.
Poklicite, delovni čas ni omejen!

V VELIKI LOKI pri Trebnjem prodam starejšo hišo z gospodarskim poslopji, njivo in zazidljivo parcele, najrašiški (066) 35-338. 5572 TRAVNIK, primeren za sadovnjak, v Držanski ulici, Sevnica, prodam. 5596 HIŠO, pohištvo in gospodinjske ape- na Kastečevi 9, v Novem mestu, prodam. Ogled: od 30. septembra dalje do 18. ure. 5629

prodam

GROZDJE - ŠMARNICO, okrog 1000 kg, prodam. Brane Gaspersič, Resa Straža, (068) 84-84-727. 5472 KONJA, ojačalec Montarbo (200 W), elektronski boben Roland CR 8000 prodam. Slavo Plut, Mladica 10, Semič. GROZDJE rdečih sort, blizu Novega mestu, prodam. 528-647. 5474 ELEKTRONSKO HARMONIKO GROZDJE F 3, s carinsko deklaracijo, prodam za 5900 DEM dinarske protivrednosti. (061) 559-437 ali (064) 44-020. 5478 PEČ za etažno centralno kurjavo Emo central, 12000 kalorij, na trda goriva, rabno dve sezon, prodam. Lahko na dva skriva. 523-947. 5480 HRASTOV SOD (7551), nov, nerabljek, prodam za 800 DEM. Rafko Gorenja vas 23, Šmarješke Toplice. 5482 10 MDRV prodam. Jablan 30, Mirna KRAVI za zakol, starost 4 in 5 let, prodam. Vidmar, Gumberk 4, Otočec. 5487 KOBILLO, staro 5 let, brejo, in kravo s teleptom, brejo 8 mesecov, prodam. 5489 ČRNO GROZDJE (žametovka, francija) prodam. Jože Ivanetič, Omota 8. 5490 PRIROČNO JAPONSKO kamerino, Armatrad videomatic VHSC prodam za 900 DEM dinarske protivrednosti. (068) 59-607. 5491

RIBOGOJNICA DRAGO DROBEŽ Gor. Gomila 2 Sentjernej Obvešča cenjene stranke, da smo začeli prodajati postri. Za obisk se priporočamo! (751-OB-39)

GROZDJE - ŠMARNICO prodam. Lado Miklavčič, Gor. Brezovica 22, 5492 JABOLČNIKIS prodam. 523-563. 5493 ETAŽNO PEČ Emo central 23 prodam. Marenč, K Roku 70, Novo mesto. 5494 SKOBELNI STROJ WEING, 6-mestni, za obdelavo opaža in profilnih strel, ter stroj za rezanje moznikov takoj prodam. (061) 611-271. 5495 ČRNO GROZDJE, sorte refošk, kvaro, veče količine, po ugodni ceni prodam. (066) 73-486. 5509

GROZDJE-ŠMARNICO prodam. Medle, Brusnice 47. 5501

GROZDJE - ŠMARNICO prodam. Marinka Klobučar, Šentjoš 11, Novo mesto. 5504

SALONITNE PLOŠČE, osemlavne, rabljene, po nizki ceni prodam. 526-147. 5505 PSICO ISTRIJANKO, staro 6 let, ter dva istrijanca, stara 4 mesece, prodam. 564-198. 5516

OTROŠKI VOŽIČEK, ameriški, oddišno ohranjen, prodam. Željko Novak, Naselje NE 6, Krško, (0608) 31-918. 5513 KRAVO SIMENTALKO, četrtek brejo 5 mesecev, prodam. 53-237.

PORTUGALKO - MOŠT, harmoniko Kucler in IMT 539 prodam. 525-575.

GROZDJE REFOŠK IN MALVAZIJO v neposredni bližini Kopra ugodno prodam. (066) 31-857, od 15. ure dalje. 5536

TRGOVCI, FIRME, POSAMEZNICI! Zagotovite si najnajcenejše blago s pomočjo našega kataloga (500 din). Primer: CD gramofon 39 DEM, videorekorder 320 DEM, videokamera 290 DEM, TV igre 39 DEM, radio 25 DEM, telefaks 318 DEM. (065) 31-840. 5538

Prodam klana bukova drva. Tel. 068/45-566.

GROZDJE - ŠMARNICO prodam. 5544

ZELO POČENI prodam novo zamrzovalno omaro, barvni TV Iskra in pralni stroj. Gorazd Žunič, Nad milni 20, Novo mesto. 5545

STEDILNIK, vgradljiv, odličen, skoraj nov, ugodno prodam. Lahko na obroke. 522-953, Drska 49, Novo mesto.

HRASTOVE PLOHE (5 cm) prodam. 525-408.

JAHALNEGA ŽREBCA, starega 6 mesecev, prodam. (061) 772-092.

VEČ HRASTOVIH SODOV, od 166 do 400 l, prodam. Pavlin, Cesta herojev 66, Novo mesto. 525-426. 5556

SEMENSKI KROMPIR desire in primura prodam. Gorenč, Dobrava 7, 68311 Kostanjevica. 5560

GROZDJE - ŠMARNICO, 1000 kg, prodam. Jože Pavlič, Šentjernej, 524-324. 5563

PRODAM več sodobnih vrat z novimi podložji in dva soda, 120 in 600 litrov. (068) 21-747. 5564

GROZDJE - ŠMARNICO in brejo telico prodam. 520-319, zvečer. 5565

NUJNO PRODAM novo pocinkano žlico, mrežo za ograjo, okna TERMO s polknji (60 x 90 cm) (100/120), balkonska vrata (220 x 100), BTV Riz, star tri leta, siperok Šopeko (60 x 22 x 25), pec z bojlerjem (35000 kalorij). Joži Pečjak, Prevale 22 pri Hinjah, (064) 222-185, Cmok. 5573

V SEMIČU prodam grozdje (žametno črmino in modro frankinjo). Pridite v nedeljo, 30. septembra. Milka Banovec, Semič 4 c. 5574

TRODELNO OMARO prodam. 528-501.

GROZDJE - ŠMARNICO prodam. Ambrožič, Šentjoš 14, Stopiče. 5576

GROZDJE, cepljeno in šmarnico, in strešno opcko prodam. 524-234.

HRASTOV SOD (10 hl), novejši, prodam za 800 DEM, kad (10 hl) za 120 DEM. (0608) 68-203. 5585

STEDILNIK Calorex s pečico na trda goriva in 3 m dimnika (šidi 16) prodam. 524-424. 5589

STEDILNIK (2 plin, 2 elektrika) in pralni stroj Gorenje prodam. Lebanova 31, Nova mesto. 522-252. 5592

GROZDJE, črno — merlot, prodam. (065) 56-459. 5594

GROZDJE, modro frankinjo, žametno črmino in plavec prodam. 524-256.

VEČ OSTREŠIJJ za hiše, letve in suhe hrastove plohe prodam. (061) 193-001, interna 9016, dopoldone. 5603

SEMENSKI KROMPIR desire in perland prodam. Dostava na dom. Ropret, (064) 312-056. 5609

STAREJSI HRAM z opečno kritino prodam. (0608) 82-008. 5612

LEPI PLEMENSKI OVCI v ovna prodam. (0608) 33-706, zvečer. 5612

GROZDJE (belo, rdeči) na Vinjem Vruhu prodam. 585-044. 5626

razno

ANGLEŠČINO za osnovne in srednje šole inštruiram. (068) 21-747.

ZAHVALA

Zaspal si tiko in nemočno, brez besed si odšel od nas, zdaj ostali sami smo brez tebe in brez tebe prazen dom je naš. Trdo delo twoje je bilo življenje, skrb, dobrota do ljudi, mirno spi nam, dragi očka, mirno, tiko, brez skrbi.

Brez slovesa in nepričakovano nas je v 46. letu za vedno zapustil naš nadvse dobrski mož in oči.

RUDI ZUPAN

iz Mirne Peči

Zahvala je namenjena vsem sorodnikom, priateljem, sosedom in krajanom KS Mirna Peč, gasilskim društvom Mirna Peč, Hrmeljčič in Globodol za organizacijo ter spremstvo, kolektivom Novoteks, dijakom 3. e Gimnazije Novo mesto, še posebno Nini Štampohar, kolektivu OŠ Mirna Peč in učencem 2. a razreda, mladincem KS Mirna Peč, kolektivu obrat I, PP Revoz, organizacijskemu odboru mornopskega teka, vsem znancem, govornikom, povcem, g. župniku in g. Berusu za lepo odigrano Tišino. Vsem imenovanim in drugim, ki so nam stali ob strani v najbolj težkih trenutkih globoke žalosti ob slovesu našega Rudija, se iskreno zahvaljujemo za moralno in materialno pomoč ter za darovano cvetje, s katerim ste odeli njegov mnogo preogrodni grob. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste se v zelo velikem številu poslovili od našega očka.

Žaluoči: žena Fani, hčerka Sabina in sin Robi z Ireno

ZA POMOČ v gospodinjstvu in varstvu otroka isčemo pošteno žensko. Naslov v oglašnem oddelku.

UGODNO DAJEM v najem delavnico (70 m2) in stanovanje (60 m2) v Bučki pri Škocjanu. (0608) 9949814125985. 5613

AKVIZITERJE za prodajo učinkovitih amariških čistil sprejmemo. (068) 84-555. 5486

ČE IMATE PREVOZ in željo po zaslužku, poklicite na (068) 85-392.

5608

BISTRO v Novem mestu zaposli dve dekle za strežbo. (068) 28-903. 5611

ČEVLIJARSKEMU POMOČNIKU in prešivalki nudim delo na domu. Plačilo po dogovoru. (068) 42-143. 5624

DRUŽBENO dvojpolobsno stanovanje (84 m2), ogrevano, s telefonom, v Kranju, zamenjam za podobno v Brežicah ali Krškem. Šifra: »SELITEV TAKO«.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric.

STANKO MIKLAVČIČ

z Gradenj 4 pri Beli Cerkvi

Iskreno vse zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, priateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence in pospremili pokojnika na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdravnikom pljučnega oddelka bolnice v Novem mestu, delavcem Tovarne zdravil Krka-tabletni oddelki, Pionirju Novo mesto, marketing in mehanizacije, gasilskemu društvu Bela Cerkev, Šmarjeta in Zbure, govorniku Gregorčiču za poslovilne besede, duhovniku za lepo opravljen cerkveni obred.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Delo, trud in trpljenje twoje je bilo življenje. Bolecine hude si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

V 67. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga žena, mama, stara mama, tašča, sestra in teta

MIROSLAVA CVITKOVIČ

iz Tribuč 55

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, priateljem in znancem za pomoč, izrečeno sožalje, darovalo cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala vaščanki Darinki Prijanovič za poslovilne besede. Posebna zahvala nevrološkemu oddelku novomeške bolnišnice, pevkam iz Adlešič in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, iskrena hvala!

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

Z ljubezni in bolečino v srcih smo se poslovili od dragega ata

FRANCA KAVŠKA

iz Željn pri Kočevju

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, priateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Andreji Raku, g. kaplanu za opravljen obred, moškemu pevskemu zboru, g. Letonji za poslovilne besede in gasilskemu društvu Šalka vas za organizirani pogreb.

Žaluoči: žena Mici, sinova Bogdan in Rajko ter hčerka Jana z družinami, vnuki in pravniki

ZAHVALA

Ni več bolečin, ni več trpljenja, vse to ti je vzela večna zemlja, v domu ostala je praznina, a v naših srcih bolečina.

Nepričakovano nas je v 67. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

ANGELA KOZJAN

roj. Bajuk
z Božakovega 11 pri Metliku

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom in priateljem za vso pozornost in pomoč, ki ste nam jo izkazali v dneh žalosti, nam izrekli sožalje, naši mami pa darovali cvetje, vence in maše ter jo v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku. Zahvaljujemo se tudi DO STP Mercator Metlika in Petrol TOE Brežice. Posebna zahvala tudi pevcem in obema župnikoma za lepo opravljen cerkveni obred.

Žaluoči: vsi njeni

<h

Portret tega tedna

Slavko Šribar

»Naj živi slovensko in danes še prav posebej krško gasilstvo od Viljema Pfeiferja in Antona Rupertera do Slavka Šribarja in njegovih šestdesetih najzvestejših sodelavcev!« Slavko Šribar, ki ga je tako počastil dr. Matjaž Kmeč v nedavnem razmišljaju ob 120-letnici gasilskega društva Krško, se je skozi besede in ton slavnostnega nagovora nekdanjega kulturnega ministra znova pojavit v javnosti kot mož v veličastni, čeprav dokaj skromni gasilski drži in kot človek, ki rad kaj naredi za obstoj in napredovanje gasilstva v tem mestu.

Pred enajstimi leti so Slavka Šribarja izvolili za predsednika krškega gasilskega društva. Že »navadni« gasilci so zavzeti s tistim, kar se redno dogaja v društvu, še bolj pa je zaposlen predsednik gasilskega društva, ki se je odločilo do tega in tega datumata obnoviti in razširiti dom. In krško si je naprtilo to nalogo; do 15. septembra jo je zmoglo. To je bila za Šribarja ena večjih takih gasilskih akcij, čeprav so člani GD Krško dom že nekajkrat preuredili, kot sta velevala društvena rast in razvoj.

Krški gasilci in Šribar z njimi se, tako kot nabrali velika večina gasilcev, nekako razdajajo za stvari, ki presegajo človekovovo osebno korist. Tovrstni dvig nad prevladujočo vsakdanjostjo pojavi Šribar na zgledu krških gasilcev takole: »Mislim, da so gasilci ljudje, ki jim ni žal časa,

M. LUZAR

Čeprav zdaj torej ni v službi, se zmeraj z nečim zaposli. Kajti »koma nimaš več ambicij, ko ti ni več do dela in ustvarjanja, je tako, kot bi legel v krsto in čkal na smrt. Ti si, ki se ustavi, je započatil svoje življenje,« pravi Slavko Šribar.

M. LUZAR

dajatve, od smetarine, vode, električne, uporabe skupnih prostorov do vsega drugega. Sprašuje nas, kakšna bo usoda tega in drugih praznih ter nekaterih že nasilno vseljenih vojaških stanovanj. Po odgovoru smo sli na občino. Inž. Stojan Horvat, svetovalec izvršnega sveta za stanovanjska vprašanja, je dal naslednje pojasnilo: »Ta stanovanja spadajo pod premoženje bivše JLA in so v njihovem upravljanju vse do tedaj, dokler ne bo dosežen sporazum med republiko Slovenijo in armado. Vemo, da imajo oni drugačne zakone, da so njihove stanari ne za polovico niže. Mislim, da ji v sedanjih situacijah za to stanovanje ni potrebno plačevati, pravna pot za to, da bi jo bivši lastnik deložiral, pa tudi ni tako enostavna.«

Jožica K. iz Šentjerneja nas je poklical v imenu staršev, ki imajo svoje otroke v 7. in 8. razredu tamkajšnje osnovne šole. Povedala je, da je sedanj način poučevanja fizike nemogoč in nerazumljiv za večino učencev. Novi tovariši, ki je zamenjal dosedanjega učitelja Branka Krošla, navaja učence le na znanje iz knjig, te pa so menda tako nerazumljive, da jih težko prebirajo še srednješolci. Učenci in starši menijo, da bi kaj le morali zapisati v zvezke, saj je tak način učenja bolj razumljiv, snov pa gre po teji poti tudi lažje v glavo, meni Jožica. Občan iz Otočca nas je opozoril na sekanje v državnih gozdovih. Povedal je, da je na lastne oči videl domaćina, ko je žagal in nakladel les v gozdu za gradom Otočec. Kam to pelje, se sprašuje.

Anica z Bučke nas je poklical že pred tednom in nas opozorila na grdo cesto, ki iz tega kraja pelje proti Sevnici. Tokrat je povedala, da smo napačno zapisali, da ta pripomba ne velja za odsek, ki pelje proti Škocjanu, ta je namreč aksfilitan.

Stanovalec iz Ulice Slavka Gruma v Novem mestu sprašuje odgovorne na občini, kdaj bo narejena javna razsvetljiva in pločnik za peče od nove avto-

Ribiči rotijo: Mirna hira naprej

Zeleni Sevnice opozarjajo, da na proteste ribičev zaradi onesnaževanja reke Mirne in poginov rib ni pravega odziva — Kritično o čistilni napravi

SEVNICA — Mineva leto dni, od kar je sevnška ribiška družina heroja Maroka poslala sevnškemu, trebanjskemu in litijskemu izvršnemu svetu protestno pismo zaradi onesnaževanja reke Mirne. Ribiči ugotavljajo, da so vse dosele spodbujene akcije ostale brez pravega odziva.

Predstavniki podjetij, ki najbolj onesnažujejo Mirno, so v razvlečenih po-

darle poročala o opravljenem delu in ugotovitvah. G. Železnik v imenu sevnških zelenih še predlagajo, naj da sevnška občina pobudo za sklic predstavnikov, odgovornih za varstvo okolja občin iz porečja reke Mirne. Na tem se stanku naj bi se dogovorili o ustreznem režimu za delo čistilne naprave na Mirni in o varstvu voda. Sevnška občina pa bi morala biti zainteresirana za čisto reko Mirno, saj se tod že zavoljo njenega izlivu nabere največ odplak, v Dolenjem Boštanju je tudi eno najbolj znanih drtišč podstuti.

Veliko nevarnost za vodotoke so galvanizacije. Sevnški ribiči imajo te-

žave z Dobnikovim galvanizacijo v Krmelju. Lanskega oktobra je poginilo v potoku Hinji veliko rib zaradi odplak iz omenjene galvanizacije, obrtnik pa je menda dobil začasno obratovalno dovoljenje, ko je že začel z delom. Sevnški zeleni sprašujejo, ali je obrtnik Dobnik že dobil trajno obrtno dovoljenje in kakšne pogoje glede varstva okolja je moral izpolniti ta obratovalnica. V tej zvezi ribiško družino zanima, ali ima kot društvo pravico, da jo pri pritožbah za varstvo voda zastopa, tako kot občino in krajevne skupnosti, Javno pravobranilstvo v Celju.

P. P.

Vojna pomoč tudi iz Švedske

Darilo vernikov evangelijske cerkve — Pomoč bodo delili ne glede na veroizpoved ali narodnost

NOVO MESTO — Predstavniki evangelijske cerkve — binkoštne cerkve s sedežem na Trdinovi cesti v Novem mestu so v času agresije na Slovenijo zaprosili za pomoč evangelijske cerkve po Evropi. Pred dnevi so bili vsi presenečeni, ko so jim sporočili, da na carini že čaka tovornjaki vlačile z več kot 18 tonami zdravil, oblačil in hrane. Še najbolj so bili veseli, da so se odzvali verniki iz Jončingona na Švedskem, ki so že veliko pomagali pri adaptaciji Božjega groba in izgradnji župnijske stavbe novomeškega evangelijskega centra.

Pri organizaciji te zbiralne akcije Svenske Alliansmission je veliko podredoval naš Darko Podgoršek, ki že vrsto let sodeluje in dela v raznih humanitarnih organizacijah. Prijazni so bili tudi na republiškem Rdečem križu, tako da smo zdravila lahko iztovorili na infekcijskem oddelku UKC v Ljubljani, preostali tovor pa smo shranili v prostorih

naše župnije in cerkve, je povedal član prezbiterija evangelijske cerkve — binkoštne cerkve občine v Novem mestu, Daniel Brkić.

Iz Švedske so poslali še en kamion s podobno vsebino v Osijek, saj želijo pomagati tudi Hrvaški. Pomoč, ki je prispevala v Novo mesto, bo razdeljena med oskrbovance Doma starejših občanov in v Šoli Dragotina Ketteja, dobili pa naj bi jo tudi begunci in vsi, ki so te pomoči potrebiti. Ne glede na veroizpoved in narodnost jo bodo delili vsem, ki se bodo tam oglasili v popoldanskih in večernih urah.

J. PAVLIN

Kot velik konj, le manj je

Poni je konjič za rabo in razstavo — Na ohceti

RAKOVNIK PRI ŠENTRUPERTU — Princ je, pa okopava krompir. Plemenito ime in krompirci sta dva različna pojma, vendar lahko gresta tudi skupaj, če povemo, da je Princ ime ponjam, majhnu konju Bizjakovič z Rakovnika.

Poleg njega domuje v hlevu še Zora. Čeprav sta prava lepotca in čravno sta po svojih prednikih nizke rasti, so Bizjakoviči zanj pripravili čisto pravi konj-

ski zaposlitvi. Kot rečeno, ju uporabijo za delo na krompirci njivi, poleg tega pa konjič včasih tudi potegneti voz. Na splošno sta živali, kot so drugi konji. »Poni je tak velik konj, samo manj pojde,« omenjata eno od ugodenih razlik Ciril Bizjak mlajši in njegova sestra Mateja.

Kadar za Princa in Zoro ni pluga in ne voza, imata čas za bolj gosposka konjska dela. Ob eni takih priložnosti so ju peljali pokazat v Šentjernej na hipodrom. Princ in Zora nista dirkala, zato pa sta pritegnila toliko več zanimanja predvsem tistih radovednežev, ki jim noga ne seže do tal, če sedijo na ponjemevem hrbitu. Lani sta imela konjič častno mesto tudi na prireditvi »Iz trebarskega koša«. Iz Trebnjega v Rodine sta v ohcetem sprevodila peljala pod vjetrim dveh Bizjakovih Cirilov, očeta in sina, slovenski par.

M. LUZAR

busne postaje do tega največjega novomeškega naselja.

J. P.

PONJA — Bizjakova konjiča s svojim hlevarjem. (Foto: L. M.)

DOBRODELNI KONCERT

NOVO MESTO — Danes, 26. septembra, bo ob 7. uri zvečer v športni dvorani Marof dobrodelni koncert, ki ga prirejata Društvo za multiplio sklerozo — podružnica za Dolenjsko in Dolensko društvo za cerebralno paralizo. Gost večera bo minister za informiranje Jelko Kacin, za zabavni del programa pa bodo poskrbili številni ansamblji in pevci: ansambl Rubin, Spomin, Verderber, Zupanov, Županov, Čuki, Puglijev ansambel, Ringelspil, Damjana in Hot hot, Pop Design, Čuki, Novina, Chateau, skupini Make Up in Arruba, pa Tomaž Pengov, Franc Košir idr. Prodaja vstopnic pred športno dvorano eno uro in pol pred začetkom prireditve.

kozerija

ALI KDO POSLUŠA PREDSEDNIKA?

— Vi imeti predsednika, kajne? — Zakaj? — Navadno se najodgovornejši izgovarjajo, da tega, kar zahteva Mesič, ni sklenila Predsedstvo. — Pa je? — Gospod Mesič trdi, da je, drugi zagotavljajo, da ni. — Jaz tega ne razumeti. — To je težko dojeti, Fritz. — Ljudje v predsedstvu ne govoriti isti jezik? — Jego jezik so si podobni. Fritz Drug drugega razumemo, če le hočemo. — Ljudstvo poslušati predsednik? — Kar je komu všeč, to upošteva, kar mu ne gre v računico, odkloni.

Razglasi za samovoljo. — Jaz slišati, da žena poslušati predsednik. — Čigava žena? — Žena od predsednik. — Ne bi rekel. — Lastna žena ne poslušati mož. — V Politiki sem prebral, da ni tako. — In kaj tam pisati? — Novinarje izvohal, da si je nekega dne začel predsednik za kobilice purjanje bedro. — Und? — Žena pa mu je postavila na mizo — srbski pasulj. — TONI GAŠPERIĆ

TEDEN OTROKA NA GLAVNEM TRGU

NOVO MESTO — Člani Zvez priateljev mladine ka letos radi simbolj opozoriti starše in vse, ki skrbijo in se ukvarjajo z otroki, na svoj praznik, teden otroka. Pravato so se odločili, da vse dogajanje letos preselijo izpod Kapitaja parkirišča Glavnega trga. Tako bo od 7. do 14. oktobra na trgu kar vahno. Vozila bosta dva mini vlaka postavili bodo ogromno figura slike, žirokop, vrtljak za najmlajše napihnili bodo velik balon in marsikaj. Vsako popoldne se bo na trgu nekaj dogajalo. Ves čas bo stojnica sejem igra, pod arkade mi bodo lutkovne predstave, ki igra bo kiparska in slikarska delavnica za predšolske in šolske otroke.

POPILI 8000 LITROV PIVA

NOVO MESTO — Z nastopom samba Čuki in zrebenjam pivskih igrov se je minuli petek na vrtu hotela Kandija končalo letošnje poletje s pivo. Tja od julija do septembra je manjkalo obiskovalcev, še posebej v mesečih julij in avgust, ko jih je bilo ob Dnevu piva. Vsi 1000 jih je vsak dan sedelo v senci k stanjev, v desetih dneh so spili 800 litrov piva. V petek so izzreballi tri nagrade zaključnega žrebanja. Potovanje tujino si je prisluzil Janez Saje z Gublje, v 19. vikend paket Igor Poglavec z Drebce, 3. letovanje v Krkinih zdravilih pa Fanika Krivec s Ceste hercega.

JUTRI VICTORY

OTOČEC — Jutri, 27. septembra bo ob 22. uri v diskoteki klub Mexic nastopil top show band Victory. Vabljeni!

POMOČ ZA SOCIALNO OGROŽENE — Od vojne na Slovenskem je že leč, zato bodo švedske pomoči deležni vsi tisti, ki jo bodo iskali in so je potrebovali. (Foto: J. Pavlin)

D studio
DLESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE
Studia D in Dolenjskega lista
KUPON ŠT. 39

Žreb je sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado MARIJI SELAN iz Vasi. Nagrjenki čestitamo!

- 1 (2) Moja mamica — DRUŽINSKI TRIO NOVINA
- 2 (3) Mlinarjevi hči — ANSAMBL T. VERDERBERJA
- 3 (4) Pozdravljeni Slovenija — ANS. SLAVKA PLUTA
- 4 (1) Topliška dolina — FIS
- 5 (8) Žena kriva — ANS. TONETA ŽAGARJA
- 6 (5) Na kmečki turizem — FANTJE IZ POD ROGLJE
- 7 (6) Za mamco mojo — ANS. M. KLINC
- 8 (9) Polka za prijatelje — ANS. IVANA PUGLJA
- 9 (—) Gozdovi umirajo — SPOMIN
- 10 (7) Na Triglav — NAGELJ

Predlog za prihodnji teden: Rad zapojem ti, Slovenija — MARELA.

Glasujem za:
Moj naslov:
Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca!«

Za najem vojaškega stanovanja kar oficirju 5500 din na mesec — V Šentjerneju niso zadovoljni s poučevanjem fizike — V državnih hostah sekajo — Kdaj luč

V zadnjem času je vojna v sosednjem Hrvaški kriva za marsikaj, pa naj bo tudi, da je bilo zadnjih četrtek zvečer nekaj manj telefonskih klicev. Naši bralci sedaj večer preživljajo pred maličimi ekranimi in jim ni toliko mar za krajne probleme, pohvale in za vse ostalo, o čemer želimo pisati v naši rubriki.

Klub temu je telefon pel in že ob prvem problemu je bil zaseden kar nekaj doličnih minut. Oglasila se je Franja P. iz Novega mesta in na dolgo razložila svojo stanovanjsko zgodbo. Že maju se je iz enega od blokov v Novem mestu izselila vojaška družina, prazno stanovanje pa odbala v najem. Za dvosobno stanovanje je že vnaprej plačala po 5500 din mesečno, sedaj pa se ji pogodba izteka. Oficir je ta čas že poklical iz ene južnih republik, kjer je za svojo družino dobil drugo stanovanje, in zahvaloval, da Franja spet plača za pol leta vnaprej. Ob tem je zgrožena, saj mora za stanovanje plačevati tudi vse ostale.

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralecem. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žulti, če bi radi kaj spremeni, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Poklicete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnih.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjci!«

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodo